Capcanele iadului

Despre vise, noroc, ghicire, vrăji, farmece, descântece, superstiții, preziceri, destin, zodii

preot Nicodim Măndiță (1889-1975)

Se tipăreşte cu binecuvântarea Preasfinţitului CALINIC,
Episcop de Argeș și Muscel

Editura Agapis, 2008

SĂ NU UITĂM DE SFINȚII NOI MUCENICI MĂRTURISITORI AI ÎNCHISORILOR COMUNISTE ROMÂNE

CUPRINS

Cuvânt înainte

Nicodim Măndiță

Biserica Vechiului Testament, şi mai mult Biserica Noului Testament, Ortodoxă, au fost atacate adeseori din umbră şi întuneric, de unii necredincioşi şi de vrăjmaşi, ponegrindu-le că prin introducerea lor în lume ar fi dat naştere în omenire la unele superstiţii şi rătăciri. Învinuirea aceea cade de la sine, deoarece Biserica lui Dumnezeu din Vechiul şi Noul Testament a luptat pururea, până la sacrificiu, pentru a distruge toate superstiţiile şi rătăcirile din lume. Mărturie vie ne stă înainte mulţimea Mucenicilor Bisericii Vechiului Testament şi peste unsprezece milioane de Mucenici din cetele: Apostolilor, Proorocilor, Preoţilor, Diaconilor, Cuvioşilor şi Drepţilor Bisericii Noului Testament din toate vremurile.

Biserica Vechiului şi Noului Testament este înfiinţată nu de oameni, ci de Însuşi Dumnezeu cu tot cultul ei divin, rânduielile şi ceremoniile ei religioase. Dumnezeu Însuşi a poruncit lui Moise a spune tuturor israeliţilor: „Să-Mi facă Mie un Locaş Sfânt, şi Eu voi locui în mijlocul lor" (Ieșirea 25-26-31; 34-40). La fel şi în Noul Testament, zicând Apostolului Petru şi întregii comunităţi apostolice: „Tu eşti Petru (cu credinţă tare ca piatra) şi pe această piatră (credinţă puternică) voi zidi Biserica Mea şi porţile iadului nu o vor birui... Orice veţi lega (voi - Apostolii - şi urmaşii voştri, Arhierei şi Preoţi) pe pământ, va fi legat şi în ceruri. Şi orice veţi dezlega pe pământ, va fi dezlegat şi în ceruri. Dacă doi dintre voi se învoiesc a cere ceva, le va fi dat de Tatăl Meu, Care este în ceruri. Căci acolo unde sunt doi sau trei adunaţi în numele Meu, sunt şi Eu în mijlocul lor". „Mergeţi în toată lumea şi predicaţi Evanghelia la toată zidirea, botezând pe cei ce cred: în numele Tatălui şi al Fiului şi al Sfântului Duh, învăţându-i pe dânşii să păzească toate câte am poruncit vouă, şi iată Eu sunt cu voi în toate zilele până la sfârşitul veacului. Amin" (Matei 16, 18-19; 18, 18-20; Marcu 16, 15-20).

Astfel, Biserica Sfântă a Noului şi Vechiului Testament îşi are originea ei de la Însuşi Dumnezeu Atoatecreatorul, Ţiitorul şi Proniatorul. El a dat Legea Veche poporului Său Israel prin Moise, care a vegheat stăruitor să nu se strecoare niciodată într-însa superstiţii, elemente păgâne sau obiceiuri idolatre. În creştinism, Biserica şi cultul ei se spiritualizează minunat. Legea, prin Moise s-a dat; iar harul şi adevărul a venit prin Iisus Hristos (Ioan 1, 17), Care cere tuturor creştinilor Săi închinare plăcută Tatălui Ceresc, în duh şi adevăr (Ioan 4, 23-24). Aşadar, Biserica drept-credincioasă creştină cu cultul şi ceremoniile ei, nu este produsul întâmplării oarbe, cum bâiguiesc unii necredincioşi şi potrivnici, ci este o minunată creatură a lui Dumnezeu, Creatorul întregului univers. În această sfântă, sobornică şi apostolică Biserică a lui Dumnezeu, străluceşte pururea, mai mult decât soarele faţă de lună şi mulţimea stelelor, Sfânta Liturghie, centrul de greutate, căpetenia tuturor laudelor, ierugiilor, Tainelor şi rugăciunilor trebuincioase, care îşi au şi ele originea în Sfintele Scripturi ale Vechiului şi Noului Testament.

În cartea profetică a Sfântului Apostol şi Evanghelist Ioan, „Apocalipsa”, vedem descrisă minunat o schemă a Dumnezeieştii Liturghii Apostolice. Acolo este indicat simbolic: Dumnezeu-Tatăl stând pe Tronul înalt al slavei Sale, actul suprem: sacrificiul nesângeros, mistic, al Mielului lui Dumnezeu, sfinţiţii liturghisitori, Biserica Triumfătoare şi Luptătoare şi cele mai principale acte şi obiecte ale cultului dumnezeiesc. În această carte profetică a Apocalipsei, Sf. Apostol şi Evanghelist Ioan, după ce arată (în cap. 1, 10) că a avut o minunată vedenie în ziua Domnului, Duminică, împărăteasa şi doamna, a praznicilor praznic şi sărbătoare a sărbătorilor (Psalmi 117), apoi de la capitolul patru la opt inclusiv, autorul ne vorbeşte minunat despre un tron, format din îngerii cei mai mari cu câte şase aripi, pline de ochi mulţi (Isaia 6, 1-3; Iezechiel 1; Apocalipsa 4), pe care stă o Persoană foarte strălucită care revarsă cu mare îmbelşugare valuri-valuri de lumină şi bunătate în întreg universul. În jurul Său stau pe nişte scaune de domnie 24 bătrâni în strălucite veşminte sacerdotale (preoţeşti), încununaţi cu cununi de

aur, având în mâini harpe - psalmodieri liturgice - şi cupe cu tămâie multă, adică rugăciunile Sfinţilor. În capitolele acestea (4-8) vorbeşte despre: Tron, Scaunul de sus sau Sintronul (Apocalipsa 4, 2-3; 5, 6); despre Altar sau Jertfelnicul cel Mare, Sf. Prestol (Apocalipsa 5, 6; 6, 9-11; 8, 3; 9, 13; 14, 18); despre Miel, ce părea înjunghiat, având şapte coarne şi şapte ochi, care-s cele şapte duhuri - şapte Taine Sfinte - ale lui Dumnezeu, trimise în tot pământul (Apocalipsa 5, 6, 8-11, 13; 11, 16; 19, 4). Pe lângă înaltul Scaun de domnie cu Cel ce stă pe el (Apocalipsa 4, 2-3; 5, 6) sunt patru vieţuitori foarte minunaţi. Serafimii cu câte şase aripi şi ochi mulţi (Apocalipsa 4, 6-9; 5, 6-8). În jurul Tronului - Scaunului de sus - stau 24 bătrâni pe 24 Scaune de Domnie, îmbrăcaţi în haine albe preoţeşti, cu cununi de aur pe capetele lor, având în mâini harpe şi năstrape de aur, pline cu tămâieri, care-s rugăciunile Sfinţilor (Apocalipsa 4, 4-10; 5, 8-10, 14; 7, 13-14; 11, 16).

În mâna Celui ce șade pe tron e o carte scrisă pe dinăuntru şi pe dinafară, pecetluită cu şapte peceţi (Apocalipsa 5, 1-5, 7-8), şapte candele (Apocalipsa 4, 5; comp. Ieșirea 37, 23; 2 Cartea a doua Paralipomena (a doua a Cronicilor) 4, 20; Iezechiel 1, 27-28; Zaharia 4, 2; Apocalipsa 1, 4; 3, 1; 5, 6), cădelniţă (Apocalipsa 8, 3-5), un izvor, râu mare de apă vie, dătătoare de viaţă, care simbolizează: baptisteriul din biserica veche sau cristelniţa din bisericile noastre, pentru naşterea din apă şi din Duh a celor ce cred (Ioan 3, 3-8; Matei 28, 19; Marcu 16, 16-20; Faptele Apostolilor 2, 38, 41; 8, 26-39) şi apa vie a cuvântului lui Dumnezeu, care-i o nemărginită mare a vieţii ce curge cu foarte mare îmbelşugare de la Sfintele Altare ale Bisericilor creştine drept-credincioase ale lui Dumnezeu (Ioan 4, 10-15; comp. Isaia 12, 3-6; 44, 3-5; Ieremia 2, 13; Zaharia 13, 1; 14, 8; Ioan 6, 63; 7, 37-39; Iezechiel 47, 1-12; Apocalipsa 22, 1).

În cântările Bisericii şi cântările liturgice se aminteşte că înaintea Tronului înalt al Dumnezeirii, în mijlocul preoţilor (bătrânilor) se afla un Miel junghiat, sacrificat, Căruia I se da cinste dumnezeiască. Sub Altar, ni se arată în Apocalipsă (Apocalipsa 6, 9-11), se aflau sufletele mucenicilor care cereau cu glas tare să fie răzbunaţi. Biserica

primară întemeiată pe acest loc scripturistic, săvârşea Dumnezeiasca Liturghie pe mormintele Sfinţilor Mucenici. În vremurile noastre se pun Sf. Moaşte în piciorul Sf. Mese - Dumnezeiescul Jertfelnic - şi se cos părticele mici din Sfinte Moaşte în Sfintele Antimise rânduite pentru a se liturghisi pe ele.

În sfârşit, cădelniţa de aur din mâna îngerului, cu tămâie multă, care ca şi năstrapele de aur, pline cu tămâie (Apocalipsa 5, 8), simboliza: rugăciunile drept-credincioşilor - Sfinţilor - rânduite să se aducă pe Altarul - Jertfelnicul - de aur Preasfânt (Ieşirea 30, 1-10; 29, 37; comp. Matei 23, 19-21), care este înaintea Scaunului de Domnie, adică a Tronului divin, Sintronului sau Scaunul de sus. Mireasma - fumul - tămâiei s-a ridicat din mâna îngerului (Sfinţitului liturghisitor) (Ieşirea 23, 20-22; Maleahi 2, 7; Apocalipsa 1, 20) înaintea lui Dumnezeu cu rugăciunile Sfinţilor (Apocalipsa 8, 3-4).

Din cele arătate pe scurt în profetica carte a Apocalipsei, reiese clar că Biserica lui Dumnezeu a Vechiului Testament şi mai mult, mai desăvârşit, Biserica Noului Testament, cu Sfânta Liturghie, este o creaţie a lui Dumnezeu, o conlucrare dumnezeiască şi nicidecum superstiţie, cum hulesc unii necredincioşi şi potrivnici. Cei care aduc acele hule asupra Bisericii lui Dumnezeu şi a supranaturalelor conlucrări sfinţitoare, liturgice, care se lucrează într-însa, îşi atrag asuprăşi proorocescul blestem care zice: „Vai celor care zic răului (necredinţei) bine şi binelui (dreptei credinţe ortodoxe) rău, celor ce numesc lumina întuneric şi întunericul lumină, celor ce socotesc amarul dulce şi dulcele amar” (Isaia 5, 20, comp. 4 Regi 17, 9; Proverbele lui Solomon 28, 4; Amos 6, 12). Mântuitorul, privitor la ascultătorii şi semănătorii superstiţiilor, hotărăşte: „De nu ascultă de Biserică, să-ţi fie ca un păgân şi vameş” (Matei 18, 17, 8-9). La fel şi Apostolul, zicând: „Vă rog pe voi, fraţilor, să vă păziţi de cei ce fac dezbinări şi sminteli împotriva învăţăturii (Sfintei Biserici) pe care voi aţi primit-o. Depărtaţi-vă de ei” (Romani 16, 17; comp. 2 Corinteni 11, 13-15; Galateni 1, 6-10).

Biserica lui Dumnezeu a luptat până la sacrificiu împotriva superstiţiilor, din care făceau parte şi idolatria cu cultele ei blestemate, infernale, sălbatice, sângeroase. Milioane de Martiri, din toate cetele Sfinţilor, sunt mărturii veşnic veritabile despre aceasta.

Unele superstiţii pe care Biserica nu le-a putut elimina din obişnuinţele păgânilor convertiţi la creştinism, a fost silită a le despuia de înţelesul lor superstiţios, dându-le un înţeles bun, creştin. Aşa de exemplu: în ritualul căsătoriilor la romanii idolatri era obiceiul ca tinerilor: mirelui şi miresei, să li se dea să mănânce o prăjitură din floare de faină, simbolizând unirea cu aceiaşi zei-idoli; în Biserica creştină se dă acea prăjitură sau turtă dulce, mirelui şi miresei a gusta, de câte trei ori, semnificând unirea în cultul creştin cu întreaga Biserică a lui Dumnezeu şi cu Iisus Hristos, Dumnezeu-Omul.

Obiceiul romanilor de a arunca ţărână pe morţii lor, cu credinţa superstiţioasă că morţii vieţuiesc sub pământ, păstrat cu multă tărie, tenacitate, până la noi, s-a încadrat în ritualul înmormântărilor creştine, în care preotul, luând ţărână cu lopata, o aruncă cruciş pe trup, zicând: „A Domnului este pământul şi plinirea lui, lumea şi cei ce locuiesc într-însa”, evidenţiind adevărul creştin, că toţi oamenii sunt egali în faţa morţii. Biserica a luptat şi luptă mult pentru nimicirea superstiţiilor în popor.

Odinioară celebrul filozof orator, Cicerone, deşi păgân, se ridica cu toată puterea sa, asupra superstiţiilor, zicând: „E imperios a dezrădăcina superstiţia. Acest monstru, care se ţine de noi, ne urmăreşte şi ne chinuieşte” (De divinatione). Biserica creştină a luptat contra superstiţiilor începând cu Sf. Apostoli. Toţi adevăraţii luptători contra feluritelor credinţe deşarte, prin buna lor credincioşie şi adevărata vieţuire creştinească, au smuls din întuneric şi din umbra superstiţiilor idolatre, mulţime de suflete şi popoare, trecându-le de partea Mântuitorului. Despre mulţimea idolatrizaţilor şi superstiţioşilor zice Sf. Apostol şi Evanghelist Ioan: „Fiilor! Nu credeţi tot duhul; ci cercaţi duhurile de sunt de la Dumnezeu, pentru că mulţi prooroci mincinoşi au ieşit în lume. Oricine vine la voi şi nu aduce învăţătura aceasta (adevărată, a Sfintei Biserici a lui

Dumnezeu, sobornică şi apostolică), pe acela să nu-l primiţi în casă şi să nu-i ziceţi lui: „bine ai venit!”. Căci cine îi va zice lui „bine ai venit!” se face părtaş faptelor lui celor rele. Fiilor, voi de la Dumnezeu sunteţi, şi i-aţi biruit pe aceia, pentru că mai mare este Cel ce este în voi, decât cel ce este în lume. Aceia din lume sunt, pentru aceea grăiesc cele din lume şi lumea îi ascultă pe ei. Noi din Dumnezeu suntem; cei ce cunosc pe Dumnezeu, ne ascultă pe noi, cei ce nu sunt de la Dumnezeu, nu ne ascultă pe noi. Dintru aceasta cunoaştem Duhul adevărului şi duhul înşelăciunii sau al rătăcirii” (1 Ioan 4, 1; 2 Ioan 1, 10-11; 1 Ioan 4, 4-6).

„Fiilor! Ceasul cel de apoi este, şi precum aţi auzit că antihrist vine şi acum mulţi s-au făcut antihrişti. Dintru aceasta cunoaştem că este ceasul cel de apoi. Dintru noi au ieşit, ci nu erau dintru noi, că de ar fi fost dintru noi, ar fi rămas cu noi. Dar au ieşit, ca să se arate că nu sunt dintru noi” (1 Ioan 2, 18-19).

Biserica este o instituţie dumnezeiască - Biserica lui Dumnezeu - pentru că e creată, hrănită, crescută, curăţită, sfinţită şi întreţinută vremelnic şi veşnic de Dumnezeu; iar nu de superstiţie. Superstiţia e tot ceea ce este afară de Biserica lui Dumnezeu şi de învăţăturile ei.

Unii potrivnici ai Bisericii lui Dumnezeu, care susţin orbeşte că: Biserica, religia, credinţa ortodoxă este o superstiţie, sunt în neadevăr (Ioan 8, 44, 37), nu-s oile lui Hristos (Ioan 10, 26-29), ci alte sălbăticiuni (Isaia 35, 8-9; 1 Petru 5, 8-9; Matei 7, 15; 16, 6-12; Apocalipsa 1, 3-4; 13; 14, 8-12). Ei înşişi au avut şi au felurite superstiţii, din cele ce vom arăta aici şi altele multe, de care nu se vor putea curăţi, decât numai după ce vor reveni cu trup şi suflet în Biserica lui Dumnezeu.

Dreapta credinţă este slujirea şi cinstirea lui Dumnezeu, iar credinţele superstiţioase şi practicile lor, sunt slujire a satanei, de care mai înainte de a primi Sfântul Botez ne-am lepădat, când am răspuns la întreita întrebare: „Te lepezi de satana? şi de toate lucrurile lui? şi de toţi slujitorii lui? şi de toată slujirea lui? şi de toată trufia lui?” la care noi am răspuns tot de trei ori: „Mă lepăd” şi apoi la întrebarea: „Te uneşti cu

Hristos?" am răspuns tot de trei ori: „Mă unesc cu Hristos" şi „cred Lui ca unui Împărat şi Dumnezeu".

Biserica lui Hristos născându-se la Cincizecime, pe parcursul istoriei a stabilit şi pus la punct cultul şi rânduielile sfinte, prin care să se aducă lui Dumnezeu, o adevărată şi dreaptă cinstire şi slujire. Satana, care a dorit să fie asemenea lui Dumnezeu şi să i se aducă şi lui adoraţie, cu toate că pentru aceasta el a fost izgonit din cer împreună cu o treime din îngerii lui, totuşi râvneşte spre aceeaşi slavă dumnezeiască, pe care el nu a putut să o răpească. Fiind înfrânt şi despuiat, el nu recunoaşte aceasta şi dacă nu poate să lupte direct, el caută să fure slava şi cinstirea ce I se cuvine numai lui Dumnezeu, convingând şi înşelând pe oameni să-i slujească lui ca unui dumnezeu. Văzând că lui Dumnezeu I se aduc rugăciuni şi slujbe sfinte, în Biserica de El întemeiată, satana a învăţat pe oamenii să-i facă şi lui locaşuri, în care el să fie adorat ca dumnezeu, oferindu-i-se rugăciuni şi jertfe.

După ce creştinismul a făcut ca idolii să se ruineze şi surpe, vrăjmaşul lui Dumnezeu a căutat să-şi menţină cultul său, trasferându-l din păgânism în creştinism, prin diferite ritualuri, superstiţii şi formule magice, prin care el lucrează în mod viclean, despărţind pe oameni de Dumnezeu şi posedându-i până la câştigarea lor desăvârşită. De aceea a fost nevoie să se stabilească mai înainte de Botez, în ce mod anume ne lepădăm de satana. Astfel se precizează, „să ne lepădăm de lucrurile lui", de „slujitorii lui", de „toată slujirea lui" şi de „toată trufia lui". Lucruri ale satanei sunt toate poftele şi păcatele ce-l stăpânesc pe om, slujitorii lui sunt îngerii căzuţi împreună cu el, slujirea lui sunt toate credinţele, ceremoniile şi practicile vrăjitoreşti şi superstiţioase, iar trufia sau pompa satanei, sunt toate săltările şi dansurile, începând de la cele mai nevinovate şi până la cele mai seducătoare şi diabolice.

Întrucât puterea întunericului caută să falsifice şi să înlocuiască adevărurile de credinţă şi anumite ritualuri şi practici, pline de miez duhovnicesc, ale Sfintei noastre Biserici Ortodoxe, cu învăţături şi practici păgâneşti şi superstiţioase, ne-am gândit să

alcătuim o lucrare de mai mici proporţii, care să facă lumină în această privinţă, folosind materialul presărat în diferite lucrări ale noastre, tipărite şi netipărite.

„Darul Domnului nostru Iisus Hristos, dragostea lui Dumnezeu Tatăl şi împărtăşirea Sfântului Duh, să fie cu noi toţi, fraţilor. Amin" (2 Corinteni 13, 13).

Credința în vise este o deșertăciune

Visele sunt anumite vedenii pe care le avem în timpul somnului. Păgânii idolatri: egiptenii, mezii, perşii, babilonienii, grecii, romanii şi multe alte popoare vechi, puneau preţ pe vise. Ei aveau mulţi bărbaţi învăţaţi anume pentru explicarea viselor, în legătură cu viitorul. O importanţă mare se dădea viselor, nu numai de lumea feluritelor pături ale popoarelor, ci şi de împăraţii lor. Ne sunt cunoscute din Sfânta Scriptură visele înalţilor demnitari egipteni, apoi ale lui Faraon şi explicarea lor minunată de Iosif, de visele lui Nabucodonosor şi explicarea lor adâncă de Daniel (Facerea 40; 41, 1-36; Daniel 2; 4). La fel şi filozofii cei mai mari şi mai vestiţi ai vremurilor străvechi: Platon, Socrate, Pitagora, Porfiriu şi alţii, se încredeau în vise ca femeile. Dar şi în vremurile acestea, când lumina Ortodoxiei străluceşte, ca soarele ziua în amiaza-mare, mulţi se încred în vise. Și în prezent, pe lângă existenţa feluritelor cărţi cu explicarea viselor, sunt şi femei, chiar și bărbaţi, versaţi în meseria aceea.

S-a observat că există o legătură între cugetările, vorbirile, lucrările, îngrozirile, bucuriile avute în trecutul vieţii şi visele mai de pe urmă. S-a mai observat că: zilele frumoase aduc vise plăcute, cele călduroase vise înspăimântătoare şi cele geroase vise îndurerătoare. De asemenea, s-a observat că fazele lunii influenţează asupra viselor.

De exemplu: în primul pătrar avem, cam de regulă, vise plăcute şi tendinţe la somn mult. S-a mai observat că: dormind pe partea stângă, prin apăsarea asupra inimii, avem vise agitătoare, bolnavii de splină au vise dureroase, cei de pancreas au vise plăcute, fericite, cei de stomac au vise dezordonate. Adeseori am observat că: dorinţele, cugetările, preocupările din cursul zilei, influenţează visele nopţilor acelora. Aşa de pildă: unii săraci visează bani mulţi, alţii goi se visează îmbrăcaţi cu haine preţioase, alţii flămânzi se visează ospătându-se la nişte mese pline de toate felurile de mâncăruri şi băuturi plăcute, dar când se trezesc, sunt tot: săraci, goi, flămânzi... La ce a tot gândit ziua, a visat noaptea. De aici vine şi zicătoarea: „Vrabia mălai visează", care îşi are justificarea ei. Din cele arătate şi multe altele, reiese că: cele mai multe vise ale noastre, atârnă în mare măsură, de unele condiţii, de trecut şi chiar de prezent, deci nu putem susţine că ele ar fi indiciu pentru viitor.

Sunt însă unele vise, desigur puţine, care anunţă anumite evenimente pentru viitor, cu o deosebită precizie. Acestea sunt de la Dumnezeu, Unicul deţinător al tainelor viitorului. Visele acestea, unele alegorice, cum au fost cele explicate de Iosif în Egipt şi Daniel în Babilon. Altele sunt comunicări directe, cum a fost cazul cu Iosif căruia i s-a descoperit despre zămislirea de la Duhul Sfânt a Fiului lui Dumnezeu din pururea Fecioara Maria, în chip supranatural şi nu natural cum cugeta el, tulburându-se... Apoi despre fuga cu pruncul Iisus în Egipt şi reîntoarcerea după câţiva ani de zile înapoi în Iudeea şi Nazaret (Matei 1, 20; 2, 13, 19-20), şi visul cu vestirea magilor veniţi în Betleem din îndepărtatele ţări ale răsăritului, să nu se mai întoarcă pe la Irod, ci pe altă cale să meargă în ţara lor (Matei 2, 12).

Unii susţin părerea lor că Iosif ar fi fost vestit în meşteşugul explicării viselor, foarte dezvoltat în Egipt pe vremea aceea, şi de aceea a putut el explica visele celor doi înalţi demnitari împărăteşti şi ale lui Faraon cu atâta precizie. Socotind bine însă că vrăjitorii Egiptului, foarte învăţaţi în arta aceea, n-au putut tălmăci visele lui Faraon, rămânem la mărturisirea lui Iosif: „Tălmăcirile adevărate ale visului, sunt ale lui

Dumnezeu. El este Care explică aceste vise” (Facerea 40, 8; 41, 16, 25, 32). La fel adevereşte şi Sfântul Prooroc Daniel, zicând: „Dumnezeu, cel ce descoperă tainele, ţi-a făcut cunoscut (împărate, prin visul acesta) ce se va întâmpla în viitor. Mie mi s-a descoperit taina aceasta (de sus), căci în mine nu este o înţelepciune mai mare decât a celor vii” (Daniel 2, 29-30).

Sf. Scriptură şi Biserica creştină apostolică şi universală a lui Hristos Dumnezeu-Omul, cum e şi firesc, opreşte şi condamnă credinţa în vise şi tălmăcirile lor, în care se îndrugă felurite păreri oscilatoare şi minciuni. Ea voieşte, îndeamnă şi hotărăşte fiilor şi fiicelor ei să meargă pe calea adevărului, care eliberează (Ioan 8, 32), şi nu pe calea părerilor şubrede, sau a superstiţiilor, care robesc pe om păcatului. Israel, poporul lui Dumnezeu, trăind adeseori în contact cu neamurile idolatre, păgâne, care credeau şi susţineau că visele arată voia zeilor - idolilor - şi a spiritelor, s-a molipsit, pe lângă credinţele lor deşarte, şi de această superstiţie sau deşertăciune. Pentru a îndepărta pe credincioşii Bisericii Vechiului Testament de credinţele păgânilor cele deşarte, în vise, în Dumnezeiasca Scriptură le adevereşte că acelea sunt deşertăciuni, deci să nu se încreadă în ele. „Visele - zice Ecclesiastul - sunt socotite deşertăciuni” (Ecclesiastul 5, 6). „Visele fac pe cei neînţelepţi să-şi iasă din fire. Ca şi cel ce se prinde de umbră şi aleargă după vânt, sunt cei ce se încred viselor. Numai oglindire e vederea viselor... De la cel necurat, ce se va curăţi? Şi de la minciună ce se va adeveri? Vrăjile, descântările şi visele sunt deşarte, şi ca la aceea ce este gata a naşte, inima aiurează. De nu vor fi trimise de la Cel Prea-înalt, ca să te cerceteze, să nu dai inima ta spre ele; căci pe mulţi i-a înşelat visele şi au căzut cei ce au nădăjduit într-însele” (Cartea înţelepciunii lui Isus, fiul lui Sirah (Ecclesiasticul) 34, 1-7).

„Proorocii mincinoşi - zice Domnul prin Proorocul Ieremia - proorocesc minciuni în numele Meu, luându-se după vise şi zicând: „Am visat! Am văzut în vis!” (Ieremia 23, 25). Credinţa în vise „povestindu-şi visele aproapelui lor”, îi îndepărtează de Dumnezeu, întocmai ca şi idolatria (Ieremia 23, 27). Visele nu vestesc cuvântul lui

Dumnezeu, care singur este adevărat. „Proorocul care a văzut în vis, povestească-l (numai) ca vis, (dacă nu poate tace); iar cel ce are cuvântul Meu, acela să spună cuvântul Meu adevărat. Ce legătură poate fi între pleavă (vise deşarte) și grăunţele de grâu curat (cuvântul Meu adevărat)?” - zice Domnul (Ieremia 23, 28).

Dumnezeu este împotriva celor ce amăgesc poporul cu vise mincinoase (Ieremia 23, 22). Credinţa în vise este socotită superstiţie, întocmai ca şi ghicitoria şi vrăjitoria. „Să nu ascultați visele voastre pe care le veţi visa, căci vă proorocesc (acelea prin explicarea lor eronată) minciuni” (Ieremia 29, 8-10; Miheia 3, 5-8).

Biserica apostolică, socotind credinţa în vise resturi din idolatriile păgânismului, dezaprobă pe cei ce le dau importanţă, şi le opreşte cu desăvârşire. „Să nu fii augur (prevestitor după cântecul păsărilor), căci acestea duc la idolatrie; iar ghicirea este păcat” (1 Regi 15, 23; Numerii 23, 23). „Să nu fie vrăjitorie în Iacob, nici ghicire în Israel” (2 Lege (Deuteronomul) 18, 10-11; Levitic 19, 26; după Așezămintele Apostolice, Cartea VII, cap. 6). La fel şi Biserica patristică. Sfinţii Părinţi bisericeşti: Chiril al Ierusalimului, Grigore de Nisa, Grigore Teologul ş.a. sunt împotriva credinţei în vise, ca prezicătoare viitorului. Vestitul orator şi filozof Cicerone (+ 43 î. Hs.), deşi era păgân, combate cu toată energia superstiţia aceasta, în cartea II-a „De divinatione”. Deşi din mulţimea feluritelor vise s-ar întâmpla să se realizeze vreunul, creştinii să nu se încreadă în vise, ca să nu se primejduiască, cum au păţit mulţi şi din pustnicii străbuni care se osteneau pentru mântuirea lor (p.o.c. cap. VII).

Vise sau vedenii înşelătoare sunt acelea născocite de diavolul, prin îngăduinţa lui Dumnezeu, din pricina nesincerităţii omului şi a păcatelor tăinuite. El angajează starea sufletelor bolnave, nesincere, neascultătoare şi cuprinse de urâciune faţă de tot ceea ce nu este pe placul lor, indiferent de binele în sine. Celor înşelaţi, diavolul le dă chiar imbold de efort ascetic, de credinţă şi de fapte bune, mai ales acelora care dispun de un firesc potolit, înfăptuind astfel o evlavie diabolică, cu care se sileşte să înşele chiar şi pe cei aleşi (Pravila Bisericească, Sachelarie, 320).

Aşadar, nu trebuie a ne încrede în vise care cufundă sufletele în felurite păcate dăunătoare, pierdere de timp şi întunecări. Când însă unele vise - şi acestea sunt foarte rare şi numai la anumiţi oameni - se realizează în totul pentru binele, mântuirea şi fericirea statornică, veşnică, a creştinului, trebuie să vedem intenţia divină sau mâna Providenţei pentru mântuirea omului.

Visul educativ l-a trezit la mântuire

Un tânăr bogat, care trăia în desfătările lumii şi de cele sufleteşti nici habar nu avea, a avut într-o noapte un vis mântuitor. Se făcea în vis că ajunsese în Rai şi se desfăta în frumuseţile de acolo, însoţit de Sfântul Petru, care îi dădea explicaţiile necesare. Într-un loc a văzut clădindu-se un palat strălucitor. Tot materialul ce se folosea la zid, era de aur şi argint curat. „Pentru cine se clădeşte acest palat măreţ?” - întrebă tânărul. „Pentru Nicolae, servitorul tău” - răspunse Sfântul Petru. „Pentru servitorul meu? - întrebă mirat tânărul - dar Nicolae servitorul, nici nu va şti cum să folosească acest palat... el locuieşte într-o căsuţă mică... el se va rătăci într-un astfel de palat”. Sfântul Petru nu a răspuns nimic.

Au mers mai departe şi ajunseră într-un loc unde clădea un bordei foarte şubred şi slab. Meşterul care lucra la el, încerca să-i facă pereţii cu trestie, fân şi paie, pe care le lega la un loc, le presa şi apoi le lipea cu lut. „Dar asta ce înseamnă?” - întrebă tânărul mirat - aşa ceva n-am mai văzut în viaţa mea... să clădească cineva cu paie şi fân?... O mică scânteie va preface în scrum şi cenuşă o astfel de casă de paie... Şi pentru cine se clădeşte acest bordei şubred?”. „Pentru tine”, răspunse Sf. Petru. „Cum? Pentru mine? întrebă tânărul mirat... O, nu... acest lucru nu se poate... eu am locuit până acum

într-un palat... Într-un astfel de bordei n-aş putea trăi nici un sigur minut”. „Şi totuşi - răspunse cu apăsare Sfântul Petru - acest bordei se clădeşte pentru tine. Să ştii, iubite tinere, că aici în Rai, Meşterul nostru cel Ceresc - Dumnezeu - clădeşte pentru fiecare om o casă (2 Corinteni 5, 1). Servitorul tău, Nicolae, trăieşte o viaţă de rugăciuni şi de fapte bune; el dă material care rămâne: aur şi argint. Dar tu trăieşti o viaţa de desfătări lumeşti; tu dai material care nu va putea rezista focului: paie, trestie şi fân”.

În decursul acestei vorbiri, bordeiul luase foc şi trosnea din toate încheieturile. În zgomotul acelui trosnet, tânărul se deşteptă din somn, îngrozit peste măsură şi tremurând de frică... visul acesta i-a străpuns inima şi viaţa... a ieşit din lume şi a început să strângă material trainic pentru casa lui cea veşnică...

Fraţi creştini! Temelia mântuirii noastre este Iisus Hristos (1 Corinteni 3, 11). „Dar fiecare să ia bine seama cum clădeşte deasupra acestei temelii” (1 Corinteni 3, 10). „Dacă cineva clădeşte pe această temelie: aur, argint, pietre scumpe sau dacă clădeşte: paie, fân, trestie, lucrarea fiecăruia va fi dată pe faţă; ziua Domnului (Judecata de apoi) o va face cunoscută, căci se va descoperi în foc. Şi focul va dovedi cum este lucrarea fiecăruia” (1 Corinteni 3, 12-13). Dragă cititorule! Tu ce fel de material dai pentru clădirea „casei” tale din cer? (I.R. o.c. 552).

Încrederea în vise l-a sărăcit groaznic

Niţă Ciocârlan, mai hotărât ca alţii, încrezându-se în noroc şi câştig la loterie, cumpără deodată mai multe bilete, căci nu voia să piardă vremea aşteptând. Nu a câştigat însă nimic, dar a mers cu curaj înainte, căci după noroc trebuie să umbli mult. Spre a-şi asigura cu orice preţ câştigul, intră în corespondenţă cu unii prezicători de la Bucureşti, care făceau reclame prin ziare, că pot ghici numerele câştigătoare. Neavând în minte decât milioane, începuse să viseze desişuri de albine, ceea ce i-a întărit nădejdea că norocul nu-i departe. De câteva ori a câştigat sume mici, care de-abia îi ajungeau să acopere costul biletelor, ce trebuiau reînnoite. Începutul e greu - socotea Niţă - care nu stătu mult pe gânduri să vândă boii, hotărât să cumpere alţii mai mici şi mai ieftini, iar diferenţa s-o joace la loterie. Cu gândul la câştiguri, care nu prea veneau, şi ocupat cu controlarea listelor de tragere de prin jurnale, Ciocârlan îşi cam neglija treburile de muncitor agricol. Alţi boi n-a putut cumpăra, fiindcă vitele se scumpiseră mult şi cu ceea ce-i rămăsese lui Niţă, nu putea să cumpere decât nişte viţei neînţărcaţi. Nu avea altceva de făcut, decât să joace toţi banii, căci nu se poate să nu câştige şi el odată bine, şi atunci o să-şi ia boi, cum nu are nimeni. Norocul însă se încăpăţână şi-l ocoli mereu, până ce a isprăvit toţi banii. Nu-i era atât de necaz că rămăsese fără boi, dar prea visase de multe ori albine multe, care se aşezau cuminţi pe el, parcă îl cunoscuseră de când lumea! În cele din urmă s-a convins şi el că ce e vis, ca visul trece, dar era prea târziu!

Toate cărţile cu explicarea viselor, semnelor, zodiilor, planetelor şi cu alte minciuno-explicări, trebuie să se ardă.

„Venind mulţi iudei şi elini din Efeseni.. crezând, îşi mărturiseau şi îşi descopereau faptele lor. Iar din cei ce se îndeletniceau cu vrăjitul, s-au adunat destui. Ei strângându-şi cărţile, le-au ars înaintea tuturor, şi s-a socotit preţul cărţilor acestora şi s-a găsit ca la cincizeci de mii de drahme de argint” (Faptele Apostolilor 19, 17-19).

Norocul era un idol la unele popoare idolatre

Cuvântul „noroc” e de origine slavă „naroku”, care înseamnă „bunăstare”. În limbajul obişnuit, prin acest cuvânt înţelegem o întâmplare fericită, un eveniment neprevăzut şi aducător de bine, succes în întreprinderi, etc.

Elinii filozofi l-au definit „efectul unei cauze necunoscute”, iar poetul Lucreţius îl socoteşte „o putere necunoscută”. Romanii aveau o zeiţă „Fortuna”, reprezentată printr-o femeie care sta cu un picior pe o roată ce se învârtea mereu şi cu altul în aer. Era legată la ochi şi se credea că această idoliţă împarte muritorilor binele şi răul, fără alegere şi fără judecată. Socotită ca o putere capricioasă, căci nu oricine are noroc şi oricând, această superstiţie, larg răspândită în masa poporului, a ajuns un fel de ideal al vieţii pământeşti, care-şi găseşte expresia în vorbele poetului: „decât multă minte, cred că e mai bine să ai totdeauna un dram de noroc”. Cât de mult crede românul în realitatea şi eficacitatea norocului, arată mulţimea expresiilor: „hai noroc”, „noroc şi sănătate”, „noroc şi luni”, „norocire peste fire”, „să ai noroc”, „mânca-te-ar norocul”, „de noroc să nu mai scapi”, „fiecare cu norocul său”, etc. Cuvintele: „Noroc să dea Dumnezeu”, arată aspectul creştin al superstiţiei, că: nu o putere oarbă trimite norocul asupra oamenilor, ci Însuşi Dumnezeu.

Ar fi o greşeală să credem că numai poporul de jos, oamenii inculţi, nădăjduiesc în noroc. Ghicitori sunt de ambele sexe. Localurile cu jocuri de noroc, rulete şi alte locuri unde se încearcă norocul, sunt cercetate, pe lângă naivi, şi de persoane cu oarecare suprafaţă socială şi intelectuală. Cel mai ispititor noroc este desigur, găsirea unei comori, a unei numărători, cum îi zic în limbajul lor ghicitorii şi ţigăncile, care ghicesc cu ghiocul şi cu cărţile. Pentru acest motiv, în noaptea Sfântului Gheorghe și în alte dăţi, când se crede că banii joacă sub forma unei flăcări ce se înalţă puţin de la pământ, mulţi creduli pândesc toată noaptea prin locuri retrase. Dar oare există în adevăr comori ascunse în pământ? Da, există, căci dacă n-ar fi, nu s-ar povesti. De unde provin ele? În

primul rând sunt monedele, obiectele preţioase şi chiar de cult ale popoarelor, care ne-au precedat şi care au valoare atât prin metalul lor, cât şi prin însemnătatea istorică. Se găsesc în pământ monede şi de provenienţă mai nouă, care formau avutul nefericiţilor noştri înaintaşi. Aceştia, plecaţi în pribegie din pricina asupririlor şi năvălirilor duşmane, au luat cu ei ce au putut, dar mai ales banii, pe care îi vor fi îngropat în vreo oală sau căldăruşă la rădăcina unui arbore, la o fântână sau altundeva, cu gândul ca să-i scoată după ce va trece primejdia. Acelaşi lucru îl vor fi făcut ei și faimoşii haiduci de pe vremuri, precum şi alţi cavaleri ai codrului, îngropând produsul jafului lor spre a-l scoate altă dată, la reîntoarcere. Unii nu se vor mai fi întors, alţii vor fi uitat locul şi, iată, din întâmplare, cine nu te gândeşti, a dat peste o astfel de comoară. Zvonul, acel neobosit purtător de veşti, cu iuţeală nebănuită şi cu exagerarea specifică românului, se răspândeşte pretutindeni, făcând pe mulţi să viseze numai comori, care desigur că nu sunt prea multe şi nu pretutindeni.

Deşi pare inofensivă, această superstiţie însă aduce multă pagubă, numai dacă ne gândim la timpul pierdut în aşteptarea sau căutarea norocului, căci nu sunt puţini cei care aşteaptă să le vină mură-n gură. Zicala că norocul trece pe la poarta fiecăruia odată, arată cât de adânc a pătruns în suflete această prejudecată, de unde urmează încăpăţânarea şi atenţia de a-l găsi cu orice preţ. Incapacitatea, munca superficială şi trândăvia, în orice ramură de activitate, în chip fatal aduc nemulţumiri, insuccese şi chiar deznădejde, care sunt puse pe seama lipsei de şansă, de noroc.

Pornirea nepotolită după noroc are şi alte urmări cu mult mai nefericite. Câţi săteni nemintoşi (fără minte) nu-şi pierd micul lor avut în jocurile de noroc de prin bâlciuri, la cartea roşie şi neagră, încât adesea poliţia trebuie să intervină spre a scăpa pe acei naivi din mâna şarlatanilor. Dar ce să mai vorbim de naivi, când ne gândim că există oameni în toată firea, care într-atâta sunt stăpâniţi de patima norocului, că-şi pierd toată averea la cărţi, ajungând în cele din urmă să-şi zboare creierii cu un glonte?! Alţii au ajuns la atâta orbire şi decădere morală, că şi-au jucat şi soţia la cărţi! Dacă luăm aminte

la aceste rezultate funeste şi multe altele, suntem constrânşi a vedea, că norocul este o superstiţie foarte primejdioasă pentru mulţi care se încred în el. Dovada o fac măsurile destul de drastice, pe care autoritatea de stat le-a luat împotriva jocurilor de noroc.

Din Sfânta Scriptură se desprinde învăţătura că munca cinstită şi susţinută este condiţia unei existenţe fericite, unei vieţi plăcute lui Dumnezeu; iar trândăvia şi trăirea vieţii prin alte expediente (mijloace nepermise), decât truda personală, sunt categoric osândite. Domnul Dumnezeu, după ce a făcut pe Adam, l-a pus în Eden ca să-l lucreze şi să-l păzească. După căderea în greşeală, i se porunceşte - şi prin el întregului neam omenesc - să-şi câştige existenţa în sudoarea feţei, muncind (Facerea 3, 17-20). Psalmistul David zice: „Ieşi-va omul la lucrul său şi la lucrarea sa până seara" (Psalmi 103, 24). Sf. apostol Pavel spune răspicat: „N-am mâncat de la nimeni pâine în dar, ci cu muncă şi trudă am lucrat noaptea şi ziua" (2 Tesaloniceni 3, 8). Sub forma unei porunci, acelaşi Apostol spune că numai cei ce muncesc au dreptul la existenţă (2 Tesaloniceni 3, 10). Cu autoritate divină, Apostolul Pavel dezaprobă energic pe cei ce caută a trăi fără muncă precisă şi susţinută, zicând: „Auzim că unii de la voi umblă fără nici un rost, nu lucrează nimic şi se amestecă în treburile altora. Unora ca acelora le poruncim, în Domnul Iisus Hristos, ca să muncească în linişte şi să mănânce pâinea agonisită de ei" (2 Tesaloniceni 3, 11-13). Prin exemplul persoanei sale, Sf apostol Pavel osândeşte dorinţa după bani, mai ales fără muncă: „Aur, argint sau haină, n-am poftit de la nimeni. Singuri ştiţi că pentru trebuinţele mele au lucrat mâinile acestea" (Faptele Apostolilor 20, 33-35). Poporul israelit, cel înclinat continuu spre idolatrie, desigur că va fi adorat şi zeul norocului, căci Dumnezeu prin Proorocul Isaia îl mustră şi-l ameninţă: „Pe voi, cei ce M-aţi părăsit pe Mine şi aţi uitat numele Meu cel Sfânt, cei ce faceţi masă diavolului şi libaţiuni norocului (zeul Gad), Eu vă voi da pe voi sabiei" (Isaia 65, 11-12).

Cu credința că va găsi comori s-a pierdut cu soția şi copiii

Ifrem Şerb era un vlăjgan de român, ca bradul. Nu prea avea însă îndemână la muncă. Îi intrase în cap că nu se va procopsi decât numai găsind o comoară. Despre cei cu stare, la care el râvnea, auzise vorbindu-se multe - între altele - că găsiseră cazane cu bani pe care-i schimbaseră pe furiş, şi aşa făcuseră ei averi frumoase. Norocul acestora nu-l lăsa nici noaptea să doarmă, încât ziua se odihnea, iar noaptea săpa de zor pe la rădăcinile copacilor şi prin locuri retrase, unde bănuia că sunt bani îngropaţi. Lucirea produsă în noapte de licurici sau de putregaiuri, îl punea la muncă grea. Prin pădurea statului săpase adevărate puţuri şi pivniţe, dar de găsit bani, nici vorbă. Cât ar fi agonisit el dacă ar fi făcut acea muncă pe bani, sau şi-ar fi lucrat pământul propriu! Povestea cu comoara îngropată în vie, nu i-a venit în minte niciodată, de aceea a ajuns în neagră mizerie.

Nevasta i-a murit din cauza lipsurilor, el a fost mobilizat în războiul din 1916 şi nu s-a mai întors, iar copilaşii, lipsiţi de toate, au rămas pe la uşi străine. Iată unde duce trândăvia şi răul obicei de a te lăsa în nădejdea norocului! Iată ce înseamnă să nădăjduieşti într-o întâmplare şi nu în munca ta!

Noroc e salutare idolatră

„A vorbi pentru noroc, pentru ursitori, destin, pentru explicarea naşterii (după zodii, planete sau stele), pentru citirea în stele, e lucru nebunesc și fără de Dumnezeu. Cuvintele acestea sunt ale hulitorilor şi ale celor fără de Dumnezeu... Bunătăţile şi răutăţile noastre însă, se mişcă după a noastră singură voinţă" (S. Tesaloniceni 1, 6). Păgânii vorbeau despre noroc cu înţelesul de ceva care are minte, de un zeu care aduce binele şi răul. Acesta este un păcat.

O urare anticreştinească sunt şi urările de noroc. Aleşii lui Dumnezeu, Patriarhii, Proorocii, Arhiereii, Preoţii, căpeteniile triburilor, împăraţii, conducătorii, israeliţii, poporul lui Dumnezeu... la întâlnirile lor nu se salutau cu: „noroc, noroc", ca idolatrii; ci cu felurite forme de binecuvântări. Patriarhul Avraam, întorcându-se biruitor, după înfrângerea împăratului Kedarlaomer şi a celorlalţi trei împăraţi uniţi cu el, Melhisedec, împăratul Salimului și Preotul Celui Preaînalt, i-a adus: pâine şi vin şi l-a binecuvântat, zicând: „Binecuvântat să fie Avraam de Dumnezeu Cel Preaînalt, Ziditorul cerului şi al pământului, şi binecuvântat să fie Dumnezeu Cel Preaînalt, Care a dat pe vrăjmaşii tăi în mâinile tale!" (Facerea 14, 17-20).

Moise întâlnindu-se cu socrul său Iotor, salutându-se, s-au binecuvântat unul pe altul, dar n-au Zis: „noroc, noroc", ca idolatrii (Ieșirea 18, 7). Israeliţii când se întâlneau unii cu alţii, se sărutau (Facerea 29, 13; 33, 4; Ieşirea 4, 27).

Salutarea era un fel de binecuvântare exprimată în mai multe chipuri, de aceea cuvântul „Berah" înseamnă atât: a binecuvântat, cât şi a salutat. Salutarea cea mai îndătinată a fost: „Pace ţie" (şalom leha) (Judecători 19, 29). Alte forme de salutare erau: Dumnezeu cu tine" (Iahve immeha) (Judecători 6, 12; Rut 2, 4), Dumnezeu să te binecuvinteze (Iebareheha Iahve) (Facerea 43, 29), „Dumnezeu să Se îndure de tine". (Elohim jehonha), etc. La despărţire, cel mai cu autoritate, saluta pe celălalt cu cuvintele: „Mergi în pace" (Lehle salom). După salutare, urmau formule lungi, cuprinzând întrebări

despre sănătate şi bunăstare reciprocă. Cu salutarea era îmbinată şi închinăciunea... Salutarea şi îmbrăţişarea erau semnul unei relaţii intime... (Arheol. Bibl. o.c. 192-193).

Să luăm aminte că Sf. Arhanghel Gavriil, felicitând pe Presafânta Fecioară Maria nu-i zice, cum obişnuieşte majoritatea creştinilor de nume: „Hai noroc! Noroc, noroc! Să fii norocos, norocoasă! Să-ţi dea Dumnezeu noroc!”. Ci i-a zis: „Bucură-te cea plină de dar, Marie, Domnul este cu tine! Binecuvântată eşti tu între femei...!”. Astfel a felicitat-o şi Elisabeta zicând: „Binecuvântată eşti tu între femei, şi binecuvântat este rodul pântecelui tău” (Luca 1, 28, 42; comp. Judecători 6, 12; 5, 24).

Tot astfel se salutau credincioşii Noului Testament când Mântuitorul a trimis pe ucenici la propovăduire, nu le-a spus că în orice casă vor intra, să zică gazdelor: „Noroc, noroc”, ci: „Pace casei acesteia!” (Matei 10, 12-13; Luca 10, 5). După învierea sa din morţi, arătându-Se Domnul mironosiţelor, le-a zis: „Bucuraţi-vă”, nu: „Noroc, noroc” (Matei 28, 9). La fel şi în seara primei zile a învierii - Duminica - arătâdu-Se celor zece ucenici şi celor împreună adunaţi cu dânşii, le-a zis: „Pace vouă” de două ori, și nu Noroc, noroc”. De asemenea şi după opt zile după înviere, venind la ucenici prin uşile încuiate, unde era şi Toma, le-a zis tot: „Pace vouă”, şi nicidecum: „Noroc, noroc!”.

Cu astfel de salutări cuviincioase, binecredincioşii lui Dumnezeu s-au salutat şi în Biserica Noului Testament: Sfinţii Apostoli, Sfinţii Părinţi apostolici şi patristici... şi se mai salută şi în vremile noastre unii dintre binecredincioşii creştini - Păstori şi păstoriţi - înflăcăraţi de căldura dragostei sfinte de Dumnezeu şi de aproapele lor.

Sfântul Ap. Petru şi Sfântul Clement, Episcopul Romei (+100 d.Hs.), au combătut credinţa deşartă în noroc (Cazania şi Viețile Sfinților 24-25 noiembrie).

Sf. Mucenic Trifon (+250 d.Hs.), în mărturisirea sa ce-o face înaintea eparhului Acvilin, nu recunoaşte credinţa deşartă şi salutările idolatre cu „noroc”. În creştinism, zicând: „Noroc la noi (creştini) nu este, nici nu s-a auzit cândva” (Viețile sfinților, 1 februarie)

Creştinii să creadă în Dumnezeu, nu în deşertăciuni, în năluciri şi în noroc

Norocul - după cum am mai spus - era un zeu sau idol la idolatrii elini şi la alte popoare păgâne. Povestea norocului zice că îi vin omului cele de trebuinţă fără a se socoti, îngriji şi a alerga sau a munci pentru cele necesare existenţei lui. Asta-i o credinţă deşartă potrivnică rânduielii şi poruncii lui Dumnezeu: „În sudoarea feţei tale îţi vei dobândi hrana, până te vei întoarce în pământul din care ai fost luat" (Facerea 2, 15; 3, 19). Mântuitorul zice: „Tatăl Meu până acum lucrează şi Eu lucrez" (Ioan 5, 17; 9, 4; 14, 10, 12); şi Apostolul învaţă: „Cine nu lucrează, să nu mănânce" (2 Tesaloniceni 3, 10-12). Deci, tot cel ce crede şi zice că: „Ori ce-mi vine asupră-mi noroc îmi este" sau „norocul meu este acela", este păgân şi fărădelege. Adevăratul creştin drept-credincios trebuie a se îngriji, a socoti, a mărturisi pe Dumnezeu, de la Care ne vine tot binele desăvârşit (Iacov 1, 17), şi a munci cu credincioşie fiecare în ramura sa de activitate unde este rânduit. Astfel, Dumnezeu îi va da cele de trebuinţă. Însă creştinii care vor mărturisi: „Noroc, noroc!", „Să fie cu noroc!", „Hai noroc (idol) să dea Dumnezeu!" ş.a., aceia au căzut din tocmeala, rânduiala şi înţelepciunea drept-credincioşilor creştini, şi sunt asemenea elinilor idolatri care socoteau a fi ceva lucrurile deşarte şi de nimica.

Elinii aceia idolatri socoteau foarte greşit, încât scriau şi povesteau că toate câte veneau la oameni, le veneau din stele, din planete şi din noroc. Ei socoteau, după şoapta amăgitorului spirit rău, care a amăgit pe protopărinţii noştri în Paradis, pe Iuda Iscariotul, pe eretici şi pe anticreştini, că felul şi lungimea vieţii oamenilor se conduce după cele 12 zodii (zodiac) şi după cele şapte planete: Soarele, Luna, Marte, Mercur, Jupiter, Venus şi Saturn (Gromovnic), zicând că fiecare din acestea au câte o fire - bună ori rea - sau şi mai multe, şi oricine se va naşte în acea lună, în acea zi şi în acel ceas când se mişcă acele stele, acela va fi în firea ei, va trăi atât şi de va scăpa din acea cumpănă va

trăi mai mult, atâţia şi atâţia ani. Aşa, cei născuţi în zodia sau în planeta cutare sau cutare, vor fi în firea ei şi vor trăi atâţia ani, după cum îl poartă zodia sau planeta aceea, adică un fel de ursitură sau ursită, destin, având firea aceea a zodiei sau a planetei în care s-a născut. Drept aceea, toate câte se întâmplă oamenilor, zic că firea lui l-a născut în aceea şi norocul, ce a venit să se întâmple omului aceluia, i-a urat aşa. Astfel de bârfeli, nebunii, învăţături idolatre şi fără minte, profesau şi fariseii, zicând că naşterea fiecărui om, norocul îl aduce de-i vin câte îi vin în viaţa lui în lume.

Această nebunească şi fără pricepere credinţă deşartă o profesau cei care slujeau norocului ca lui Dumnezeu (aşa cum în unele localităţi unii creştini pun pentru pruncii lor masa ursitorilor). Dumnezeiasca Scriptură vădind nepriceperea şi păgânătatea lor, le zice: „Vai de cei ce gătesc masă diavolului, adică care fac mese, că au făcut jertfe cu dobitoace şi amestecături, cu vărsări de vinuri şi de untdelemn pe foc” (pentru astrologii). Şi pentru astrologi zice: „Să stea şi să vă scoată astrologii cerului din nevoile sau primejdiile voastre. Că iată, Dumnezeu trimite acum urgia Lui. Să vină astrologii să vă scoată să vă păzească! Evreii or să ardă ca nuielele în foc, şi nu-şi vor izbăvi sufletul lor din văpaie. Adică voi care credeţi în naşterile oamenilor, în planete, în zodii şi în noroc, acum Dumnezeu v-a urgisit şi v-a aruncat în foc ca pe nuiele. Lasă să vă scoată planeta, zodia sau norocul, ghicitoriile, vrăjitoriile sau credinţele voastre deşarte”. La fel şi Domnul îşi bate joc de nepriceperea sau nebuneala acelor oameni, zicându-le: „Unde-ţi sunt astrologii să-ţi spună acum răutăţile cele ce vor să vină asupră-ţi?” (Isaia 47, 12-13).

Sf. Atanasie al Antiohiei şi alţi Părinţi ai Bisericii lui Dumnezeu, arată că: nici naşterea oamenilor, nici stafiile, planetele, zodiile, nici norocul... nu sunt după basmele păgânilor, astrologilor, ghicitorilor, nici după cele scrise în zodiile, planetele şi în gromovnicele lor. Acele neadevăruri, sau ghicitorii mincinoase, se arată destul de clar atunci când, venind unele urgii divine, mor într-un ceas: zeci, sute şi mii de oameni: în crâncenele războaie sau în vremea unor catastrofe şi cutremure de pământ sau în timpul luptelor navale, în vremea cufundării vapoarelor uriaşe cu mii de oameni, care au diferite

naşteri, felurite etăţi de viaţă de trăit şi felurite norocuri, după gromovnicele, planetele şi zodiile lor. Vezi!? Dacă ar fi după băsmuirile gromovnicelor, planetelor şi zodiilor acelora, nu s-ar îneca, n-ar muri într-un ceas atâtea zeci, sute şi mii de oameni, care s-au născut: unul într-o planetă, altul în alta; unul într-o zodie, altul într-alta, unul cu noroc bun şi altul cu noroc rău. Iată cum, cei născuţi în felurite vremi, planete, zodii şi norocuri, mor toţi într-un ceas!

Vreţi ceva mai mult? Vreţi dovezi mai adeveritoare? Ascultaţi: în vremea potopului universal din timpul lui Noe, s-au înecat mii şi milioane de oameni: bătrâni, bărbaţi, tineri, femei şi copii, bogaţi, săraci, puternici, slabi, învăţaţi şi simpli... În apele potopului, care s-au ridicat cu 15 coţi deasupra celor mai înalţi munţi ai pământului, scăpând numai 8 suflete: Noe cu casa şi familia sa. Oare toţi aceia erau născuţi în aceiaşi zodie, planetă sau ceasuri norocoase sau nenorocoase? Nu.

În vremea dreptului Lot, mii şi sute de mii de sodomeni şi gomoreni au fost arşi cu ploaie de foc şi piatră pucioasă căzută din cer asupra Sodomei şi Gomorei, dimpreună cu cetăţile din jurul lor, distrugându-le, scăpând numai Lot cu două fiice ale sale în cetăţuia Sigor. Oare aceia erau născuţi în acelaşi timp, zodie şi planetă? Nu.

În apele Mării Roşii s-a înecat Faraon cu mulţimea oştirilor sale: care, călăreţi şi pedeştri, mii şi zeci de mii, cu felurite naşteri, în felurite luni, zile, ceasuri şi norocuri sau destine.

De asemenea în feluritele războaie dintre israeliţi, mureau zeci de mii, ba chiar şi sute de mii. În vremea lui Ezechia, împăratul Ierusalimului şi a Proorocului Isaia, îngerul Domnului a ucis într-o noapte 185.000 de oameni: viteji, domnitori, căpetenii şi ostaşi (4 Regi 19, 35; 2 Cartea a doua Paralipomena (a doua a Cronicilor) 32, 21; Isaia 37, 36). Şi toţi cei morţi, omorâţi în acelaşi ceas, zi sau noapte, au avut multe şi felurite naşteri şi vremi, adică felurite planete, zodii şi norocuri, după basmele idolatrilor. Acelora însă nu le-au folosit nici astrologiile, nici ghicitoriile, nici zodiile, nici planetele, nici norocurile lor.

De aici reiese clar, ca lumina zilei, că naşterile şi norocurile, mai bine zis darurile bogate ori mai simple, şi viaţa mai lungă ori mai scurtă, cu care se văd înzestraţi oamenii, toate, toate sunt numai de la Dumnezeu. El ţine în mâinile Sale viaţa şi moartea. El plăteşte fiecăruia datoria după lucrul lui. De va muri păcătosul împreună cu dreptul, nu te mira. Păcătosul a murit, tăindu-i Dumnezeu firul vieţii lui vicioase, pentru a nu face mai multe păcate şi a se pedepsi mai mult sau mai greu. Dreptul, de va muri după datorie, descărcându-şi sufletul de povara trupului, ca nu cumva să greşească şi să se muncească (Înţelepciunea lui Solomon 3, 1-9; 4, 10-20), a scăpat de fricile, grijile şi nevoile acestei lunii trecătoare, putrede, ca să trăiască fericit în veci. Deşi vor zice unii nepricepuţi: „Bine că a scăpat şi păcătosul şi dreptul", însă adevărul ne grăieşte clar că: „Drepţii merg în viaţa veşnică, iar păcătoşii în munca veşnică" (Matei 25, 46).

Aici, Sf. Atanasie vrea să ne arate - dimpreună cu Sfinţii Părinţi - că acelea toate, cărora elinii idolatri le zic că sunt norocuri după naşterile şi feluritele planete sau zodii, sunt minciuni şi bârfeli: deoarece numai singur Dumnezeu este care a creat şi are putere peste toate. Dacă acele norocuri, planete şi zodii cu basmele lor ar fi adevărate, apoi n-ar mai trebui omului nici doctori, nici chirurgi, nici alt ajutor medical, social, economic, nici ar mai trebui legi asupra rău făcătorilor. Ce i s-ar întâmpla omului i s-ar întâmpla, şi ar păţi ce are de păţit după o oarbă întâmplare a norocului. Sfântul Părinte însă arată clar aici - dimpreună cu Dumnezeieştii Dascăli, care în sfaturile lor lămuresc multe socoteli frumoase şi adeverite - încât toţi cei care au o minte sănătoasă mai luminată mai desăvârşită şi cei ce au mai puţină minte, să cunoască bine că acei elini idolatri spun minciuni. În acest scop, Sfântul aduce aici pe Sf. Grigore al Nissei, care zice că a auzit de la mulţi spunând acele basme elineşti şi, râzând, zice: „Aduceţi-vă aminte de doctorul cel mare al elinilor, care scrie şi spune, după socotelile vrăjitoreşti ale doctoratului, că poţi a cunoaşte un om bolnav dacă va muri sau nu va muri, după anumite semne ale trupului. Un doctor, anume Rodios, aşa de bine ştia meşteşugul doctoricesc, încât cu ierburile lui, lungea viaţa acelora care erau gata să moară. Deci, viaţa omului nu

sta nici în naşterea lui, nici în planetă, zodie sau în norocul lui, când se învineţea şi se înnegrea să moară, căci doctorul ştia numai cu ierburi a-i lungi viaţa. Deşi doctorul acela era pururea bolnav, el cu ştiinţa ierburilor, prin care lungea viața muribunzilor, strica socotelile elinilor cu ghicitoriile lor după vremea naşterii, a planetei, zodiei, norocului, şi a altor vrăjitorii, arătând că nu acelea călăuzesc viaţa omului".

Noi vedem azi că de-l vatămă cineva pe vreun om cu sabia, ori cu cuţitul, ori cu armă de foc, ori cu otrăvuri şi doctorii îl vor îngriji serios, îi lungesc viaţa; iar dacă nu-l îngrijeşte nimeni, sângele se scurge prin răni, ori se otrăveşte şi omul moare. Vezi că nu naşterea, zodia, planeta, ziua, luna sau norocul, ci îngrijirea doctorilor, cu doctoriile cele bune, i-au lungit viaţa, conlucrând ei cu Dumnezeu Cel nevăzut, la tămăduirea bolnavului.

Esop, un înţelept elin, râzând de deşarta credinţă cu felul sau vremea naşterilor şi a norocurilor, zice că era un astrolog care se ocupa în cetatea lui cu astfel de vrăjitorii ale feluritelor naşteri şi norocuri, ghicind oamenilor care veneau la el. După ce ghicise unui om, ieşise ducându-se la ale sale. Esop vede pe astrolog fugind spre locuinţa sa, zicând că-i jefuiesc hoţii casa. Esop îi zise: „Apoi tu, astrologule, care ştii şi spui norocul altora, pe al tău nu-l ştii? Apoi dacă-i aşa, tu ai spus minciuni şi mie şi oamenilor cărora le-ai ghicit!".

Tot Sf. Atanasie zice în viaţa Cuvioasei Singlitichia, scrisă de el, în care între altele, vorbeşte şi despre noroc următoarele: „Una din fiarele cele stricătoare de suflet este şi aceea care se numeşte noroc". Şi acesta este un bold prea cumplit al diavolului, care stăpâneşte pe oamenii cei mai nebăgători de seamă. Nimeni însă din cei ce vieţuiesc după Dumnezeu şi cuvântul Lui, în înţelepciunea de sus (Iacov 3, 17), dreapta-socoteală şi fapta bună, nu crede şi nu primeşte această idee stricătoare de minte şi deşartă. Noi, mai întâi pe Dumnezeu Îl numim începutul tuturor bunătăţilor ce s-au făcut şi se fac. Al doilea, ei socotesc că judecata lor este stăpân al faptelor bune ca şi al răutăţii. Aşadar, câţi din lenevire au suferit cele nemulţumitoare, îndată se apropie de acel diavol. Deci,

precum unii copii fug, nesuferind pedepsirea părinţilor spre al lor folos, ajung prin locuri pustii, unindu-se cu diavolii sălbatici, așa păţesc şi cei care cred în noroc. Uneori zic că de la Dumnezeu li s-au dat dezmierdări, aceia fiind desfrânaţi, furând, bolind de iubire de argint şi având cuget viclean, singuri s-au prăbuşit abătându-se de la adevăr cu gândul, cu cuvântul şi cu fapta. Sfârşitul scopului acestora este deznădăjduirea lor cea purtătoare de pierzare. Unii ca aceia merg până acolo că înlocuiesc pe Dumnezeu cu norocul, soarta sau destinul...

Deci, dacă vor zice că Dumnezeu este întâi, va urma ca toate printr-însul să se fi făcut pentru că El este în toate. El este Domnul norocului. Dacă cineva este desfrânat sau lacom din naştere, ar urma după ei că Dumnezeu este pricina răutăţii, care lucru este necuvios. Din gândurile acestea se văd cugetele lor deşarte, pentru care şi Sf. Scriptură zice: „Zis-a cel fără de minte în inima sa: Nu este Dumnezeu!" (Psalmi 13, 1; 52, 1-2). Aceia grăiesc nedreptate, pricinuiesc păcate şi ciuntesc Scripturile pentru că, fiind orbi, voiesc a adeveri cugetul cel rău al lor. Luându-şi ca mărturie a nebuniei lor pe Isaia, ei spun: „Domnul a făcut pace şi a zidit răutăţi" (Isaia 45, 7). Pacea aceea trebuie s-o înţelegem că este lucrul lui Dumnezeu, iar răutatea este a sufletelor întunecate. Dumnezeu toate le-a făcut bune, dar omul, abătându-se, se face rău. Dumnezeu a făcut pe om drept, dar el umblă cu șiretenii (Ecclesiastul 7, 29; comp. Facerea 31, 5).

E ştiut însă că şi răul slujeşte spre mântuirea sufletului şi pedepsirea trupului. „Care fiu este pe care nu-l pedepseşte tatăl?" (Evrei 12, 5-11). Cei fără rânduială la minte mai zic că totul se cârmuieşte în lume de soartă sau de întâmplare. Astfel ei schimbă libertatea în robie. Precum o corabie fără cârmă de-a pururea se înviforează primejduindu-se, aşa şi pentru aceştia suflă de pretutindenea primejdia asupra lor. Ei nu se pot bucura de lumina cea mântuitoare, părăsind pe Domnul, Cârmaciul lor. Astfel mai rătăceşte diavolul pe unii, încât zic că întâmplările bune şi rele vin de la mersul stelelor... Şi se iau după minciunile gromovnicelor, în loc de a se ţine de cuvântul lui Dumnezeu, care este izvorul tuturor bunătăţilor vremelnice şi veşnice.

Din cele arătate, reiese clar că în mâna lui Dumnezeu stau toate cele cereşti şi cele pământeşti: viaţa şi moartea, naşterea şi feluritele dăruiri, în El să nădăjduim, pe El să-L lăudăm, Căruia I Se cuvine: slava, cinstea şi închinăciunea în veci. Amin (Prel. d. P.M.B. pg. 435- 436 şi Viețile Sfinților la 5 ianuarie).

Credința deşartă în destin

Cuvântul „destin” (soartă, ursită, ursitori) e de origine latină. Destinul era un zeu - idol - mitologic, care după minciuno-credinţa păgânilor rânduia soarta oamenilor. Ca soartă sau ursitoare era înfăţişat printr-o femeie legată la ochi, ce alerga prin lume, cu un picior pe o roată înaripată, semănând felurite sortiri oamenilor... După credinţele deşarte, se crede de superstiţioşi că ursitoarele ar fi trei: prima ţine fusul, a doua toarce, a treia taie firul sau: prima, „ursitoarea”, toarce firul, a doua, „soarta”, deapănă firul, arătând ce va păți omul în viaţă, cea de a treia, „moartea”, rupe firul vieţii omului. Credinţa aceea deşartă în destin, soartă sau ursitoare, este aşa de înrădăcinată în poporul nostru, încât în unele părţi pun şi masa la venirea în lume a nou-născuţilor, cu credinţa deşartă că ursitoarele hotărăsc soarta noului născut. Astfel, în seara celei de a treia zi după naştere, făcându-se curăţenie riguroasă într-o atmosferă ca şi religioasă, se aşează într-un pat din camera lehuzei o masă pe care se pun din lucrurile şi bunătăţile de care ar dori să aibă parte noua odraslă în viaţă - bani, cărţi sfinte, mâncări felurite şi plăcute... pentru ursirea cu belşug a noului născut.

Din punct de vedere creştin, credinţa în destin este diametral opusă Providenţei divine şi libertății de acţiune a omului (liberul arbitru). Pe baza Sfintei Scripturi, această superstiţie este combătută riguros. Pronia sau Providenţa divină prin

care înţelegem purtarea de grijă a lui Dumnezeu de toate făpturile Sale, de la cele mai neînsemnate - iarba şi crinii câmpului, până la om (Matei 6, 25-26), exclude ideea destinului. Dumnezeu este Părinte nepărtinitor, căci voieşte ca toţi oamenii să se mântuiască şi să vină la cunoştinţa adevărului (1 Timotei 2, 4). Ca unul care a iubit atât de mult lumea, încât a sacrificat pe Fiul Său pentru mântuirea ei (Ioan 3, 16; 1 Timotei 2, 6), nu poate să predestineze pe unii la bine, iar pe alţii la rău, El, Care răsare soarele Său şi peste cei răi şi peste cei buni, plouă peste cei drepţi şi peste cei păcătoşi (Matei 5, 45). Dumnezeu nu îndeamnă pe nimeni la rău şi nici nu sileşte la virtute, ci lasă fiecăruia libertate de acţiune, căci pune înaintea omului: viaţa şi moartea, binele şi răul (2 Lege - Deuteronomul 30, 15, 19), sau viaţa şi moartea, binecuvântarea şi blestemul (2 Lege - Deuteronomul 30, 1). Condiţionează fericirea veşnică de libertatea voinţei omeneşti şi împlinirea poruncilor creştine, căci atunci când este întrebat de tânărul care voia să moştenească viaţa de veci, Fiul lui Dumnezeu îi spune: „De voieşti să intri în viaţă, păzeşte poruncile” (Matei 19, 17). Chiar când este vorba să tămăduiască pe bolnavi, nu o face până nu-i întreabă dacă voiesc să fie sănătoşi (Luca 19; Ioan 5, 6). Când Sf. apostol Pavel spune că toate îi sunt îngăduite dar nu toate îi sunt de folos (1 Corinteni 10, 23), arată lămurit libertatea de acţiune. Anunţând Judecata universală, Domnul nostru Iisus Hristos spune că atunci va răsplăti fiecăruia după faptele sale (Matei 25, 31-46), fapt care presupune neapărat libertatea de acţiune, ceea ce şi Sf. apostol Pavel confirmă (Romani 2, 6). Mai lămurit, acelaşi Apostol arată că omul are voie liberă - ceea ce seamănă omul, aceea va şi culege (Galateni 6, 7). Sf. apostol Iacov, când zice că oamenii vor fi judecaţi prin legea libertăţii (Iacov 1, 25; 2, 12) arată responsabilitatea faptelor pe baza libertăţii de acţiune.

Fiecare din noi ne simţim liberi de actele noastre şi dacă avem câte odată insuccese şi nemulţumiri, nu se cade să învinuim soarta că ar fi nedreaptă cu noi, sau pe Dumnezeu. Aceasta se datoreşte, fie puterilor noastre slabe sau inteligenţei mărginite, fie pasiunilor sau ispitelor, care ne abat din adevărata cale. Minucius Felix, unul din

apologeţii creştini ai primelor veacuri, în scrierea sa „Octavius”, spune că: nu se cade a se scuza cineva de faptele sale invocând soarta, căci avem voie liberă care să judece faptele noastre. Un alt scriitor creştin, Tatian Asirianul, în scrierea sa „Cuvânt către greci”, spune că: „Creştinii sunt mai presus de destin şi nu recunosc decât un singur Stăpân. Nefiind conduşi de destin, creştinii resping pe cei care-i stabilesc legile”.

Dumnezeu nu hotărăşte din veac actele omului, ursind pe unii la bine, iar pe alţii la rău, ci în baza preştiinţei şi atotştiinţei Sale, cunoaşte ceea ce va făptui omul prin libera sa voinţă. Aceasta nu este predestinaţie, ci preştiinţă. Oricât de înrădăcinată este această superstiţie, se pare totuşi că în adâncul sufletului omenesc se găseşte în stare latentă, ascunsă, nevăzută, nebănuită, convingerea că omul este liber în săvârşirea actelor sale. Aşa romanii cei convinşi de atotputernicia şi neîndurarea zeului „Fatum”, aveau un proverb semnificativ, extras din „Georgicele” poetului Virgiliu: „labor improbus omnia vincit” (munca neprecupeţită învinge totul), iar noi românii avem o zicală mai concludentă: „Cum îţi vei aşterne, aşa vei dormi!”.

Credința deşartă în destin l-a prăpădit

Ion Ciomag a rămas orfan de părinţi încă din vârstă fragedă. Părinţii lui o duseseră greu, fiind săraci. Din cauza alimentaţiei neîndestulătoare şi de rea calitate, încă din timp, mama s-a îmbolnăvit de pelagră, devenind o sarcină în plus. După o îndelungată zăcere, în care timp ajunsese şi la nebunie, nefericita femeie s-a stins din viaţă. Tatăl a muncit cu curaj, şi când a văzut că nu poate birui nevoile, n-a socotit o ruşine să intre servitor la boier. În cele din urmă a murit şi el, mai mult de bătrâneţe decât de lipsuri.

Rămas singur pe lume, fără altă avere decât braţele sale, Ion trebuia să muncească cu nădejde, ca să poată trăi. Dar un fel de nepăsare a pus stăpânire pe el. Muncea în silă şi superficial. Îi intrase în cap că, oricât s-ar trudi, tot greu are s-o ducă, fiindcă aşa o duseseră şi părinţii lui. Se credea prigonit de soartă şi în cele din urmă nu mai muncea deloc. Lumea din jur muncea de zor, iar Ion dormea dus la umbra din spatele casei. Dojana vecinilor nu servea la nimic, ba îl făcea să se încăpăţâneze şi mai mult. „Daţi-mi pace, le răspundea Ion, că aşa mi-a fost dat să trăiesc”. Casa se dărăpănase şi se ruinase, încât nu mai avea nici acoperiş. Nefericitul Ion era nevoit să intre sub pat când ploua... În cele din urmă s-a îndurat Dumnezeu şi l-a luat dintre oameni. A fost îngropat cu farfuria! Iată unde ajunge omul care nu are încredere în puterile sale date de Bunul Dumnezeu (Psalmi 67, 29) şi crede în destin!

Vrăjitoria sau magia neagră este oprită de Dumnezeu şi Biserica Lui

Vrăjitoria este lucrarea ascunsă a diavolului sub diferite forme, mai mult sau mai puţin simple. Culmea vrăjitoriei este atinsă prin spiritism. Cel ce se duce la vrăjitori, dă dovadă de necredinţă în purtarea de grijă a lui Dumnezeu, socotind că poate să bea şi din paharul Domnului şi din al diavolului (1 Corinteni 10, 20-21; 2 Corinteni 6, 14-18). Magia neagră sau vrăjitoria cu feluritele ei forme primitive, originale, este o trecere de la idolatrie la superstiţiile existente şi în poporul nostru creştinesc. Pentru a face o comparaţie între falsele sau nălucitoarele minuni atribuite vrăjitoriilor, faţă de nemărginita putere a lui Dumnezeu, dăm aici unele istorisiri din Dumnezeiasca Scriptură a Vechiului şi Noului Testament.

Vrăjitorii lui Faraon, prin arta lor magică, au imitat oarecum câteva din minunile săvârşite de Moise prin atotputernicia lui Dumnezeu. Imitările acelea se cred de unii că le-au făcut prin agilitatea (sprinteneala, iuţeala, uşurinţa) mişcărilor şi a părerilor amăgitoare, adică printr-un fel de scamatorii. Sfânta Scriptură adevereşte desăvârşirea atotputerniciei lui Dumnezeu faţă de falsele minuni ale vrăjitorilor prin cuvintele: „Moise şi Aaron s-au dus la Faraon şi la slujitorii lui, şi au făcut cum le poruncise Domnul. Aaron a aruncat toiagul său înaintea lui Faraon şi înaintea slujitorilor lui, și s-a făcut şarpe. Atunci Faraon a chemat pe înţelepţii Egiptului şi pe vrăjitori, şi au făcut şi vrăjitorii egiptenilor asemenea lucru cu vrăjile lor. Fiecare din ei şi-a aruncat toiagul şi s-a făcut şarpe. Dar toiagul lui Aaron a înghiţit toiegele (şerpii) lor” (Ieșirea 7, 10-12). După săvârşirea minunii a treia, vrăjitorii vestiţi ai Egiptului, nemaiputând face nimic prin vrăjitoriile lor, cu toată ruşinarea lor, s-au văzut forţaţi a mărturisi adevărul înaintea lui Faraon şi a înţelepţilor Egiptului, zicând: „Aici este degetul lui Dumnezeu!” (Vezi Ieșirea 7; 8, 1-19).

În Noul Testament se vorbeşte de Simon Magul, vrăjitorul şi amăgitorul groaznic al poporului din Samaria, care-l credea „puterea lui Dumnezeu cea mare”. El s-a botezat de către Apostolul Filip şi a oferit bani Apostolilor, ca să-i dea puterea de a transmite Duhul Sfânt prin punerea mâinilor. Pentru acest fapt a fost înfruntat aspru de Apostoli şi chemat la pocăinţă. Din acestea, conchidem că puterea lui magică nu era ceva superior puterii omeneşti, căci altfel n-ar fi căutat să cumpere cu bani puterea Sfântului Duh de la Apostoli (Faptele Apostolilor 8).

Biserica primară şi scriitorii bisericeşti sunt împărţiţi în păreri asupra magiei negre. Așa, Iustin Martirul crede că diavolul este cel care operează fapte supranaturale; iar Irineu şi Tertulian socotesc că, vrând-nevrând, minunile atribuite magiei sunt iluzii și înşelătorie. Într-o sâmbătă, pe când Sfântul apostol Pavel cu însoţitorii lui: Sila, Timotei şi Luca mergeau la rugăciune în Filipi, i-a întâmpinat o slujnică având spirit vrăjitoresc. Aceea prin ghiciri, aduna mult câştig stăpânului ei. Sf apostol Pavel a zis spiritului aceluia: „În numele lui Iisus Hristos, îți poruncesc să ieşi dintr-însa! Şi a ieşit spiritul vrăjitoresc. Stăpânul, văzând că i s-a dus nădedea câştigului, a prins pe Pavel şi pe Sila, i-a dus în târg la cei mai mari, zicând: „Oamenii aceştia tulbură cetatea noastră!”. Atunci poporul şi judecătorii s-au pornit asupra Apostolilor, rupându-le hainele, i-au bătut cu toiege şi i-au întemniţat, punându-le picioarele în butuci” (Faptele Apostolilor 16, 16-24). Eliberarea unui suflet de spiritul vrăjitoresc, i-a făcut pe Apostoli a suferi atâtea și atâtea batjocori şi dureri groaznice. Și în prezent, preoţii care salvează sufletele de spiritele rele, suferă multe, multe.

Biserica Vechiului şi Noului Testament s-a ridicat cu toată tăria contra vrăjitoriilor, care produceau tulburări şi răspândeau groază mare în popor prin pretinsele lucrări supranaturale, foarte vătămătoare, pe care poporul, în credulitatea lui, le socotea adevărate, reale. Ea a aruncat blesteme grele, afurisenii şi anateme înfricoşate, asupra celor ce o practicau şi a celor ce o susţineau. Împăraţii credincioşi din Vechiul Testament au interzis cu desăvârşire vrăjitoria şi cât au putut au atacat-o şi au distrus-o prin unele

ţinuturi (1 Regi 28, 3, 9; 4 Regi 23, 24). La fel şi în Noul Testament, unii împăraţi şi voievozi, în frunte cu Constantin cel Mare, au luptat a distruge vrăjitoriile şi superstiţiile idolatre. Istoria bisericească, Vieţile Sfinţilor, Proloagele şi alte cărţi bisericeşti, ne istorisesc multe despre satanicele lucrări şi năluciri ale vrăjitorilor sau magiei negre şi biruirea lor strălucită prin trimişii lui Dumnezeu, cu: propovăduire, post, rugăciuni însoţite de însemnarea cu dumnezeiescul semn al Sfintei Cruci.

Ucisă prin vrăji

Bărbatul Lisandrei bea, era urâcios, o bătea, noaptea o scotea afară din casă şi multe altele îi făcea. Ea aude de o vrăjitoare şi merge la ea să-i facă vrăji soţului ei. Vrăjitoarea i-a făcut o băutură pe care să i-o dea soţului ei. Dar între timp el s-a mai îmbunat și Lisandra s-a împăcat cu el şi n-a vrut să-i mai dea vrăjile. Ea s-a dus înapoi la vrăjitoare, vrând să-i întoarcă aceea băutură vrăjită. Dar aceasta a refuzat să o primească, zicând să facă ce ştie cu ea, numai să nu o arunce, nici la animale să nu o dea, ci la om, deoarece este vrăjită pe cap de om. Între timp Lisandra s-a gândit la cineva. Avea o prietenă pe nume Criţa, căreia îi plăcea să mai bea. „De va muri Criţa, zicea în gândul ei, lumea nu va afla şi o să zică cum că a murit din cauza băuturii". Era chiar în săptămâna Sfântului Toader. A chemat-o pe Criţa cu soţul pe la ea să mai petreacă şi îndată îi pune pe nevăzute băutura vrăjită în paharul cu vin. Criţa bea şi nu după mult timp se ridică foarte agitată şi dă să plece. Soţul insistă să mai stea, dar ea s-a ridicat şi a plecat spre casă, urmată de el. În drum spre casă, femeia dispare din ochii soţului într-o ceaţă deasă. El o strigă dar n-a mai văzut-o, nici auzit-o. În cele din urmă el ajunge acasă, şi găseşte toate uşile şi ferestrele deschise. Merge la mama lui, cu care locuiau împreună şi-o

întreabă dacă nu a văzut-o pe Criţa. Ea îi spune că a văzut-o cum a venit, s-a învârtit împrejurul casei, apoi a luat câinele şi a plecat. Soţul mai aşteptă un timp după care se culcă, crezând că este plecată prin vecini. Între timp Criţa ajunge la o distanţă de 6 km de casă, la un cetățean. Dezorientată şi pierdută, ea îl întrebă unde este casa ei. El o îndreaptă înapoi spre casă, dar ea apucă din nou pe alt drum şi ajunge la casa unui lăutar care o cunoştea. El i-a spus să meargă acasă că este târziu şi i-a arătat în ce direcţie să apuce însă ea a ţinut drumul care ducea la Dunăre. În apropiere era un şantier. Oamenii o văd, dar zic între ei că este Sf. Toader cu câinele şi îşi văd de treaba lor. Criţa a strigat la ei, întrebându-i unde se aflã şi în ce parte să apuce spre a ajunge acasă. Fiind foarte superstiţioşi, ei s-au temut să răspundă, pentru a nu fi „luaţi de Sf. Toader”. Ea, ajungând la malul apei, s-a oprit şi descălţându-se de papucii de cauciuc şi de ciorapi (care au rămas pe mal păziţi de câine), fără să-şi dea seama de pericol, a intrat în apa rece. În acel moment dându-şi sema de pericol, nu a mai avut puterea de a se opune puterii diavoleşti care o ducea spre adânc. La un moment dat oamenii aceia aud strigăte de ajutor că se îneacă. Era noapte şi nimeni nu a intrat să o ajute, doar numai o îndrumau de pe mal să se întoarcă înapoi, însă ea înaintând la adânc s-a înecat. Dimineaţa oameni şi-au dat seama că cea care a intrat în apă era Criţa şi nu Sf. Toader venit să ia oameni. După vreo două zile, cu greu este scoasă din apă. În tot timpul acesta , câinele a stat pe mal de pază lângă papuci, flămând şi singur, aşteptându-şi stăpâna care l-a părăsit.

Canonisirea vrăjitorilor, descântătorilor, fermecătorilor, ghicitorilor, prezicătorilor şi a celor ce aleargă la ei

Vrăjitoria este chemarea, mai mult sau mai puţin conştientă, a diavolului pus în slujba omului, este o întoarcere către satana de care s-a lepădat la Sfântul Botez. „Cel ce spune vrăjitorii (descântă), se va canonisi cu timpul ucigaşului (20 de ani), aplicându-i-se astfel după cum se vădeşte singur la fiecare păcat" (Sf. Vasile, 65).

„Femeia care va fermeca străinii şi pe ai săi, ani 9, metanii cinci sute în zi" (p.b.g. gl. 125).

„Cine ia mana grâului sau altceva dintr-acelea, acesta iată ştie lucrul dracului, ori din vin, ori din pâine, (lapte) ori dintr-altceva; de se va lăsa de acestea, să aibă pocăinţă 4 ani, metanii câte o sută" (p.b.g. pg. 100, gl. 33).

„Cei ce se adresează prezicătorilor, sau celor ce se zic sutaşi sau altora de felul acesta, ca de la aceia să afle ceea ce ar voi să li se descopere, potrivit celor ce s-au hotărât mai înainte de către Părinţi în privinţa lor, să cadă sub canonul (pocăinţei) de şase ani. Aceloraşi canonisiri trebuie să se supună şi cei ce trag după sine urşi, sau alte dobitoace de acest fel, spre distracţia şi vătămarea celor simpli, şi cei ce spun norocul şi ursita şi genealogia şi multe lucruri de acest fel, după felurite rătăcirii, şi cei ce se zic gonitori de nori şi vrăjitorii, şi cei ce fac amulete şi prezicătorii. Dacă vor stărui în acestea şi nu se vor feri de aceste meşteşuguri pierzătoare şi păgâneşti, hotărâm să se lepede cu totul de la Biserică precum învaţă şi sfintele canoane. Căci ce împărtăşire are lumina cu întunericul - precum zice Apostolul - sau ce înţelegere are Biserica lui Dumnezeu cu idolii, sau ce parte are credinciosul cu necredinciosul, sau ce potrivire este între Hristos şi Veliar? (2 Corinteni 6, 14-16; Sinodul VI ecumenic, canonul 61).

„Cel ce se dă pe sine vrăjitorilor, sau unora ca acestora, se va canonisi cu penitenţa ucigaşilor, 10-20 de ani (Sf. Vasile, 72; Sf. Grigore Nisis, 3; Laodichia 36).

Canonul 24 de la Ancira prevede 5 ani. Celor ce se mărturisesc de voie de păcatul vrăjitoriei sau de farmece, le scurtăm penitenţa la 3 ani, dacă se vor sârgui să ajuneze tot mai mult în fiecare zi Şi să întrebuinţeze hrană puţină şi uscată după ceasul al nouălea încât numai să trăiască; dar să facă şi 250 de metanii, plecându-şi cu evlavie fruntea la pământ. Cu acestea îndreptăm şi pe femeile care fac amulete (roşu la vite, copiilor de deochi, etc.) şi întrebuinţează vrăji" (Sf. Ioan Post. 32).

„Focurile care se aprind de unii la lună nouă, în fața prăvăliilor, sau a caselor şi peste care sar, după un vechi obicei, poruncim să nu se mai facă de acum înainte. Deci oricine face astfel, dacă va fi cleric - să se caterisească, iar dacă va fi mirean - să se afurisească. Căci scris este în cartea a patra a împăraţilor: „Şi a ridicat Manase altar întregii oştiri cereşti în cele două curţi ale casei Domnului şi a trecut pe fiii săi prin foc, și-i descânta, şi-i făcea să vorbească din pântece. Şi a înmulţit pe cei ce prezic şi a mărit răutatea înaintea Domnului, spre a-L mânia" (Sinodul VI ecumenic 65).

„Prezicătorii şi cei ce urmează obiceiurile păgâneşti sau aduc în casele lor pe cei ce fac farmece sau curăţiri vrăjitoreşti, să fie supuşi sub canonul pocăinţei de cinci ani, potrivit treptelor hotărâte, trei ani să îngenuncheze şi doi ani să stea la rugăciune fără a se împărtăşi" (Ancira 24).

„Cel ce mărturiseşte că a făcut vrăjitorie sau fermecătorie, se va canonisi cu timpul dat ucigaşilor, iconomisindu-se după felul mărturisirii sale şi după felul cum s-a îndeletnicit cu acest păcat" (Sf. Vasile 65).

„Trebuie să cercetăm cu grijă pe cei ce se duc la vrăjitori, sau la cei ce făgăduiesc să facă farmece cu ajutorul diavolului. Este necesar să ştim dacă ei au păstrat credinţa în Hristos, şi numai din cauza constrângerii sau a pagubelor grele, sau au făcut aceasta din dispreţ faţă de credinţă, au alergat la ajutorul diavolului. Dacă ei au făcut acesta din dispreţ faţă de credinţă sau pentru că ei nu cred în Dumnezeul creştinilor, atunci vor fi supuşi canonisirii apostaţilor". „Însă dacă ei au făcut acest păcat din lipsa de

curaj sau dintr-o nădejde amăgitoare vor fi trataţi cu aceeaşi îngăduinţă, ca și cei care n-au putut să rabde furia chinurilor” (Sf. Grigore de Nissa 3).

„Când cineva ia mana grâului, sau altceva dintr-acelea, acesta iată că ştie lucrul dracului, ori din vin, ori din pâine, ori din altceva; de se va lăsa de aceasta, să aibă pocăinţă patru ani şi metanii câte 100” (p.b.g. 88).

„Fermecătorul, vrăjitorul, prezicătorul, vărsătorul de ceară, de plumb, sau cel ce leagă dobitoacele ca să nu le mănânce lupul sau pe vreun bărbat şi femeie ca să nu se cunune, sau orice fel de farmece, 20 ani să nu se împărtăşească dacă se pocăiesc” (Trebnic pg. 515).

Preotul vrăjitor sub orice formă este caterisit (Trebnic pg. 515; Laod. 36).

„Cei ce alcătuiesc descântecele lor, folosindu-se de psalmi, de chemarea Sf. Mucenici, de a Maicii Domnului, de cărţi bisericeşti, de sfintele icoane, de cheia bisericii, iscodind din semne prevestitoare ale viitorului, în caz de proces, de căsătorie, de furturi, de pagube sau câştiguri, sunt stăpâniţi de duhul cel rău pitonicesc (Faptele Apostolilor 16, 16-24; 19, 13-20), osândit de Dumnezeu alături de toţi fermecătorii şi exploatatorii de cele sfinte” (Trebnic pg. 516).

„Unele descântece se fac la morminte ca să slăbănogească trupul cuiva, sau să-l silească la fapte rele, sau să-l zăpăcească la minte şi cel ce le face, şi cel ce plăteşte, toţi se canonisesc greu. De asemenea şi cei ce descântă sau merg la descântătoare pentru a se vindeca, sau a cunoaşte viitorul prin bobi, sau să poarte buruieni, sau obiecte descântate, toţi fac voia diavolului”. „Dacă cineva va păstra în gură Sf. Împărtăşanie pentru animale sau albine sau cu alte scopuri, patru ani să nu se împărtăşească, ca un vrăjitor” (Trebnic pg. 516, 518, 526; după Pravila bisericească de Sachelarie, vezi parag. 2051-2065).

Mincinoasele ghiciri pe ursită

Dina, o româncă chipeşă se căsătorise de curând. Ca orice ţărancă, curioasă să-şi afle ursitoarea, se duse la o vrăjitoare, mai ales că avea şi o suferinţă, un nod care-i venea mereu în gât, mai ales după masă. La vrăjitoare lume multă, căci sunt mulţi oameni daţi de necaz. În sfârşit, îi veni şi ei rândul. Într-o cămăruţă cu tavanul pitit, înaintea unei mese pe care erau întinse icoane, cruci şi mănunchiuri de busuioc, vrăjitoarea stătea pe un scăunel, şi o întrebă de păsul ei. Părând că se gândeşte puţin, începu a zice cu glas: „Sfintelor, bunelor, milostivelor". Era o cântare, ce părea mai degrabă un bocet. În curând îşi dete ochii peste cap şi gata, cade în vânturi. I-a spus de toate pe gândul ei. Despre bărbat, la care Dina ţinea ca la ochii din cap, i-a spus că nu va trăi decât 11 ani şi i-l va răpi moartea. Orice va face, poate să-l ţină închis şi în cutie, de la moarte nu-l va putea scăpa, căci aşa îi este ursitoarea. Despre boală, nici una nici alta, are argint viu, pe care o vecină invidioasă i-a dat la o zi mare. Are leac. Să-i aducă apă luată de la trei fântâni, în trei vineri la rând, ca să-i descânte.

Aşa a făcut Dina, dar de boală nu s-a tămăduit decât la doctori, care au găsit că avea altceva, nu argint viu. Până să treacă cei 11 ani, a stat biata femeie cu frica în sân, şi nici bărbatului nu i-a spus nimic, ca să nu-i facă inimă rea. Au trecut anii cu pricina şi bărbatul Dinei n-a murit, ba încă este sănătos tun, deşi au trecut aproape 20 de ani, de când s-au căsătorit... Degeaba a căzut în vânturi vrăjitoarea, pentru că n-a văzut nimic.

Păcăleala ghicirii cu cărțile

Ghicirea va să zică în popor: a prezice viitorul, a descoperi o taină, gândul sau faptele ascunse ale cuiva. Ghicitorii pretind că ştiu a prezice viitorul celor ce le ghicesc, că pot descoperi orice taine, gânduri sau fapte ascunse ale cuiva, în cărţi, ghioc, bobi, papagal, şoarece, spiritism, etc., pe când în realitate curg gârlă minciunile, care întunecă groaznic minţile celor ce se încred în ele. Cărţile sunt nişte cartoane în formă dreptunghiulară, în număr de 52, cu felurite figuri şi semne, zugrăvite pe ele, care servesc pe unii cartofori la diabolicele jocuri de noroc. De acele cărţi se servesc şi unii ghicitori sau ghicitoare, supranumiţi: cărturari sau cărturărese, pe la oraşe şi sate. De cărţi se servesc şi unele ţigănci la ghicit. Cartomanţia aceea, adică ghicitul cu cărţile, este o înşelătorie, care speculează credulitatea multor creştini uşuratici.

„Ghicirea în cărţi sau cartomanţia, darea cu bobi sau în ghioc, ghicirea în cafea ca şi zborul păsărilor sau cântatul cocoşului sau a găinii, apariţia cucuvelei, ş.a., toate aceste tălmăciri şi prevestiri sunt înşelăciuni osândite de Biserică. Nimeni să nu se lase amăgit de unele coincidenţe ale ghicirii, căci în toate acestea lucrează pe de o parte mintea omului rătăcit, iar pe de altă parte inspiraţia diavolului” (Pravila Bisericească, de Sachelarie, paragraful 2047).

Cărturăreasa mincinoasă

Mama duioasă se întâlnise în Bucureşti cu fiul, ofiţer activ, care-şi făcuse cu prisosinţă datoria către ţară! Plecase voluntar pe front, luptase cu curaj și căzuse rănit, dar se restabilise. Mama se simţea mândră de el, şi-i venea greu să se despartă. O dusese greu biata femeie în viaţă, căci avusese copii mulţi şi ţinuse ca pe toţi să-i vadă ajunşi bine. Pentru acest ideal suferise mult, îndurase lipsuri mari, mai ales că de la părinţi luase puţină avere şi aceea grevată de procese şi datorii. Nu numai părinţii, dar şi fraţii cuprinşi de lăcomie, o nedreptăţiseră şi o jigniseră mult. Dintre toţi copiii, cel mai aproape de moarte fusese ofiţerul, dar Dumnezeu fusese îndurător şi o cruţase. Înainte de despărţire, amândoi, mama şi fiul, ţinură să se ducă la o cărturăreasă vestită acolo în capitală. Mama simţea o foarte mare trebuinţă să-şi mai uşureze sufletul, căci prea o durea mult vitregia părinţilor şi a fraţilor.

Ajungând la cărturăreasă, băiatul se aşeză pe o sofa, mama pe un scaun lângă cărturăreasă care îşi începu meseria. După ce i-a iscodit de ajuns... a spuse de toate: procesele moştenirii, necazurile casei, dar mai ales nedreptăţirea din partea părinţilor şi a fraţilor. Toate însă cu atâta exactitate şi lux de amănunte, că biata mamă rămase înmărmurită. De unde putuse cunoaşte această femeie păsurile ei, de parcă i le-ar fi spus cineva mai dinainte?! Dusă pe gânduri şi furată de întristare, îşi aruncă ochii spre sofa, căci îi făcea atât de bine să stea împrejurul acestui copil scump... Îi mai treceau amărăciunile, fără să vrea, o năpădi gândul, că ar putea fi trimis din nou pe front şi... Doamne fereşte, nu ştii ce se poate întâmpla. Cărturăreasa parcă fusese în gândul ei, face o pauză şi începe: „Dumnealui ţi-e fecior, a fost pe front, a fost rănit, şi s-a vindecat. Te temi pentru el, că poate se duce din nou şi ai dreptate căci aşa o să fie. Uite - zise ea arătând o carte neagră - moartea îi stă în cale”. Apoi adresându-se băiatului, îi zise: „Domnule ofiţer, fă tot ce poţi, să nu te mai duci, căci te trimite curând şi nu mai vii acasă înapoi”.

- Păi, ce să fac, cocoană, dacă mă cheamă, şi apoi ţara cine s-o apere, dacă toţi ne tragem în lături?

- Lasă maică să se ducă ăi mai bătrâni, prea eşti tânăr şi este păcat să mori...

- Asta n-are importanţă, tânăr sau bătrân, trebuie ca toată lumea să ne facem datoria!

- Fie cum zici dumneata, dar ţine minte ce-ţi spun: Pe ziua de... te cheamă, te porneşte şi dus eşti pe vecie!...

A venit ziua prezisă şi a şi trecut mult. Nici n-a fost vorba să-l trimită pe băiat. Toate au mers cum au mers, dar când a fost vorba de prezis viitorul, cărturăreasa a dat cu oiştea în gard.

Căci şi aici, cărturăreasa umpluse Bucureştii şi satele de minciuni şi multă lume credea minciunile acelea!!!

Păcăleala ghicirii cu ghiocul

Ghiocul, de care se servesc ţigăncile nomade, este ghioacea, învelişul unei scoici de mare. Numele vine din prescurtarea cuvântului ghioace sau ghioacă, în ghioc. Ţigăncile îl ţin legat la brâu, şi acostează pe naivi, mai ales pe ţărănci, cu cuvintele: „Să-ţi de-a baba cu ghiocul, să-ţi spună norocul”. Ghiocul are o deschizătură dinţată, pe care ţiganca o ţine în sus şi o şterge mereu cu unul din degete, având aerul că priveşte cu atenţie, în care timp tot descântă: „Să mi se dea, să mi se arate de păsul lui, de norocul lui, etc.”. Spre a câştiga bunăvoinţa celui ce-i ghiceşte, ca să-i dea vreun ban, vreo rufă sau ceva de mâncare, ţiganca este foarte darnică în anunţarea de lucruri bune: succese, moşteniri, găsirea de comori, noroc în dragoste... În acest scop repetă, ca un refren,

cuvintele: „Toată lumea s-o mira de norocul tău, de partea ta”. Minciunile curg gârlă din gura ghicitoarelor, şi cine le ascultă şi le crede, se înşală amarnic. Felul de a ghici, în realitate nu este decât un mijloc de a se introduce şi a specula naivitatea populaţiei rurale. De obicei, profitând de clipe de neatenţie, cu o dexteritate uimitoare, ţigăncile fură ce le cade la îndemână. Partea femeiască interesată şi mai sensibilă în chestiune de dragoste, se lasă uşor înşelată de ţigănci, care în viclenia lor ameţesc femeile cu tot felul de minciuni ispititoare pentru care nu numai că sunt plătite, dar au grijă să pună bine, tot cea ce este pus rău.

Crezând în ghioc, s-a prăbuşit în moarte şi în iad

În ţinuturile Argeşului, o tânără pereche de gospodari buni trăiau în fericire. Într-o zi, bărbatul s-a dus de acasă. Tânăra soţie a rămas singură acasă. Pe când trebăluia prin casă, deodată apare în pragul casei o ţigancă cărturărească, care se apropie cu mare îndrăzneală de ea, cu ghiocul în mână ca să-i ghicească. Ispitind pe femeie, află multe neştiute de la ea, pe care le întrebuinţează ca să-şi ajungă scopul jefuirii. Merge cu ea, din cameră în cameră, tot ghicindu-i şi îmbătând-o de cap. Ocheşte toate lucrurile preţioase, şi se pogoară jos în beci, unde erau butoaie de rachiu, vin, linuri cu borhot de prune, ş.a. Sub cuvânt că-i face de dragoste pe toată viaţa cu bărbatul, că-l vrăjeşte să-şi întoarcă ochii de la toate femeile şi fetele, numai şi numai spre ea, o sileşte pe credula femeie tânără, să se suie pe scara rezemată de un lin, plin cu borhot şi să se uite numai acolo înăuntrul lui. Femeia a ascultat-o. După câteva forme de vrăjitorie, ţiganca prefăcându-se că pipăie picioarele femeii şi le vrăjeşte, o apucă deodată cu putere, o ridică în sus şi o aruncă cu capul în jos, în borhotul din lin. Acolo mai apăsând-o în jos, a înecat-o. A

omorât pe tânăra soţie. După aceea chemând prin semne alţi ţigani de-ai ei, a jefuit toată casa înstăritului gospodar, şi au dispărut.

Seara venind soţul acasă, rămâne uimit văzându-şi casa jefuită şi soţia nicăieri. Alergă într-o parte şi-n alta, strigă soţia pe nume; dar zadarnic, nu-i răspunde de nicăieri... Caută cu oamenii într-o parte şi-n alta, dar în zadar. N-o află nicăieri. Într-un târziu, coborându-se în beci şi ...suindu-se şi pe scară în sus pe lin, văd cu groază tălpile unor picioare deasupra borhotului din lin. Îndată s-au suit mai mulţi, au tras de picioare în sus, şi cu mare groază au văzut că tânăra şi buna soţie era moartă, fusese aruncată acolo de o mână ucigaşă. Înştiinţând primăria, s-au făcut cercetări, s-au prins răufăcătorii cu ghicitoarea aceea cu ghiocul. Cercetaţi cu bătăi şi torturi, au mărturisit crima şi jefuirea casei. Iată unde a dus pe biata tânără creştină, credinţa în ghioc şi-n minciunile ghicitoarei cu ghiocul! În moarte năpraznică şi în primejduire sufletească. Pe bună dreptate hotărăsc Sfintele Pravile bisericeşti, că: „Ghicitorii 20 de ani să fie sub afurisenie, despărţiţi de Dumnezeiasca împărtăşanie; iar cei ce îşi ghicesc la aceia, 6 ani”.

Păcăleala ghicirii în cafea

Iată şi aceasta-i o meşteşugire demonică cu care s-au obişnuit mulţi pe la oraşe şi unii din pătura „mai răsărită” şi pe la sate. Prezicătoarea de minciuni, privind fundul ceştii din care s-a consumat cafeaua, începe a anunţa un drum lung, o sfadă cu un vecin, frate, prieten, cunoscut, copii neascultători, boală în familie, nuntă, moarte, pagubă, întristare, necaz mare, o bucurie, sosirea unei persoane iubite, a unei cunoştinţe, etc. etc. Curiozitatea omenească, observând unele potriveli, se lasă exploatată de nişte amăgitori, care nu pot şti nici de ei înşişi, ce greutăţi sau primejdii vor veni peste ei în

viitor. Aşa, neţinând seama de cuvântul lui Dumnezeu, prin ghiciri, se cufundă tot mai mult în întuneric, în împărăţia satanei, în iad.

Boala ghicitoriilor stăpâneşte şi pe mulți intelectuali

Statistica de mai jos ne arată că superstiţia este tot atât de răspândită şi între intelectuali, ca şi în clasele de jos ale poporului. Prefectura din Paris a comunicat că în anul 1927 în capitala Franţei, erau 4460 de cărturărese, care întreţineau birouri proprii. Venitul lor zilnic era de 200.000 franci. Mai erau apoi birouri, care dădeau consultaţii de astrologie (ghicirea în stele), hipnotism, chiromanţie (ghicirea în palmă), necromanţie (ghicirea cu morţii), etc. Aceste profesiuni le aduceau - pe timpuri bune sau rele - un venit anual de 73 milioane franci. Într-adevăr, deplorabilă statistică! (o.m.p. 936).

Păcăleala ghicirii cu bobii

Una dintre multele practici superstiţioase, este şi datul cu bobii. Pentru a înşela credinţa celor uşuratici, bobăreasa face semnul Crucii peste grămăjoara cu cei 42 bobi de porumb, taie în patru părţi cu semnul Crucii, împarte bobii tot descântând, după care începe a tot înşira: arată o bucurie, dincoace anunţă un necaz, o persoană este pe cale a vă vizita, bobii ăştia anunţă naşterea unui copil, ceilalţi că un duşman te pândeşte, ăştilalţi arată: rezultatul bun al unui proces, reuşita unui examen, boală, căsătorie, moarte, pierdere de bani, avere şi multe altele...

Când bobii se taie, bobăreasa zice că: lucrurile nu vor ieşi bine. Alteori zice că arată îndoială şi începe operaţia ei din nou. Se întâmplă uneori ca bobăreasa să ghiceasca unele lucruri exact, după cugetul celor ce li se ghiceşte sau din ceea ce a aflat din convorbirea cu cei ce le ghiceşte. Acolo poate fi la mijloc şi puterea sugestiei care transmite persoanei gândurile sau dorinţele sale. Atunci bobăreasa, inconştient, tot învârtindu-şi bobii, spune ce i-a venit atunci în minte. Uneori poate fi şi vreun spirit vrăjitoresc, ca acela pe care Sf apostol Pavel l-a scos din ghicitoarea aceea din Filipi (Faptele Apostolilor 16, 16-24). Dar cei ce se încred în bobărese, se primejduiesc groaznic. Cei ce aleargă la bobărese şi le umple capul de minciuni, arată că sunt cufundaţi în mare întuneric, că sunt mai nesimţiţi decât boabele acelea de porumb la care aleargă prosteşte să le spună viitorul! La boabe de porumb cer ei sfat, învăţătură? Groaznică întunecare mai este şi aceea! Practica aceea superstiţioasă a ghicirii cu bobii, produce: aşteptare, nerăbdare, curiozitate şi felurite patimi omeneşti, care le scurtează viaţa, le primejduieşte mântuirea, îi trage în iad.

Tu cu bobii tăi spui minciuni

Coana Florica îşi aştepta cu nerăbdare feciorul, care de mult nu mai dăduse pe acasă, fiind plecat în străinătate la învăţătură. O scrisoare vestea ziua când va sosi în staţia cea mai apropiată. Mama a trimis trăsura din timp, prevăzând-o cu toate cele necesare pentru drum. Cu cât se apropia timpul, când după toate probabilitățile trebuiau să sosească, cu atât nerăbdarea mamei creştea, de nu-şi mai găsea locul. Trimise o slugă după leliţa Ana, bobăreasa, care a venit într-un suflet. Înţelegând despre ce este vorba,

leliţa Ana, a curățat bobii şi și-a început meşteşugul. Dădu odată, de două ori, şi bobii căzură cât se poate de bine.

- Coniţă, un bob zăbavă, te uiţi să pice.

Cel aşteptat însă nu sosea. Mai dădu odată, şi încă odată, cu acelaşi rezultat.

- Nu mai pun mâna pe bobi în viaţa mea, dacă domnişorul nu vine cât de curând.

- Să-ţi fie gura aurită, Ano, răspunse coana Florica. După ce o cinsti bine, leliţa Ana plecă, fiindcă începuse a se însera. Gândul îi era la bacşişul ce va primi, când va veni a doua zi, găsind băiatul sosit. Grea era aşteptarea pentru biata mamă, dar nu avea ce face. Fiecare zgomot o făcea să tresară, socotind că va fi venit, în sfârşit, ceasul mult aşteptat. Târziu de tot veni şi trăsura, dar fără băiat. Vizitiul a lămurit-o că a aşteptat la toate trenurile, a observat atent toţi călătorii care se coborau, dar băiatul n-a fost. În cele din urmă a fost nevoit să plece, căci până a doua zi, nu mai era nici un tren, iar nutreţul cailor se terminase. Vestea aceasta a fost o grea lovitură pentru coana Florica. Trebuie să fii mamă ca să înţelegi această durere. Nu de alta, dar se gândea foarte mult, biata femeie, că cine ştie ce se putuse întâmpla cu trenurile, care îi aduceau băiatul din aşa depărtări. În asemenea situaţie, omul îşi face diferite păreri, care îi scurtează mult viaţa fiindcă este nevoit să pună răul înainte. Cu multă greutate a putut închide puţin ochii, dar somnul i-a fost tulburat de vise rele, care nu prevesteau nimic bun.

În sfârşit, la ziuă, un om de la primărie a adus o telegramă telefonică, prin care fiul anunţa pe mama sa că a fost nevoit să-şi amâne venirea şi va urma scrisoare cu lămuriri. Cu toată supărarea ce-i produsese aşteptarea chinuitoare, mama răsuflă uşurată, că cel puţin nu i se întâmplase nimic rău. Cam în acelaşi timp sosi şi leliţa Ana, căreia i se citea pe faţă bucuria, că se va alege cu ceva.

- Nu-i aşa coniţă, c-a venit domnişorul?

- Da de unde să vină, Ano! Tu cu bobii tăi spui minciuni, că mincinoasă mai eşti!

- Păi, ce stric eu, coniţă? Ei, iată nişte bobi, cum am pomenit şi noi, ce, parcă eu sunt Dumnezeu!...

Preziceri neîntemeiate

Adeseori am auzit şi auzim pe unii bărbaţi şi pe multe femei simple: „Azi nu-mi merge bine, pentru că mi-a ieşit popa în cale! E semn rău, că mi-a ieşit un iepure înainte! Nu-mi merge bine în cale, pentru că mi-a ieşit cu gol! Vai, am să dau peste un necaz, am să am o neplăcere, pentru că am vărsat sarea din solniţă! Nu-mi merge bine, că am plecat cu stângul!”. Superstiţiile acelea neînsemnate în aparenţă, ca şi a: strănutului, sughiţului, ţiuitul urechilor, clătinarea ochiului, ori a altor părţi ale trupului, mâncărimea palmelor, nr. 13, zile bune şi rele, lăsarea pe fir a unui păianjen şi căderea lui... cu credinţa deşartă a venirii feluritelor întâmplări, sunt nişte piedici în progresarea omului, nişte temeri păgubitoare, nişte preziceri neîntemeiate, mincinoase, care umplu de vifor, întuneric şi groază, fiinţa superstiţioşilor. Poate a-ţi ieşi preotul în cale, sau iepure, sau cu gol, şi să-ţi meargă foarte bine şi altă dată să nu iasă preot, iepure, cu gol înainte şi să-ţi meargă foarte rău. Aşadar, superstiţiile trebuie lepădate pentru a ne folosi şi a nu ne păgubi.

„Cei ce nu vin după Mine - zice Mântuitorul - umblă în întuneric şi nu ştiu unde merg” (Ioan 12, 35, 46).

Şubrezenia credinței a slăbit pe Alexandru Macedon

Credinţa lui Alexandru cel Mare uneori a fost foarte slabă. El încrezându-se în unele superstiţii, şi-a pierdut-o. Odinioară fiind în faţa zidurilor Babilonului, căzându-i la picioare câţiva corbi şi fiindcă un măgar şchiop a omorât cu copita un leu, s-a clătinat în credinţă! În adevăr, nu ştiu dacă trebuie să râdem sau să plângem: credinţa, care era puterea marelui Alexandru, s-a slăbit aşa de mult în faţa superstiţiei, încât a putut-o spulbera un corb mort şi un măgar şchiop! Credincioşilor! Nu cumva şi credinţa voastră s-a slăbit, încrezându-vă în superstiţiile deşarte?!

Nu cumva vi s-a întâmplat, ca în miez de noapte să vă simţiţi foarte nefericiţi, numai fiindcă o cucuvea a trecut cântând pe deasupra caselor voastre?! Nu cumva lunea n-aţi dat foc din casă, că-i rău de ceea şi ceea?!

Nu cumva marţea şi sâmbăta nu pleci niciodată la drum, deşi Dumnezeu este şi trebuie să fie în sufletul tău, în orice zi a săptămânii!?

Nu cumva te-ai întors amărât acasă, renunţând la tot planul tău de lucru, numai fiindcă ai întâlnit preotul în cale?! Nu cumva i-ai tăiat şi calea?! Şi mă întreb: Să râd sau să plâng?! Nici una nici alta! Dar să ştii un singur lucru: „Eu M-am rugat pentru tine să nu piară credinţa ta” (Luca 22, 32; prel. d. L. L. o.c. pg. 100).

Preziceri după: strănut, sughiț, țiuitul urechilor

Şi asta-i o superstiţie! Mulţi bărbaţi şi femei, socotesc că strănutul, în genere, e un bun augur, că prevesteşte o întâmplare fericită, un succes, un noroc. Strănutul însă, de obicei, nu anunţă rezultatele acelea bune, visate de mulţi, cu care îşi urează: bine, noroc, succes; ci, o răceală, guturai sau altceva mai rău... sau iritarea mucoaselor nazale de mirosuri excitante, ori prin aspirarea prafului iritant.

Când cineva sughiţă, îi ţiuie urechea sau îşi muşcă limba ori buzele, presupune că cutare nu-şi ţine gura, îl grăieşte de rău, şi bazat pe astfel de bănuieli neîntemeiate, îi nutreşte aproapelui său, în loc de iubire „ca însuşi pe sine”, vrăjmăşii şi dor de răzbunări. Unii trag câte o înjurătură de fiară apocaliptică, la adresa celui bănuit şi încetând sughiţul, rămâne cu ranchiunul în inimă asupra aproapelui său, fără ca acela să fie vinovat.

Când pe cineva îl mănâncă nasul, îndată zice în sine că are să se certe cu cineva şi de multe ori se întâmplă că atunci când a avut mâncărime de nas, să nu se certe cu nimeni; iar alte dăţi, fără a-l fi mâncat nasul, să se certe cu câte cineva, ba chiar să se şi bată.

Mâncărimea palmei drepte, cu credinţa superstiţioasă că va primi bani, şi a palmei stângi, că va da bani, s-a dovedit neadevărată. Mâncărimile acelea mai degrabă pot fi prevestirea unei boli sau suferinţe trupeşti. Zvâcnirile unor părţi ale trupului, sau semnele bune sau rele după Trebnic (Molitfelnic), nu sunt întemeiate pe adevăr, deci nu ne putem ţine de feluritele lor explicări ale şubredei înţelepciuni omeneşti.

Și-a făcut boală să strănute cu noroc

Gheorghe şi Costică erau băieţi cumsecade şi fraţi buni între ei. Nici cu cartea nu se lăsau în urma altora. Între multe prilejuri, care le procurau bucurii copilăreşti, se număra şi lăsatul Postului de Paşte. Pe lângă multe bunătăţi, după care le lăsa gura apă mult timp în urmă, ceea ce-i încânta mai mult, era putinţa de a fi strănutat în acea seară. Cel ce strănuta, dovedea că are noroc, şi părinţii, cei dintâi, erau îndatoraţi să-i facă un dar, după cum găseau cu cale. Multe lăsări de post trecuseră, fără ca cei doi fraţi să se fi putut alege cu ceva. Atunci băieţii, înţelepţi cum erau, se sfătuiră mult şi luară o hotărâre: dacă strănutul fuge de ei, îl vor sili ei să vie. Observară că mirosul de ceapă, hrean şi mai ales de ardei, provoacă strănutul. În consecinţă, pisară din timp un ardei iute, hotărât ca în seara cu pricina, care era aproape, Gheorghe să-şi încerce norocul, trăgând pe nas din acel praf. Zis şi făcut. În acea seară sub un motiv oarecare, Gheorghe se scoală de la masă şi fără să fie observat de ai săi, trage cu sete pe nas praf de ardei. O usturime grozavă îl apucă, lacrimile curg şiroaie, iar Gheorghe geme, deşi căuta a se stăpâni. Părinţii se alarmează, îl întreabă, dar el nu răsufla deloc. Spre a potoli usturimea, Gheorghe trage apă pe nas, se spală cu lapte, dar totul este în zadar. Nasul se umflă şi se roşeşte, ca un ardei de pus în murături, iar durerea nu se potoleşte decât târziu. Cu toate aceste suferinţe, Gheorghe n-a strănutat; dar ceea ce a îndurat, nu va uita toată viaţa... Mai rar aşa noroc ca al lui Gheorghe?

Superstiția numărului 13

Mulţi din noi am observat că majoritatea lumii culte, şcolită, au o mare groază de numărul 13. Mulţi se feresc de nr. 13, zicând că nu-i bun augur, că nu-i norocos, că-i primejdios. Superstiţia asta am observat-o prin unele oraşe, prin Bucureşti, unde am văzut că la unele străzi lipseşte nr. 13, în locul căruia se pune nr. 13 bis. La fel şi mulţi chiriaşi se fereau, ca de boală rea, de nr. 13. Multe hoteluri nu dau acel număr nici la o cameră din ele, ca nu cumva oaspetele care ar intra să se odihnească, să fie tulburat. Numărul acesta se scoate de unii din listele de colecte sau de felurite binefaceri. Aşa unii superstiţioşi se mai feresc de ziua 13-a a fiecărei luni, de 13 oaspeţi la masă, 13 lucruri cumpărate, 13 călători, 13 lucrători, etc. Ei susţin că nr. 13, e un număr primejdios, cel mai mare dezastru.

Oamenii de rând însă, nu-şi bat capul cu acea nălucire. Creştinii luminaţi care se ocupă cu citirea Dumnezeieştilor Scripturi, şi a altor cărţi Sfinte, dovedesc că acest număr 13 provine, în cărţile Sfinte şi ori unde, ca toate creaturile celelalte... „foarte bune”, de la Însuşi Dumnezeu. Noi adeverim că nr. 13 nu aduce nefericirea, ci slăbiciunea morală şi intelectuală a omului superstiţios care, oprindu-se de o frică neexistentă, adică: temându-se de frică, acolo unde nu era frică (Psalmi 52, 6), se lipsesc de judecata sănătoasă, clară şi cumpănită. Frica aceea superstiţioasă pe mulţi i-a aruncat în felurite păreri rele, în necazuri, primejdii şi chiar în ghiarele morţii. Reaua născocire a oamenilor, a legat şi leagă prosteşte de acest număr, atâtea şi atâtea amaruri de credinţe superstiţioase. Noi toţi, adevăraţii creştini, am primit şi primim acest număr, ca un mădular al bunei ordine, al întregului şir de numere, care în continuitatea sa, nu se poate lipsi de el, fiind aşezat la locul său în numerotaţie, numai cu înţelepciune dumnezeiască. Şi numărul acesta crezut de superstiţioşi „pocit” poate să ne aducă numai binecuvântare ca şi ori care lucru sau creatură care vine de la Dumnezeu.

Numărul acesta socotit de mulţi superstiţioşi: „pocit”, „urâcios”, „primejdios”... vorbind după judecata sănătoasă, poate fi cuiva spre fericire sau spre necaz, ca şi ori care alt număr.

„Magia care lucrează asupra minţii oamenilor prin numere, adică numere cabalistice, prin care se pretinde că ar reprezenta lucruri ascunse, pe care le descifrează numai magul, se numeşte magie cabalistică. Magia care se foloseşte de elementele naturale, geologice şi chimice, ca pietre diferite, ape şi soluţii cu diferite amestecuri, se numeşte alchimie. Toate acestea fiind creaţiuni ale înşelăciunii, ele se osândesc aspru” (Sinodul VI ecumenic; d. Pravila Bisericească, Sachelarie, paragraful 2049).

Numărul 13 îi îngrijora, dar păcatul nu

O femeie a botezat la biserică un prunc nou venit. Au fost chemaţi la ospăţul cu lăutari, jocuri, beţie, cântece lumeşti, anumite rude, prieteni şi vecini. Când se aşezară la masă, cineva observă că sunt tocmai 13 oameni, oaspeţi. „Iată un număr nenorocos”. grăi unul. Gospodina casei, jenată oarecum, zise: „Să mă iertaţi, eu nu am ştiut de o astfel de potriveală...”. Toţi mesenii, care mai de care, căutau o dezlegare liniştitoare. „Hai - zise gospodina casei – să mai chemăm şi pe vecinul Stănică”. Bunicul din capul mesei, făcând semn cu mâna a se face tăcere, zise: „Nu trebuie să mai alergaţi pe la casele oamenilor. Aşteptaţi puţin şi eu voi afla pe al 14-lea oaspete. Acestea zicând, în genunche şi se rugă cu glas răspicat în auzul tuturor: „Doamne Iisuse Hristoase, Dumnezeul nostru, în întreaga mea viaţă Te-am rugat zilnic să fii oaspetele nostru statornic. Rogu-te, Doamne, şi acum, fii Tu al 14-lea oaspete al nostru, dimpreună cu noi toţi, la masa aceasta”. Oaspeţii, încrezându-se în puterea rugăciunii bătrânului şi în isprăvile credinţei,

se aşezară liniştiţi la masă şi mâncară cu mare poftă, că aveau un număr cu „noroc”, ziceau ei. Iată şi aceasta este dezlegarea înţeleaptă, fericită, pentru aceia care se tem de nr. 13, dar de păcătuirea cu prăznuiri drăceşti nu se înfricoşează.

Numărul 13 onorat în Biserica Creştină

Adâncindu-ne în învăţătura Noului Testament, vedem clar că numărul 13 este un număr de foarte mare însemnătate. Apostolii erau doisprezece, iar Mântuitorul Hristos, Dumnezeu-Omul, era al 13-lea. Apostolii cei 12, adeseori se clătinau şi aveau trebuinţă de sprijin de la Cel de al 13-lea al cetei apostolice. Mântuitorul, al 13-lea, stă singur pe picioarele Sale. El n-are trebuinţă de sprijin sau reazem, pentru că era Puterea atotputernică, şi este. Astfel, umblând, vorbind, învăţând, făcând minuni şi conlucrând în ceata apostolilor Săi, El se socotea al 13-lea. De aici vedem că numărul 13, nu numai că nu este „pocit” cum îl socotesc superstiţioşii, dar el este un număr foarte însemnat, vestit, strălucit şi preamărit. În amintirea aceasta de mare însemnătate, la mănăstioare şi schituri călugăreşti, se obişnuia a fi 12 monahi şi un egumen, adică un personal de 13 Părinţi. Uneori la soborul Dumnezeieştilor Liturghii, slujesc 12 preoţi în frunte cu proiestosul sau Arhiereul. La citirea Apostolului, Arhiereul stă în scaunul de sus, iar cei 12 preoţi, pe 12 scaune mai joase, în dreapta şi în stânga Arhiereului, simbolizând pe Hristos cu cei 12 Apostoli pe Muntele Fericirilor şi la Judecata universală. Aceasta o adevereşte Însuşi Mântuitorul, celor 12 Apostoli ai Săi, zicând: „Eu sunt cu voi în toate zilele, până la sfârşitul veacului. Amin. Voi, care aţi urmat Mie în a doua naştere, când va şedea Fiul Omului pe scaunul slavei Sale, veţi şedea şi voi pe 12 scaune, judecând pe cele 12 seminţii ale lui Israil” (Matei 19, 28). Deci, aici vedem că numărul 13 a strălucit în

vremea vieţii publice a Mântuitorului, a strălucit şi străluceşte în Biserica Creştină, de la prima până la a doua Lui venire, înfăţişat pe icoanele cu Cina de Taina pe catapetesmele Bisericilor materiale, unde-s pictaţi cei 12 Apostoli în frunte cu Iisus Hristos. Numărul 13, după cuvintele Mântuitorului (Matei 19, 20) va străluci minunat în ziua cea mare a universalei judecăţi şi apoi pururea în împărăţia Sa cerească. „Eu - zicea El celor 12 Apostoli - merg să vă gătesc vouă loc. Eu vă voi lua pe voi la Mine, ca unde sunt Eu şi voi să fiţi" (Ioan 14, 2-6). Din cele arăte reiese clar, că numărul 13 este un număr bun, dorit, strălucit, preamărit, plăcut, fericitor vremelnic şi veşnic, adevăraţilor păstori şi păstoriţi. Să ne ostenim cu bună chibzuială în lupta cea bună cu toată credincioşia şi vieţuirea creştinească şi rodnică în fapte bune... pentru a ne bucura de El şi cu El pururea.

Superstiția cu păianjenul

În popor se mai aflǎ şi credinţa deşartă că atunci când se lasă pe fir şi cade în casă un păianjen, superstiţioşii prevestesc venirea unei persoane, rude, vecin, prieten ori cunoscut care va fi: oacheş ori bălan, după culoarea păianjenului aceluia. Şi asta e o credinţă deşartă, mincinoasă. Adeseori ne vin în casă musafiri: rude, vecini, prieteni, cunoscuţi, doriţi ori nedoriţi, şi fără lăsarea păianjenului pe fir în cameră, şi se întâmplă când se lasă păianjen pe fir, că nu vine nimeni la noi în casă. La superstiţia aceasta mai contribuie şi lenevirea ori neglijenţa gospodinelor. Dacă ele ar curăţi bine casa de păianjeni, ar dispărea superstiţia cu păianjenul. De aici vedem lămurit că: superstiţia cu păianjenul este o minciună, una din fiicele diavolului (Ioan 8, 44; Iuda 1, 6). Adevăraţii creştini nu se lasă niciodată influenţaţi de astfel de prostii sau superstiţii provenite de la păgânii idolatri. Păianjenul, în fine, e creat de Dumnezeu, bun şi foarte bun, ca şi celelalte

creaturi (Facerea 1, 25), deci şi de la el putem lua ceva bun, stăruinţa în lucru bun şi ferirea de rău (Psalmi 33, 13-14; 36, 27; Isaia 1, 16, 20).

Stăruința păianjenului

Istoria ne povesteşte că regele Robert, văzându-se bătut de vrăjmaşii săi, s-a refugiat foarte descurajat, amărât şi ruşinat într-o şură. Dimineaţă a văzut un păianjen care tot încerca să-şi facă trecerea printre firele pânzei ce o ţesea. De 20 de ori i se rupse firul şi de 20 de ori îl făcu din nou până reuşi. Păianjenul acesta - îşi zise regele în sine - e trimis spre mustrarea, îmbărbătarea şi încurajarea mea. Trebuie să plec iarăşi la război şi chiar de voi fi bătut, chiar de 20 de ori, n-am să mă las bătut. Cu o astfel de învăţătură, luată din stăruitoarea lucrare a păianjenului, a intrat din nou în luptă şi a bătut pe vrăjmaşii săi. În lupta noastră zilnică cu cei trei vrăjmaşi: trupul, lumea şi diavolul, să luăm şi noi - pildă vie şi îndrumare - stăruinţa păianjenului. Ori câte lovituri grele pentru suflet vom lua, de la trup, lume şi de la vrăjmaşul nostru diavol, să nu disperăm, să reînnoim lupta cea bună după Dumnezeu şi a noastră va fi biruinţa. „Împărăţia lui Dumne zeu se sileşte şi silitorii o dobândesc pe ea. Împărăţia lui Dumnezeu se ia prin stăruinţa în lupta cea bună. Cei ce biruiesc, vor moşteni toate. Eu voi fi lor Dumnezeu şi ei vor fi Mie fii şi fiice” (2 Corinteni 6, 18). Să folosim şi păianjenul: creştineşte, duhovniceşte, nu păgâneşte.

Hărnicia păianjenului

Odinioară, un păianjen îşi ţesea pânza casei sale pe ceasornicul mare al unei clădiri publice. Lucrând el aşa mereu cu toată hărnicia, fără a se opri, a reuşit a-şi întinde pânza. După aceea a venit minutarul peste ea şi i-a rupt-o. Păianjenul nu s-a descurajat. Cu mai multă hărnicie s-a apucat de lucru şi a ţesut pânza din nou, mai deasă ca prima. Minutarul a venit din nou şi i-a destrat-o. Aşa a păţit păianjenul cu pânza lui de zeci şi sute de ori, dar tot de atâtea ori el îşi ţesea pânza lui tot mai deasă şi mai tare, până ce a reuşit să oprească minutarul ceasornicului pe loc... (Dintr-o carte despre tăria şi stăruinţa vietăţilor).

Iată că putem lua pilde vii de: răbdare, hărnicie, luptă bună şi de la cele mai mici vietăţi, cum e şi păianjenul. Să luptăm după adevărata credinţă cu toată hărnicia chibzuită, la oprirea minutarului păcatelor care vin asupră-ne să ne rupă haina de nuntă a sufletului. Să luptăm din răsputeri contra păcatului care lesne ne înconjoară... să alergăm pe calea vieţii, mântuirii şi fericirii, cu ochii ţintă la Iisus Hristos, Căpetenia noastră (Evrei 12, 1-2), pentru a deveni, a fi şi a rămâne pururea moştenitori ai Împărăţiei cerurilor.

Credinţa deşartă în zile bune şi rele

La strămoşii noştri dinaintea venirii Mântuitorului în lume, existau anumite zile: rele, pocite, nenorocoase, primejdioase, fiindcă ei credeau că zeii-idoli - sunt supăraţi în acele zile. În zilele acelea nu lucrau, suspendau chiar şi serviciile publice. Aşa şi în poporul nostru au fost şi sunt şi astfel de superstiţioşi. Ei ţin anumite zile care, după credinţa lor deşartă, zic că sunt zile rele, pocite, nenorocoase... Astfel, unii nu plecau la drum în anumite zile din săptămână, zicând că nu le merge bine. Obiceiul de a lua aminte că unele zile sunt bune şi altele sunt rele, unele norocoase, altele nenorocoase, e o rămăşiţă, de la păgâni, e o slujire idolească, vrăjitorească, care cufună pe cei ce au unele credinţe deşarte, în întuneric şi în umbra morţii (Isaia 9, 1; Vezi şi Hristoitia cap. IX).

Numirea de „zile rele" o aflăm noi în Dumnezeiasca Scriptură, dar cu înţeles spiritual. Astfel, în cuvintele: „Ajunge-i zilei răutatea ei" şi „zilele rele sunt" (Matei 6, 34; Efeseni 5, 16; 6, 13), Mântuitorul şi Sfinţii Apostoli arată răutatea oamenilor necredincioşi din toate vremurile care vrăjmăşeau, războiau sângeros Biserica creştină, producându-i mari amărăciuni, suferinţe, îngrijorări şi sacrificii. Arată zilele de încordare până la sacrificiu ale creştinilor virtuoşi, printre lumea zăcândă în cel rău (Ioan 17, 9, 11, 14; 15, 8-20; 16, 2; Matei 10; 1 Ioan 5, 19; Apocalipsa 12; 13). Zilele în realitate sunt toate „bune foarte" de la Dumnezeu (Facerea 1, 31; 1 Timotei 4, 4). Una-i bunătatea tuturor zilelor şi alta-i răutatea oamenilor necredincioşi şi răi. Privitor la această credinţă deşartă, Atanasie Sinaitul zice aşa: „Creştinul care a mărturisit noroc ori nenoroc, a căzut din dogma şi credinţa creştinilor" (întreb. 18).

Aşa-i născut? Aşa-i sortit?

Aceste cuvinte primejduitoare mântuirii sufletelor merg din gură în gură în lumea păgână a idolatrilor. Cuvinte de acestea îmbâcsite de superstiţii idolatre, întunecătoare de suflete, le auzim adeseori şi noi, din gură în gură, prin majoritatea lumii noastre purtătoare de nume creştinesc, rătăcitor prin prăpăstiile superstiţiei aceleia. Iată ce ne grăieşte Sf. Ioan Gură de Aur: „Credinţa aceasta adevărată - zice el - să o avem, de aceasta să ne ţinem strâns căci numai prin aceasta vom putea scoate din suflet acele credinţe vătămătoare, ca de pildă: „Credinţa că aşa s-a născut şi aşa i-a fost sortit". Dacă noi vom crede că va fi înviere şi judecată, apoi toate acele credinţe deşarte vom putea să le scoatem din suflet. Crede că Dumnezeu este cu dreptate şi nu vei mai crede că este naştere nedreaptă. Crede că Dumnezeu este, care se îngrijeşte mai dinainte de noi şi nu vei mai crede că este naştere de aceea care le întoarce toate pe dos. Crede că este pedeapsă în iad şi Împărăţia cerurilor şi nu vei mai crede că este noroc din naştere, pe de o parte răsturnând în noi bunul simţ, iar pe de altă parte supunându-ne pe noi unei necesităţi şi unei vieţi silite. Să nu semeni, să nu răsădeşti, să nu pleci la armată şi în fine să nu faci nimic fiindcă numai decât, vrând sau nevrând, vei întâmpina cele sortite de la naştere. Dar atunci de ce mai avem nevoie de rugăciune? De ce mai voieşti a te face creştin, dacă totul e sortit de la naştere? Da, zici tu. Dar a fost ursit cutăruia ca să devină înţelept prin osteneli. Astfel, meşteşugul se capătă nu de la naştere, ci cu multe osteneli. Dar de unde vine - zici tu - că cutare fiind om rău, este bogat şi un altul fiind viclean, a căpătat moştenire de la tatăl său? Pe când altul, deşi munceşte pe capete, este sărac. Acestea le pun într-una înainte: toate numai cu privire la bogăţie şi sărăcie şi nimic la virtute şi răutate. Dar tu nimic nu ai spus până acum, ci arată-mi dacă cineva, sârguindu-se, a devenit rău sau dacă cineva, trândăvindu-se, are vreo putere, apoi trebuie a-şi arăta puterea în cele mai mari; adică în virtute şi răutate şi nicidecum în bogăţie şi sărăcie. De unde celălalt totdeauna este în sănătate? De unde vine că unuia îi merg bine afacerile, iar

altuia îi merg lucrurile după dorinţă, pe când acestuia i se pun în cale mii şi mii de piedici? Ei bine! Depărtează-te de credinţa în naşterea cu noroc şi atunci vei şti totul cu exactitate. Crede că este Dumnezeu care îngrijeşte mai dinainte şi atunci vei şti totul lămurit. Dacă nu pot, zici tu, nu mă lasă confesiunea lucrurilor acestora de a întrevedea acea pronie. Dacă toate acestea sunt de la Dumnezeu, cum pot crede eu că Dumnezeu Cel Bun dă averi unui curvar, unui spurcat, unui lacom, iar celui bun nu dă de loc? Cum să cred? Căci trebuie a crede din fapte. De aceea îţi arată ţie că cele de aici nu sunt nimic, ci ne sunt indiferente, spune-mi a fi ceva, adânc sau apropiat, oare nu este ceva indiferent. Aşa este şi bogăţia. Spune-mi în cele norocoase, oare nu deopotrivă s-a dat tuturora ca de pildă destoinicia spre virtute, împărţirea deopotrivă a darurilor duhovniceşti? Dacă ai cunoaşte binefacerile lui Dumnezeu, atunci nu te-ai fi indignat de acestea, ci te-ai bucura deopotrivă cu alţii, nici n-ai fi căutat şi n-ai fi umblat după acestea, după cum o slugă: având haine, hrană şi îmbrăcăminte din partea stăpânului, în fine din toate celelalte bucurându-se deopotrivă cu ceilalţi, iar dacă poate ar avea pe cap mai multe fire de păr sau unghii mai mari, prin aceasta ar crede că are ceva mai mult decât ceilalţi, cam în felul acesta găseşte şi cel ce cugetă lucruri mari în zadar. De aceea ne-a depărtat pe noi de acele lucruri, ca să stingă din noi o asemenea nebunie, pentru ca dorul de acestea să-l ducă la ceruri. Dar noi nici aşa nu ne cuminţim, după cum pe copil îl lipseşte tatăl său de cele copilăreşti, dacă are ceva copilăresc şi dacă preferă aceasta în locul celor trebuitoare, pentru că astfel şi fără voia lui să-l îndrepte spre cer. Dar de ce - zici tu - lasă pe cei răi să se îmbogăţească, pentru că nu se interesează aşa de mult de dânşii. Cum apoi lasă şi pe cei drepţi? Nu El îi lasă, ci numai cât îngăduie acestea. Acestea ni s-au spus acum într-un mod superficial, ca şi către unii ce nu cunoaştem Scripturile.

Iar dacă am voi a crede şi a fi cu mintea la cuvintele lui Dumnezeu, n-am avea nevoie de vorbele acelea, pentru că toate le-am şti. Pentru ca să afli că bogăţia nu este nimic, nici sănătate, nici slavă, eu îţi voi arăta pe mulţi care puteau să fie sănătoşi, şi cu toate acestea ei au dărăpănat trupurile lor prin nevoinţe, care puteau să se bucure de

slavă şi totuşi fac toate chipurile spre a fi dispreţuiţi. Nimeni fiind bun nu râvneşte de a fi rău. Acestea deci să râvnim ca unele ce sunt cu adevărat bune, ca astfel să ne bucurăm şi de bucuriile viitoare întru Hristos Iisus Domnul, Căruia împreună cu Tatăl şi cu Sfântul Duh se cade slava, stăpânirea şi cinstea acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin".

Mincinoasele ghiciri prin păsări

Strămoşii noştri romani, idolatri, păgâni, obişnuiau a prezice viitorul şi prin observarea: zborului, cântecului sau ţipatul feluritelor păsări. De altfel, de aceste preziceri se ţineau şi alte neamuri păgâne. Cu venirea Creştinismului, astfel de preziceri au început să dispară, încetul cu încetul. Unde se aprinde sau vine lumină, dispare întunericul. Totuşi, şi în Creştinism slăbindu-se cu timpul lumina cunoştinţei de Dumnezeu şi de învăţătura Lui şi îngroşându-se întunericul necunoştinţei, am ajuns şi unii din noi a orbecăi prin întunericul străbunilor romani idolatri. Aşa adeseori unii superstiţioşi cred despre: cântecul cucuvelei cum că prevesteşte moarte, cântecul cucului în dreapta sau în stânga că este semn bun, dar când cântă în faţă sau în spate, prevesteşte rău; cântecul coţofenei, care vine lângă casă, cocoşul când cântă în pragul casei, gâina când cântă cocoşeşte, raţa când cloceşte... că ar fi semn rău. De asemenea, „spurcatul păsărilor", când cineva aude primăvara prima dată cântând: cucul, barza, rândunica, pupăza şi altele, pe nemâncate, se tânguieşte că l-a spurcat, căci are să dormiteze toată vara dacă a auzit cucul cântând pe nemâncate, că-i va mirosi gura de a auzit pupăza cântând pe nemâncate... Unii mai cred că atunci când câinele se tăvăleşte, vesteşte venirea vreunei rude, prieten, cunoscut; iar câinii care urlă, din când în când, prevestesc o nefericire a

casei, sau moarte. Şi astea sunt nişte superstiţii care trebuiesc lepădate cu totul din mijlocul şi din fiinţa creştinilor.

Ne este cunoscut cazul consulului Regulus care biruieşte pe cartaginezi, dar a căzut prizonier în mâinile lor, deşi augurii îi fuseseră favorabili.

Caius Cezar, neţinând seama de auspiciile care-l opreau înaintea iernii, a trecut cu corăbiile în Africa, a călătorit bine şi a biruit uşor.

Dumnezeu a oprit cu desăvârşire pe poporul Său, Israel, de la orice fel de preziceri sau vrăji cu păsări. „La vrăji (ghiciri) după păsări să nu căutaţi (Levitic 19, 26; 2 Lege - Deuteronomul 18, 10). De semnele cerului său nu vă înspăimântaţi, cum fac păgânii" (Ieremia 10, 2).

Cu venirea luminii Creştinismului, au dispărut în mare parte şi credinţele acelea superstiţioase; dar tot au mai rămas; tot ne mai împiedicăm de ele în umbră pe ici şi pe dincolo.

Superstiția l-a făcut a-şi omorî câinele bun

Nicolae Câltan avea un singur câine, Leu, vrednic şi simţitor nevoie mare. Nu-i da mâna să ţină mai mulţi; şi nici nu era nevoie. De la o vreme însă, câinele a început să urle a pustiu în timpul zilei. Fie că stătea prea mult legat în lanţ sau din altă pricină, Leu căpătase acest nărav. Mai ales când suna clopotul bisericii sau goarna satului, câinele urla înfiorător. De altfel, noaptea îşi vedea de treabă şi când simţea chiar o pisică că se apropie de casă, lătra până ce stăpânul ieşea afară. Cu urletul însă l-a scos din răbdări pe bietul Nicolae, care căuta cu mânie la el, zicând: „Să fie de capul tău". Într-o zi, necăjit şi din alte pricini, n-a mai putut răbda. Pe când Leu urla ca de obicei, Câltan

pune mâna pe un par şi loveşte fără milă în bietul câine, până ce n-a mai mişcat. Când l-a văzut fără suflare, a simţit o adâncă părere de rău, de parcă se rupsese ceva din el. Şiroaie de lacrimi au început a-i curge! Acum îşi dădea seama că din cauza unei credinţe nesocotite nimicise pe cel mai credincios servitor al său şi neobosit păzitor al casei şi averii lui. Era însă prea târziu. Lipsa lui s-a simţit îndată: hoţii au furat din oi, iar vulpea a făcut prăpăd în găini...

Minciunile ghicirii în palmă

Chiromanţia sau chirologia este ştiinţa cunoaşterii felului de a fi, după forma mâinii şi a degetelor, după liniile pielii şi a amprentelor digitale. Grafologia este ştiinţa de a se cunoaşte caracterul cuiva după forma scrisului. Fizionomia este ştiinţa de a cunoaşte felul de a fi al cuiva, după înfăţişarea feţei şi a corpului. Prenologia sau craniologia este ştiinţa după care se poate cunoaşte caracterul, mai ales capacitatea intelectuală a cuiva, după unghiul facial, structura craniului şi a creierului. Toate acestea au temelia în studiul natural, biologic şi anatomic, unde se poate întrevedea ceva cu privire la persoanele în cauză, dar niciodată nu i se poate cunoaşte cu precizie viitorul, aşa cum pretind acei specialişti exaltaţi după ocultism, cu înfăţişare misterioasă şi anormală (Pravila Bisericească, Sachelarie, paragraful 2044).

Chiromanţia este o pretinsă artă a ghicirii viitorului după liniile din palmă. Meşteşugul acela este exercitat de anumiţi ghicitori de pe la oraşe. Cu el se ocupă şi unele ţigănci de la sate. Ghicitorii aceia susţin că pot prezice viitorul oricui, după asemănarea liniilor de pe partea dinăuntru a mâinii, adică din palmă.

Între fizic şi psihic, adică între trup şi suflet, se ştie că există o legătură foarte strânsă, influenţându-se unul pe altul. Astfel, după pretenţia chiromanţiei, deşi s-ar putea preciza care-i mâna poetului, fericitului, nefericitului, ambiţiosului, zgârcitului, divorţatorilor, etc, totuşi, viitorul omului, adică: a da peste un noroc mare, a găsi o comoară, i se va întâmpla un accident, a dat peste o mare fericire... nu poate nimeni a prezice adevărat. Nu poate preciza ce anume va întâmpina omul în viitorul lui. Minciuni, păreri amăgitoare pot înşira multe şi mai mari şi mai mărunte, dar a prezice viitorul adevărat al omului, nu pot nicidecum. Pentru aceea, chiromanţia - ghicirea în palma - cu tot numele ei răsunător, în realitate este o superstiţie ca şi celelalte ghicitorii cu privire la prezicerea viitorului.

Păcăleala ghicirii cu: planeta, zodia, în stele

Astrologia sau căutarea în zodii, expusă atrăgător în horoscop, este pretinsa ştiinţă prin care se poate cunoaşte felul de a fi şi soarta cuiva, după zilele planetelor şi a constatărilor astronomice. În realitate este o mistificare ocultistă, contrară adevărului şi osândită de Biserică, fiindcă n-are nici o legătură cu ştiinţa astronomică sau adevărurile revelaţiei (Pravila bisericească, Sachelarie, 2045).

Şi aceasta este o superstiţie, ba încă mare, dar cu toate acestea majoritatea lumii crede în ea. Superstiţia asta îşi are originea ei în păgânism, mai întâi la asiro-babiloneni, indieni, egipteni, greci, romani şi alte popoare idolatre. Apoi în Evul-Mediu, la arabi şi italieni. Păgânii credeau că în corpurile cereşi: soare, lună, stele... sunt anumite spirite, genii, cu puteri bune sau rele care le conduc, aşa cum conduc piloţii aparatele zburătoare prin înălţimile văzduhului. Pe acelea ei le zeificau, le slujeau şi li se închinau.

Astrologia, mai puţin răspândită în vremurile noastre decât credinţa în vise, este o pretinsă ştiinţă a mecanicii cereşti, de asemenea şi a influenţei corpurilor cereşti asupra destinului omului.

Domnul Dumnezeu, Care a creat şi conduce toate cu atotputernicia, prezenţa, ştiinţa şi înţelepciunea Sa, a combătut prin Sfintele Scripturi acea ştiinţă şi credinţă deşartă, idolatră, cu multă putere, hotărând tuturor israeliţilor - cler şi popor - astfel: „Eu sunt Domnul Dumnezeul tău... să nu ai alţi dumnezei afară de Mine! Să nu-ţi faci chip cioplit şi nici un fel de asemănare a nici unui lucru din câte sunt în cer sus, şi din câte sunt pe pământ jos, şi din câte sunt în apele de sub pământ! Să nu te închini lor, nici să le slujeşti!" (Ieșirea 20, 2-5).

„Deşerţi - mincinoşi - sunt oamenii care au socotit că luminătorii cerului (soarele, luna, stelele), sunt dumnezei, cârmuitorii lumii" (Înţelepciunea lui Solomon 13, 1-10; comp. 2 Lege - Deuteronom 4, 19, 23; Înţelepciunea lui Isus, fiul lui Sirah (Ecclesiasticul) 43, 2-12; Faptele Apostolilor 7, 42-43). Soarele, luna şi toate celelalte corpuri cereşti, sunt puse pe cer spre folosul lumii, nu spre divinizare (2 Lege - Deuteronom 4, 19). Citirea şi ghicirea în stele este urâciune înaintea lui Dumnezeu, Care va pierde pe cei ce fac asemenea fapte (2 Lege - Deuteronom 19, 10-13; 17, 3; 4 Regi 17, 16; 21, 3, 5; 23, 5; Ieremia 7, 18; 8, 2; 44, 25; 19, 13; Faptele Apostolilor 7, 42-43). „Voi nimici - Zice Domnul - pe cei ce se închină pe acoperişurile caselor lor, oştirii cerului" (adică: soarelui, lunii şi stelelor) (Sofonia 1, 5). Marele Prooroc Isaia, prezicând prăbuşirea Babilonului căzut în felurite superstiţii, înfruntându-i, le zice la toţi să ceară, să apeleze la astrologii lor, spre a-i mântui. „Să se scoale, să iasă la iveală, să te mântuiască pe tine cei ce împart cerul, prezicătorii după stelele cerului, după lună nouă să spună ţie ce va veni asupra ta. Iată-i ca pleava pe care o mistuieste focul, așa vor ajunge ei (Isaia 47, 13-14).

Din cele arătate, vedem clar că numai Dumnezeu cunoaşte viitorul fiecărui om. Ocultiştii, cu presupusele lor cunoştinţe ascunse, misterioase, pretind că influenţele

planetare, zodiace, sunt un fel de destin asupra vieţii omeneşti. Susţinerile acelora se potrivesc cu popularele credinţe deşarte, după care fiecare om s-ar naşte sub o stea bună ori rea, care-i în strânsă legătură cu soarta lui. Apunerea stelei aceleia, după credinţa lor superstiţioasă, arată stingerea norocului; iar căderea ei arată moartea lui.

Superstiţia aceasta astrologică există la multe popoare, şi se află şi în poporul nostru, dimpreună cu o carte cu astfel de învăţături, alcătuită probabil în Alexandria, sub numele popular de: „Gromovnic", „Planetă", sau „Zodii". Într-o parte a ei se arată în trei rânduri cele şapte planete: Saturn, Jupiter, Marte, Soarele, Venus, Mercur, Luna, ghicind felul vremii în fiecare zi a anului, bolile oamenilor, rodnicia ori nerodnicia pământului, influenţa asupra vremilor şi felul firii oamenilor care se nasc sub fiecare planetă. Mulţi din cei ce au urmărit cu atenţie cele scrise în planete şi realitatea, s-au dezamăgit şi au pus pe foc cartea aceasta cu ghicitoria sau multele preziceri false, ori au distrus-o şi aruncat-o pe apă.

A doua parte, „Prognosticul" influenţat de planete şi de zodii, cu părerea ghicitorească a schimbării vremilor din toate zilele cursului anului şi evenimentele în legătură cu aceea. De exemplu: Sub planeta Saturn, Ianuarie, în ziua 1 cald, 2, 3, 4 ceaţă de la 5 până la 16 ger... Dacă în ziua Anului Nou se va roşi cerul sau zorile spre răsărit, ar însemna vărsări de sânge, război şi ploi multe în anul acela... Acolo, în acea carte, arată ghicitoreşte cum va fi vremea fiecărei zile din cursul anului: senin, ploaie, vânt, furtună, brumă, nor, ceaţă, bine, ninsoare, etc. Dar ghicirile acelea prezise în planetă, zodie, cu vremea fiecărei zile, adeseori s-au arătat mincinoase. O altă parte a cărţii, aranjată pe 12 zodii, corespunzătoare celor 12 luni ale anului „Gromovnicul", se ocupa cu ghicirea viitorului în legătură cu tunetul din anumite zodii. Aşa acolo scrie: De va tuna în numărul berbecului dinspre răsărit... va fi rău pentru popor... pieire, robie şi tăiere multă.

Zodiacul se ocupă cu părerea ghicitorească a feluritelor evenimente din cursul vremii fiecărei zodii, şi cu feluritele firi, vieţuiri şi vârste ale celor ce se nasc în vremea arătată în fiecare din cele 12 zodii, cu credinţa deşartă că: zodia în care se află

soarele, ar arăta cu de-amănuntul firea şi viaţa deosebită a celor ce se nasc în vremea aceea, cu feluritele întâmplări - bune sau rele - şi cu vârsta până la care ajunge fiecare din ei. De pildă: dacă cei născuţi în zodia scorpiei trec de 44 ani, trăiesc 99 ani. Mulţi oameni din popor, influenţaţi de cele aflate în cartea aceea, şi-au format felurite observaţii de ghicire a viitorului, vremi sau întâmplări din cursul anului şi din cursul vieţii omului.

Pentru demascarea minciunilor zodiacelor, aducem aici de faţă un anumit caz din Sfânta Scriptură: naşterea fraţilor gemeni, Isav şi Iacob, din Rebeca, soţia unică, dar stearpă, a Patriarhului Isaac. Isaac şi Rebeca, după căsătoria lor, au trăit 20 de ani, fără a dobândi copii. Patriarhul Isaac s-a rugat pentru Rebeca, cea care era stearpă. Domnul l-a ascultat şi ea a născut doi fii gemeni. Cel dintâi născut avea tot trupul acoperit cu păr, de aceea i-a pus numele Isav (păros); apoi a ieşit şi al doilea care ţinea cu mâna de călcâi pe Isav, de aceea i-a pus numele Iacob (cel ce ţine de călcâi). Aceşti doi fraţi gemeni, născuţi în acelaşi ceas şi moment, aveau nişte firi cu totul deosebite. Isav era o fire mânioasă sălbatică, urătoare; iar Iacob era o fire blândă, liniştită şi paşnică. La fel şi urmaşii lor au fost cu totul deosebiţi în firea şi vieţuirea lor. De aici reiese clar că nu planeta, nici zodia rânduieşte firea, felul vieţuirii şi vârsta omului; ci numai Dumnezeu. Și Dumnezeu nu are nici o trebuinţă a Se conduce după planetă şi zodiac, pentru a înzestra pe fiecare om ce l-a creat şi-l aduce în lume, cu: fire, vieţuire şi vârstă, după cărţile de planete şi zodii.

Din acest loc scripturistic şi alte multe şi nenumărate cazuri asemenea, din trecut şi prezent, reiese clar că nu planetele sau zodiile înzestrează pe oamenii ce vin în lume, cu felurite firi, daruri, vieţuiri şi vârste; ci numai Pronia dumnezeiască la care contribuie şi fiecare om, prin felul înclinării lui, la bine sau la rău... Aşadar, Gromovnicele cu planetele, zodiile, prognosticurile, treptnicile cu mincinoasele tălmăciri ale feluritelor semne, vise şi toate feluritele ghicitorii mincinoase din ele, sunt vrednice de ars în foc, ca şi multele şi voluminoasele cărţi vrăjitoreşti ale vrăjitorilor din Efes, care se ridicau la suma colosală de 50.000 de arginţi (Faptele Apostolilor 19, 18-19).

În a patra parte este „Treptnicul”, cu părută ghicire a zvâcnirii feluritelor părţi ale corpului omenesc: tâmpla, grumazul, urechea, ochiul, coada ochiului, geană etc. Dar şi aceea este o superstiţie păgubitoare şi primejduitoare. Părinţii şi scriitorii bisericeşti: Chiril al Ierusalimului, Origen, Vasile cel Mare, Ambrozie, Epifanie si alţii, au combătut pretinsa ştiinţă (astrologia), care credea că există o legătură între viața omului, întâmplările de pe pământ, în legătură cu stelele cerului, după cunoştinţa cărora s-ar putea cunoaşte viaţa cuiva şi a-i prezice viitorul. Biserica cunoscând că acea ştiinţă este mincinoasă, vătămătoare, păgubitoare şi primejduitoare fiilor şi fiicelor ei, a rostit anatema asupra astrologilor, planetarilor, zodiacilor; iar pe cei ce se ispitesc a-i asculta, îi canoniseşte 20 de ani şi 6 ani.

Gromovnicul cu planetele, zodiile... Prognosticul, Treptnicul... cu conţinutul lor superstiţios, socotite ca eretice de Biserica noastră, fiind introduse de bogomili (sectari) în ţară, au fost osândite şi puse sub afurisenie. Deci, nimănui dintre creştini nu-i este iertat a le avea, nici a le citi, nici a spune altora ceva din cuprinsul lor.

Planeta l-a sărăcit

Era pe vremea când se treiera cu caii. Mihai Bădan stâtea la îndoială dacă trebuie sau nu, să treiere în acea zi. Tot gândindu-se el aşa, îi veni o idee - să consulte planeta în care se pricepea să citească de minune. După o îndelungă socotire, a ajuns la concluzia că ziua aceea va fi frumoasă şi vremea liniştită. Ajutat de feciorii săi, a scos în arie mai bine de 100 snopi de grâu, a adus în grabă caii şi lucrul începu. După amiază, când aproape toate paiele fuseseră scoase, rămânând numai grăunţele şi pleava, vremea se schimbă brusc. N-au avut timp să strângă grămada la stejar, căci se porni o ploaie de

parcă turna cu găleata. Orice osteneală a fost zadarnică. Sub ochii lor, grâul a fost măturat şi dus la vale de şiroaie. De obicei ploile torenţiale nu ţin mult şi s-a făcut iarăşi vreme frumoasă. Cu amărăciune în suflet, Mihai s-a dus acasă, a luat Planeta, a stropit-o cu gaz, a pus-o într-un par şi-i dete foc. „S-o vadă toată lumea că e mincinoasă”, zicea el.

Obiceiuri de Anul Nou

În noaptea anului nou, unele fete dornice de măritat se duc la porci, boi, vaci, cai, bivoli... şi lovesc cu piciorul în ele, zicând: „Hi la anul... hi la doi...”. De nu se scoală, atunci strigă mânioasă: „Hi la trei... patru... cinci...” cu credinţa deşartă că la a câta lovitură şi strigare se scoală animalul, la atâţia ani se vor mărita. După aceea numără parii de la gard până la un anumit număr fixat mai dinainte în minte, cu credinţa deşartă că dacă parul acela va fi cu coajă pe el, va lua un soţ bogat; iar de va fi despuiat de coajă, va lua un soţ sărac. Unii pun pe fereastră, în noaptea anului nou, 12 coji de ceapă cu sare în ele, pe cele 12 luni ale anului, cu credinţa deşartă că coaja cu sare care va fi umedă, cu apă, luna aceea va fi noroasă şi ploioasă... iar cea cu sarea uscată, va fi secetoasă. Toate acestea-s credinţe deşarte, mincinoase, drăceşti. Orotodocșii luminaţi le-au lepădat cu desăvârşire.

Credința în farmece ucide sufletul

Farmecele, supranumite şi „făcături”, „solomonii”, sunt o ramură a magiei negre, pe lângă care se întrebuinţează şi buruieni veninoase şi otrăvuri, pentru a provoca rele, boli groaznice şi morţi cumplite. Deşi între vrăji şi farmece n-ar fi nici o deosebire, totuşi este următoarea: vrăjile sunt anumite lucrări rău făcătoare, făcute de vrăjitoare, în tovărăşie şi contact direct cu diavolul. Farmecele însă sunt nişte pregătiri anumite făcute de vrăjitoare, ale căror lucrări păgubitoare sunt atribuite diavolului, care nu lucrează prin contact direct, ci obligat de puterea magică a formulei lor, substanţelor otrăvitoare cu care se prepară şi a feluritelor obiecte care însoţesc farmecele. În pregătirea farmecelor se întrebuinţează otrăvuri din toate regnurile: mineral, argint viu care se vrăjeşte şi se trimite pentru a provoca boală; vegetal, laur, mătrăgună şi alte buruieni otrăvitoare; animal, creieri de câine sau de pisică turbată ş.a.

În popor se aude des de fermecarea cuţitului ce constă în înfigerea unui cuţit fermecat în vatră sau după uşă, care se crede că se înfige în pântecele cutărei femei sau bărbat, după care acea persoană simte o groaznică durere în mijlocul pântecelui ca şi cum i-ar fi înfipt cineva un cuţit. Durerea aceea grozavă se termină adeseori cu moartea. Aceasta însă adeseori a fost boala apendicitei, care nu se vindeca decât prin operaţie. Boala aceea necunoscută, nici ca boală, nici ca leac, a fost pusă de mulţimea superstiţioşilor pe seama punerii cuţitului.

Fermecătorii lucrează adeseori cu mână de mort, ţărână de la mormânt, funie de la spânzuraţi, piedică de la picioarele morţilor, ş.a. Ori cum s-au făcut şi se fac, sau cum arată ocultiştii că se fac, credinţa în farmece este o superstiţie. Răul făcut de farmece se crede în popor că se poate nimici numai prin contra-farmece sau: desfăcut, întors. Şi aceasta este o superstiţie, că rău pe rău se dă afară şi întunericul nu se alungă tot cu întuneric; ci numai cu lumină şi apoi corb la corb nu-şi scoate ochii. Aşa şi farmecele,

oricât ar fi de mari, rele şi primejdioase, se pot alunga numai prin anumite molitfe care sunt în Biserica lui Dumnezeu.

Dumnezeu, prin Sfintele Scripturi ale Vechiului Testament, a interzis cu mare energie farmecele. „Fermecătoarea - zice El - nu trebuie lăsată să trăiască” (Ieșirea 22, 18). „Cel ce se îndeletniceşte cu farmece şi cu alte practici superstiţioase, este urâciune înaintea lui Dumnezeu” (2 Lege - Deuteronom 18, 10-13).

Împăratul Manase, idolatrizat şi dedat la feluritele îndeletnicirile deşarte: descântece, farmece, vorbiri cu morţi... a fost aspru pedepsit de Dumnezeu cu căderea în robia babiloniană (2 Paralipomena (a doua a Cronicilor) 33, 3-14). Dumnezeu prin Proorocul Isaia anunţă pieirea Babilonului cufundat în felurite superstiţii, între care se găsea şi mulţimea farmecelor (Isaia 47, 9-12).

Persoanele care se ocupă cu vrăjitoriile şi cei care le consultă, sunt un fel de negri apostaţi; deoarece ei aleargă la puterile diavoleşti pentru a face rău, în loc de a alerga la Dumnezeu să înfăptuiască binele, pacea şi statornica fericire. Indiferent că farmecele sunt sau nu operante, ori că diavolul vine sau nu, vinovăţia lor este întreagă, ca şi pedeapsa ce-i aşteaptă.

Dumnezeu Cuvântul, întrupându-Se şi vieţuind în lumea aceasta, ne-a dat poruncă de mântuire şi ne-a scos din rătăcirea idolilor. Ori pe unde a pătruns adânc lumina Evangheliei Lui, a curăţat lumea de idoli, de puterile diavolilor, de superstiţii, între care şi de farmece. Ea a făcut cunoscută atotputernicia lui Dumnezeu, la Care trebuie să alerge creştinii în orice vreme şi în orice loc, când se văd în nevoi. Să ne folosim pururea de lumina lui Hristos, care luminează tuturor.

Superstiția şi făcătura l-a băgat în pământ cu zile

Mitruţă Ciobotaru era fruntaş în satul lui, muncea şi i se găseau de toate. Un lucru îl cam strica, era superstiţios din cale-afară. Orice necaz sau pagubă i se întâmpla în vite sau în păsări, dădea vina pe duşmani, care-l pizmuiau şi-i aruncau farmece, făcături. Era o mare scădere pentru el, că nu căuta să afle cauza adevărată a lucrurilor, spre a putea lua măsuri în consecinţă. Învăţătorul, primarul şi alţi fruntaşi ai satului, oameni mai dezgheţaţi, îşi injectau găinile contra holerei, porcii contra brâncii, oile contra vărsatului şi rar dacă la aceştia murea vreo vietate. Pentru Ciobotaru, toate acestea erau prostii. El ştia una şi bună, duşmanii nu-l lăsau să trăiască. Din această pricină mereu îl vedeai călare, mergând după vrăjitoare, cu sticle prin buzunare, ca să-şi întoarcă şi să-şi facă de norocire. Cum auzea de o vrăjitoare vestită, gata era şi el la drum, oricât de departe ar fi fost. Cu toată această trudă, norocul lui începuse să-l părăsească de-a binelea. Primăvara cine altul căra găinile moarte cu sacul, decât el. Porcii îi mureau unul după altul, fiindcă unde murise unul, aducea altul cumpărat din târg. Cu umblările pe drumuri după vrăjitoare, pierdea mult timp în paguba muncii de la câmp încât, într-o bună zi, Mitruţă s-a văzut într-o stare vecină cu disperarea. Din om cu stare, ajunsese în sărăcie, şi cum un rău cheamă pe altul, a căzut şi în boală, din care nu s-a mai ridicat.

Iată unde duc cuvintele deşarte şi încăpăţânarea de a nu le părăsi!

Păcatul descântecelor

Descântecele sunt foarte vechi. Ele sunt o superstiţie în legătură cu magia albă deoarece, după credinţa păgânilor şi a unor creştini nepricepuţi, ele se fac spre bine, adică pentru a vindeca unele boli sau a alunga spiritele rele. Materia principală a descântecelor este apa neîncepută, apa adusă de la trei, şapte, nouă izvoare, care se amestecă cu un fir de busuioc, ori cu un fir de mătură, cu fusul, cu cuţitul, ş.a. Pentru obţinerea leacului, se pun uneori în apa ce se descântă: cărbuni aprinşi, ori miere, sare, usturoi, făină sau alte diferite buruieni: păpălău (buruiană de bubă), lesnicior (pentru buba cea rea sau dalac), laptele câinelui, ismă creaţă, pelin (contra frigurilor), urechelniţă sau iarba ciutei (contra năjitului), ismă (durere de stomac, intestine, isdat), odolean (pentru epilepsie, boala copiilor), săpunul calului şi patlagină (buruieni de brâncă)... Din metale, descântătoarele întrebuinţează cositorul, pe care descântându-l, îl sleieşte: de asemenea şi mercurul, supranumit în popor „argint viu”, foarte activ şi foarte otrăvitor, pe care-l dă pe cale orală. Descântătoarele mai întrebuinţează şi anumite substanţe chimice şi farmaceutice: piatra vânătă, piatra acră, cârmâzul, şasiul, sânge de nouă fraţi, ş.a.

Dacă uneori s-au obţinut unele leacuri sau ameliorări, aceasta s-a făcut fie în puterea vindecătoare a unora din buruieni, ori prin sugestie sau autosugestie. În cursul vremurilor prin descântece - în lipsă de doctor - i se dădea bolnavului convingerea că se va vindecă, se încuraja, îl încredinţa că se face sănătos... Cu toate acestea, mulţi din cei ce s-au dus la descântece - în loc de a alerga la doctori învăţaţi - s-au omorât cu zile. A se descânta de bubă, bolnavul de dalac, cel cu anghină difterică de guşă, cel cu pneumonie sau apendicită, de junghi sau punerea cuţitului, la erizipel de brâncă, la tetanos a-l descânta de fălcăriţă şi a-l obloji cu falcă fierbinte de cal... Înseamnă a-l omorî cu zile. Bolile felurite, mai ales cele microbiene, trebuiesc arătate doctorilor cunoscători, nu babelor descântătoare. Dumnezeiasca Scriptură ne învaţă că la suferinţele sau bolile

noastre trupeşti, să alergăm la Dumnezeu, Biserica Lui şi la doctori (Ieșirea 15, 26; 23, 25; Psalmi 40, 3-4; 102, 3-4; 146, 3; 4 Regi 5; Isaia 38, 1-14; 39; Luca 5, 14; 17, 12-14).

Dumnezeu, prin aleşii Săi, a oprit cu desăvârşire pe Israeliţi a merge la vrăjitori şi descântători, ca să nu se spurce (Levitic 19, 31; Numerii 23, 23). Cei ce se duc la vrăjitoare sau descântătoare, sunt ameninţaţi cu moartea (Levitic 20, 6). Bărbatul sau femeia care va vrăji sau descânta, să se omoare cu pietre (Levitic 20, 37). Descântecele şi altele de felul lor, sunt urâciune înaintea lui Dumnezeu (2 Lege - Deuteronomul 18, 11-12). Dumnezeu voieşte ca poporul Său să rămână în învăţătura dumnezeiască a Mântuitorului; deci să nu se molipsească de superstiţiile neamurilor idolatre (2 Lege - Deuteronomul 18, 19). Poporul Israelit este sfătuit să nu se dea după superstiţiile, descântecele, vrăjitoriile, ghicirile, credinţele drăceşti ale idolatrilor, care sunt urâciune înaintea lui Dumnezeu (2 Lege - Deuteronomul 18, 9-13; comp. Daniel 11, 35-38; Apocalipsa 9, 20; 1 Timotei 4, 1).

Biserica noastră Ortodoxă, din vremurile vechi apostolice şi patristice, a osândit descântecele şi feluritele superstiţii, cu legături, canoane şi pedepse pentru descântători şi pentru aceia care aleargă la descântecele lor. Descântătorii şi cei ce merg la ei să se descânte, deşi uneori aceia apelează la puterea lui Dumnezeu, la Maica Domnului, la Sf. Cruce, la Sfinţi (desigur, pentru a înşela şi a se înşela), totuşi, nesocotind cuvântul lui Dumnezeu şi râduielile Bisericii Lui, devin şi sunt nişte apostaţi de la adevăr. Dumnezeu, pentru lecuirea feluritelor boli, a rânduit în Biserica Sa Taina Sfântului Maslu, Taina Pocăinţei şi a Dumnezeieştii Împărtăşanii, anumite ectenii, rugăciuni şi anumite persoane - preoţii Bisericii - (Iacov 5, 14-15); deci, vrăjitoarele, descântătoarele (fiindcă susţin o superstiţie şi impietate faţă de Dumnezeu prin nesocotirea rânduielilor puse de El în Ortodoxie), nu trebuie a fi nicidecum între creştini.

Mătuşa credulă în descântători

Moş Ghiţă Şchiopu era un bătrân sărac, dar şiret nevoie mare. Mătuşa Maria, nevasta lui, o fire bolnăvicioasă, se topea din picioare. Şiretul de unchiaş, care simţise că baba are ceva argint în fundul lăzii, prefăcându-se că-i vrea binele, o convinse să-i descânte, adică să-i dea două băncuţe ca să meargă la vrăjitoare. Pe vremea aceea cu două băncuţe de argint făceai lucru mare. Luând o sticlă de-o litră, moş Ghiţă a plecat la vrăjitoare dar, după cum îi fusese gândul, a nimerit la cârciumă. Cu banii luaţi pentru descântat, moş Ghiţă ţuicări până către seară, când se trase spre casă. Dădu pe la cişmea unde umplu sticla cu apă şi-i puse un fir de busuioc în gură. Ajunse acasă, dar prefăcându-se oarecum că-i tare obosit de drum, mai ales că se ameţise binişor de băutură. „Ţine, bre mătuşă - strigă el, întinzând sticla - auzi, să te închini dimineaţa la icoană de trei ori şi să guşti apoi pe nemâncate din sticlă tot de trei ori”. Aşa a făcut biata femeie. Peste câteva zile, moş Ghiţă, clipind şiret, a întrebat: „Ei, cum merge treaba, mătuşă?”. „De, măi omule, să nu zic într-un ceas rău, parcă mi-e mai bine!”. „Te prăpădeai cu zile, dacă nu mă găseam eu să-ţi aduc leacul!!!”.

Boierul sărăcit prin descântători

Boierul Dumitru Lascu, om cu dare de mână, avea crescătorie de porci. În toiul verii, o boală cumplită s-a încuibat între porci, care mureau pe capete. Moş Ghiţă Şchiopu, mirosind că este rost de învârteală, apare înaintea boierului şi, având aerul că-i poartă interes, îl ia la rost: „Bine, boierule, ce stai şi te uiţi cu ochii, cum ţi se prăpădeşte averea?”.

- Dar ce să fac, Ghiţă?
- Auzi vorbă la dumneata, ce să faci? Trimite la vrăjitoare, cum face lumea, să-ţi mai descânte, să-ţi mai întoarcă, nu vezi că nu este bine la casa dumitale?

S-a oferit apoi chiar el să plece îndată după ce mai întâi a luat de la slugi o sticlă goală, iar boierul i-a dat un pol. Pe vremea aceea cu un pol cumpărai un juncan, aşa că moş Ghiţă o nimerise. A mers până în satul vecin, s-a îndestulat de băutură şi cu restul și-a cumpărat tutun pentru mult timp, doar nu era să facă niscaiva averi, cum nici n-a făcut. A doua zi, a potrivit timpul când trebuia să se întoarcă de la vrăjitoare, a intrat ţanţoş în curtea boierului şi a tras de-a dreptul la oborul porcilor, pe care-i stropeşte cu apa din sticlă. Porcii zăceau laţi, şi câţiva şi-au dat sfârşitul pe când îi stropea moş Ghiţă. „Cum merg leacurile, Ghiţă” - îl întrebă boierul Dumitru, când a dat cu ochii de el. De, boierule, parcă se mai uită, mare-i Dumnezeu, răspunse moş Ghiţă, de-abia stăpânindu-şi râsul. Porcii însă au murit până la unul, căci pesta porcină nu se vindecă cu apă neîncepută şi cu un fir de busuioc. Iată cum înţelegea, moş Ghiţă, puterea descântecelor şi folosul ce se poate trage din ele!

Superstiția amuletelor și a talismanelor este un fel de idolatrizare

Numirea amuletului corespunde latinului „amuletum”. Amuletele sunt nişte mici obiecte de metal, turnate, pe care se află gravate figuri ale planetelor şi a altor corpuri cereşti. De asemenea, sunt şi nişte pietre scumpe pe care se află săpate unele litere aranjate în anumite feluri, cu semne cabalistice. Toate acelea înşirate pe aţă, ca mărgelele sau salbele, le atârnă la gât (vezi Dicţionarul Enciclopedic p. 50). Amuletele mai erau şi bucăţi de pergament, piele de viţel, rădăcini de felurite plante, nervi şi oase de animale, diferite litere rânduite după gândul oamenilor, tăbliţe de plumb, cositor cu litere şi cuvinte scrise în ele, după anumite norme. Ele mai constau din mici obiecte, plăci de metale scumpe, pe care sunt imprimate: soare, lună, planete, constelaţii, oase de animale, idolaşi, păsări, diferite figuri: inimioare, frunze de trifoi...

Tatian Asirianul, în scrierea sa creştină, adevereşte că amuletele nu sunt forţe sau puteri active, extraordinare, cum greşit se crede de unii, ci sunt nişte unelte ale perversităţii, ale demonilor. Prin obiectele acelea superstiţioase de mai sus, păgânii idolatri aveau pretenţia că vindecau cu ele felurite boli, chiar şi nebunia, că evită felurite primejdii şi vrăjmăşii, că servesc în dragoste, în ură, în răbdare... Există şi azi felurite convingeri superstiţioase, mincinoase, că amuletele acelea au în ele anumite puteri magice supranaturale, sau extraordinare de a feri persoanele care le poartă de: felurite rele, vrăjitorii, farmece, accidente, boli primejdii, ba chiar şi de moarte. Aceea e o credinţă foarte rea, foarte mincinoasă, primejdioasă şi pierzătoare de suflete.

Talisrnanul. Numirea „talisman”, după unii, îşi are originea în limbile orientale... derivă de la grecescul „telesma”, „rit”, desigur idolatru. Talismanele erau nişte fragmente de piatră sau de metal, pe care erau săpate unele planete, corpuri cereşti, constelaţii, figuri cabalistice şi caractere magice. Acelora, superstiţioşii mai din toate păturile omenirii, le atribuie pe nedrept anumite puteri magice, supranaturale. Mulţi

cugetând greşit că ar avea în ele proprietatea de a apăra pe oricine de felurite rele şi a-i înzestra cu puteri miraculoase, supranaturale şi izgonitoare feluritelor boli, le purtau la gât. Unele talismane erau formate din pulbere măruntă de oase de animale, păstrată în cutiuţe şi purtate la gât de superstiţioşi. În vechime erau nişte talismane formate din anumite cuvinte evanghelice, numele lui Dumnezeu... pe care le purtau boierii români, chiar şi unii voievozi, cu credinţa că-i apară de loviturile: săbiilor, suliţelor, topoarelor, ghioagelor, de răniri, inflamaţii, ulcere, friguri, ş.a.

Talismanele cu planete, constelaţii, inimioare, foi de trifoi şi alte felurite figuri, se poartă la gât cu lănţişoare şi şnururi fine. Alţii le poartă în buzunarele de la piept, în carnete sau în cutiuţe, sau înfăşurate în pânză ori hârtie. Talismanul cel mai bine cunoscut, şi întrebuinţat de toate clasele sociale, de femei, fete şi copile, este mărţişorul de 1 Martie. Acesta a cucerit aproape toate inimile, dar nu ca protector; ci mai mult ca podoabă, fantezie. Unele femei şi fete îl poartă, cu credinţa deşartă din popor, că va fi albă şi rumenă în toate zilele anului. Mărţişorul este un fel de talisman păgân, reamintind planeta şi zeul - idolul - Marte, zeul războiului.

Poporul de la sate, neavând cu ce-şi cumpăra talismane preţioase, le înlocuiesc cu câte ceva mai ieftin, pe care le are la îndemână. Aşa, un fel de talisman este firul roşu sau panglica roşie, pe care o leagă în jurul moţului copilului, cu credinţa deşartă ca să nu se deoache! De asemenea, se mai atârnă copiilor de gât: un şnur roşu, o monedă de argint, un bob de tămâie neagră... cu credinţă superstiţioasă că „are să le meargă bine”. În unele părţi, se pune la gâtul copiilor o alună cu argint viu, turnat în ea prin orificiu şi astupat bine, cu credinţa deşartă că „să-l ferească de boli”. Unii creştini şi creştine îşi alegeau ca talismane: Epistolia, Brâul şi Visul Maicii Domnului şi Cele 12 Vineri, pe care le purtau la sine, ca să fie feriţi de rele, şi femeile însărcinate ca să nască uşor pruncul. Dar şi aceea-i o superstiţie, pentru că numai adevărata credinţă în Dumnezeu, însoţită de fapte bune, ne scapă cu adevărat de multe rele şi nevoi, iar nu purtarea la sine a unor cărticele sau obiecte.

Alte feluri de talismane la sate, sunt: pelinul pus şi purtat în brâu la Rusalii, cu deşarta credinţă ca să nu-l pişte Rusaliile, să nu-l ia Rusaliile! Aşadar, unii poartă usturoi la brâu, ung cu usturoi uşile, ferestrele şi alte lucruri, cu credinţa deşartă că, aşa făcând, „fereşte casa de a intra în ea strigoii, fereşte oamenii de strigoi”. Talismanul femeilor superstiţioase este planta „năvalnic”, pe care fetele o poartă în sân, cu credinţa deşartă că ar avea puterea de a face să năvălească la ele peţitori din toate părţile; iar femeile cu superstiţia că ar avea „noroc în dragoste”. Un alt talisman supranumit prosteşte „al norocului” pe care îl întrebuinţează femeile şi fetele, este trifoiul cu patru sau cinci frunzişoare, pe care-l poartă în buzunar sau altundeva. Ţigăncile vrăjitoare, aduc şi dau femeilor şi fetelor neînţelepte ca talismane: felurite ierburi, rădăcini de buruieni, cap de cuc, os de vită plesnită... şi alte nimicuri, cu bolmojelile lor, că sunt apărătoare de: boli, de vrăjmaşi, de rele... şi multe prostănace le cumpără cu bani grei, haine şi alte lucruri de preţ.

Credinţa deşartă că talismanele, lucrurile acelea inerte (netrebnice, nedestoinice, fără raţiune, fără puteri în ele, ca şi idolii păgânilor (Psalmi 113, 12-16; 134, 15-18), care nu erau decât nişte statui nemişcătoare, deşi erau socotiţi activi prin zeitatea ce şi-o închipuiau că locuieşte în ele), este foarte înşelătoare. Cred că nu exagerăm când socotim că talismanele sunt nişte idoli în miniatură. Cei ce întrebuinţează talismanele, sunt nişte apostaţi într-o oarecare măsură, deoarece fiecare creştin adevărat nu atribuie obiectelor neînsufleţite puteri de apărare, ajutorare, vindecare, însănătoşire, pe care numai singur Dumnezeu le are şi le foloseşte cum ştie El mai bine. Talismanii, care cred în talismane, sunt un fel de idolatri, cam asemenea sălbaticilor idolatri fetişişti de prin Africa, care cred că idolii lor grosolani au într-înşii anumite spirite înzestrate cu puteri supranaturale. Aşadar, fiecare creştin, în felurite sale trebuinţe, să se adreseze numai lui Dumnezeu, prin rugăciuni, slujba Sfântului Maslu, felurite molitfe...

Nădăjduirea în minciuno-puterile feluritelor talismane, este a boală rea, a necredinţei faţă de Dumnezeu, Creatorul şi Atoateţiitorul, care atrage pedepse vremelnice

şi veşnice. Talismanele sau amuletele, sunt semnul văzut al necredinţei în ajutorul lui Dumnezeu. „Cine poartă farmece şi ierburi (roşu de deochi la copii şi animale... pelin la Rusalii, ţiduli de brâncă, baiere de junghi) la grumazul lui, are parte de slujirea bozilor, iar de se va lepăda de dânsul, să se primească la Precistanie; iar de le va tot purta acestea după învăţătura dintâi şi după a două şi de nu va vrea să le lepede de la dânsul, să se despartă de Biserică" (să se afurisească) (P.B.G. 116 gl. 132)

Biserica noastră Orotdoxă a înfierat şi înfierează cu toată asprimea practicarea aceea păgâneasca a talismanelor, deoarece păgubeşte şi primejduieşte sufletele. Sfinţii Părinţi ai Bisericii şi sinoadele primelor veacuri au aruncat blestem, afurisenie şi anatemă asupra celor care făceau şi fac uz de asemenea talismane.

Spiritismul, necromația sau vorbirea cu morții

Vorbirea cu morţii sau necromanţia, este un obicei păcătos, vechi şi străvechi. Aşa, cu vreo 13 secole înaintea erei creştine, Domnul Dumnezeu îi porunceşte lui Moise: „Vorbeşte întregii adunări a lui Israel: să nu alergaţi la cei ce cheamă morţii... că dacă vreun suflet va alerga la cei ce cheamă morţii, îl voi pierde din poporul Meu" (Levitic 19, 31; 20, 6). De aici reiese că superstiţia sau păcatul vorbirii cu morţii, era obişnuinţă veche la popoarele păgâne de pe atunci, care se ocupau şi cu vrăjitoria aceea.

Spiritismul s-a ivit în America pe la anul 1846. Este o doctrină ocultă, după care se zice că sufletele morţilor, prin anumite operaţii, apar şi stau de vorbă cu cei vii, prin mijlocirea unor persoane, numite: mediumi. Spiritele acestea îşi manifestă prezenţa prin: a) lovituri; b) mişcarea fără contact a obiectelor; c) ridicarea în aer a persoanelor şi

obiectelor; d) descoperirea lucrurilor din trecut, prezent şi viitor, e) comunicarea prin scriere directă; f) şi prin mijlocirea mediumilor.

Spiritismul sau necromanţia - zice Arhimandritul Nicodim Sachelarie - este o formă evoluată a vrăjitoriei, născut în Statele Unite ale Americii. El constă din anumite practici oculte, întreţinute de vrăjitoria cultivată de diavol, căruia Dumnezeu îi îngăduie să se manifeste în viaţa oamenilor, pe de o parte, cu scopul de a încredinţa pe cei necredincioşi despre realitatea lumii spirituale, iar pe de altă parte, ca cei înstrăinaţi de Dumnezeu printr-o credinţă eretică, să poată sluji celui cu care s-a împrietenit, adică cu diavolul (1 Timotei 4, 1; Apocalipsa 12; 13, 7; 16, 14). „Cine este drept, să sporească în dreptate; cine este necurat, să fie şi mai necurat; cine este evlavios, să fie şi mai evlavios şi cine este sfânt, să fie şi mai sfânt" (Apocalipsa 22, 11). Deci, adevăraţii creştini să fie cu luare-aminte (Efeseni 6, 10-18), căci diavolul se îmbracă şi în înger de lumină (2 Corinteni 11, 13-15; Galateni 1, 8; Filipeni 3, 19).

Doctrina spiritistă este foarte variată, după nuanţele societăţilor şi a şefilor spiritişti. În general ei învaţă:

a) Tăgăduiesc dogma Sfintei Treimi, înlocuind-o cu învăţătura despre un Dumnezeu suprem şi alţi dumnezei solari ca fii, alţii planetari, ca Sf. Duh, toţi organizaţi în ierarhii;

b) Dumnezeu nu este creatorul lumii, ci numai organizatorul ei, arhitect-demiurg;

c) Iisus este spirit superior şi Dumnezeul nostru solar, care îndrumează pe om, dar nu-l mântuieşte;

d) Adevărata revelaţie se face prin spiritele care se arată oamenilor prin mediumi;

e) Omul este alcătuit din trup, perispirit şi spirit. Sufletul omului prin perispirit se poate lăsa văzut şi poate comunica cu cei vii, când ei sunt vrednici şi cred;

f) Mântuirea se capătă prin evoluţia spre bine şi reîncarnare sau metempsihoză.

Spiritiştii înţeleg pe Dumnezeu că este mărginit, având sub Sine alţi dumnezei mai mici care stăpânesc anumite planete sau regiuni ale cerului, ajutaţi de îngeri. Universul este populat de spirite planetare, animale şi raţionale. Omul constă din trup, perispirit şi spirit. Trupul se nimiceşte, dar perispiritul şi spiritul sunt veşnice. Oamenii buni devin spirite bune, iar cei răi se încarnează până ce se fac buni. Prin perispirit sufletul devine vizibil, poate să intre în contact cu cei vii, aducându-le veşti din alte lumi, fie direct unui individ mai spiritualizat, fie unui grup de oameni printr-un mediu, adică om superior, ca mijlocitor care poate intra în legătură cu spiritele, fie el treaz, fie în transă, prin care cedează învelişul corpului său spiritual, chemat spre a putea să se manifeste în faţa asistenţilor, într-o cameră obscură, aducându-le veşti prin ciocănituri, mese mişcătoare, ceasornice psihologice, etc. Aceste comunicări uneori sunt însoţite de unele scamatorii: auzirea de la distanţă mare, vorbirea în limbi necunoscute, psihometria, adică cunoaşterea unei persoane printr-un obiect al ei, telechineză, adică trasmiterea subită a unor obiecte la distanţă, levitaţiunile, adică ridicarea în aer, etc. Toate acestea sunt realităţi, însă ele nu vin de la Dumnezeu, ci de la diavol.

Proorocul cel mincinos strică mintea numai a celor îndoielnici, nu şi a celor tari în credinţă. Cei şovăitori vin la el ca la un vrăjitor şi-l întreabă de cele ce se vor întâmpla. Şi acel prooroc mincinos, fiind fără Duh dumnezeiesc, le răspunde potrivit întrebărilor şi poftelor răutăţii lor şi le umple sufletele după dorinţa lor de veşti mincinoase... Însă grăieşte şi unele veşti adevărate, căci diavolul îl împărtăşeşte din duhul său ca să ademenească pe cine poate. Însă cei tari în credinţa Domnului, îmbrăcându-se cu adevărul, nu se unesc cu astfel de duhuri, ei se feresc de ele... După faţă se cunoaşte omul dacă are Duh dumnezeiesc sau diavolesc.

Revelaţia Scripturii ne arată clar că este o lume spirituală a îngerilor care nu intervin făţiş în faţa oamenilor decât numai când le porunceşte Dumnezeu (Facerea 3, 24; Iov 38, 7; Psalmi 102, 20; Daniel 8, 16; 10, 12-21; 12, 1; Luca 1, 28). De asemenea, este o ceată de diavoli pe care Dumnezeu i-a pedepsit şi-i stăpâneşte, însă le dă voie ca să vină în contact cu oamenii buni ca să-i încerce (Iov 1, 6-12) pe cei necredincioşi şi vicleni a căror minte a întunecat-o Dumnezeul veacului acestuia ca să nu vadă lumina Evangheliei (2 Corinteni 4, 4) şi să-i pedepsească (3 Regi 22, 20-24), ca să-i înşele după faptele lor, prefăcându-se în îngeri de lumină (2 Corinteni 11, 14-15) la care se închină spiritiştii.

Sfânta Scriptură osândeşte chemarea spiritelor ca pe o vrăjitorie (Exodul-Ieşirea 22, 20; Levitic 19, 31; 20, 27; Deuteronomul 18, 10-12; 1 Regi 28, 7-9; Isaia 2, 6; 3, 2-3; 57, 3-7; Zaharia 10, 2; Maleahi 3, 5; Faptele Apostolilor 8, 9; 13, 6-8; Galateni 5, 20-21; Apocalipsa 22, 15). De aceea, cei ce fac spiritism, dacă nu sunt creştini, să fie catehizaţi serios şi apoi botezaţi. Cei ce sunt creştini, să fie canonisiţi ca vrăjitorii. Cei ce-l practică şi socot că e bine şi de folos pentru creştinism, sunt înşelaţi de diavol şi trebuie să li se citească molitfele Sf. Vasile de şapte ori, fiindcă şi-au dat sufletul în slujba satanei şi numai după ce se vor canonisi ca cei ce merg la vrăjitori, să fie primiţi. Fără îndreptare deplină nu se poate apropia de Tainele Bisericii, căci preotul care-l va griji, va fi şi el canonisit cu aceeaşi osândă a Stăpânului său Hristos (Faptele Apostolilor 8, 9-24; Apocalipsa 22, 15). [d. Pravila Bisericească, Nicodim Sachelarie, parag. 1880-1885].

Spiritismul a făcut câteva milioane de adepţi în America, între care şi celebrul Edison, ş.a.; dar s-au ridicat şi mulţi împotriva lui, unii cu prestigiu ştiinţific. Aceştia de la început au emis părerea că spiritismul este o înşelătorie, o superstiţie, şi au dreptate. Precum am văzut şi vom vedea şi mai la urmă, vorbirea cu morţii este interzisă în Vechiul Testament cu cea mai mare asprime. Totuşi, spiritiştii vremurilor noastre, care sunt moştenitori direcţi ai acelei superstiţii, poate pentru a-şi legitima activitatea şi existenţa, caută să-şi afle sprijin pe Saul la vrăjitoarea din Endor (1 Regi 28, 7-19). După ce împăratul Saul depărtase din Israil pe cei ce vorbeau cu morţii şi pe ghicitori, văzându-

se într-o mare strâmtorare, alergă la o vorbitoare cu morţii în Endor. Prin acea vrăjitoare, Saul chema sufletul marelui Prooroc Samuil, ca să-l consulte cu privire la soarta armelor – pentru că era în război cu filistenii. Spiritul chemat apare, vesteşte sfârşitul trist al lui Saul şi învingerea oştirilor israelite de către filisteni...

Dumnezeiasca Scriptură, istorisind aceasta, arată simplu că este vorba de arătarea reală a lui Samuil. Sfinţii Părinţi combătând acest fapt, nu sunt de o singură părere. Astfel: Iustin Martirul, Origen, Atanasie din Antiohia ş.a., cred că Samuil a apărut în adevăr însă prin puterea diavolului, care mai înainte de pogorârea Mântuitorului în iad, avea putere şi asupra sfinţilor căzuţi acolo în stăpânirea sa. Apologetul Tertulian, Sfântul Vasile cel Mare, Grigore de Nissa, ş.a., cred că diavolul a luat înfăţişarea lui Samuil, şi astfel a vorbit cu Saul. Sf. Eustaţiu al Antiohiei, Chiril al Alexandriei, ş.a., cred că vrăjitoarea grăitoare cu morţii, n-a văzut nimic, dar a vorbit ea în numele lui Samuil, înşelând pe Saul. Alţi Sfinţi Părinţi, între care şi Sf. Ambrosie al Mediolanului, susţin că Dumnezeu, independent de arta magică a necromanţiei, spre a pedepsi pe Saul, face să apară figura lui Samuil, aşa cum a făcut Moise şi Ilie deasupra Taborului, la Schimbarea la Faţă, dar aici El a făcut o minune. Aceasta este părerea care pare mai adevărată fiind adeverită şi de înţelepciunea lui Isus, fiul lui Sirah, care vorbind de Samuil, în sfârşit zice: „După ce a adormit, a proorocit şi a arătat împăratului sfârşitul lui, a înalţat glasul său din pământ întru proorocie, ca să piardă fărădelegea poporului” (Înţelepciunea lui Isus, fiul lui Sirah (Ecclesiasticul) 46, 23). Aşadar, faptul acesta, la care spiritiştii se referă, nu e o manoperă necromantică, ci o minune.

La noi românii, spiritismul nu are mulţi membri. Cei mai mulţi cercetează şedinţele lor din curiozitate. Haşdeu şi dr. Istrate au făcut parte din membrii spiritismului. Spiritismul, asemenea nopţilor întunecoase de peste an, uneori creşte, alte ori descreşte. Pe lângă multe devieri de la dreapta credinţă, spiritismul mai sprijineşte şi „reîncarnarea” pe baze scripturistice, răstălmăcite de ei cât se poate de greşit.

Dumnezeiasca Scriptură, osândeşte aspru „grăirea cu morţii” ieşită din magia neagră, ştiind că păgânii în practicarea superstiţiei aceleia invocau zeităţile infernului, nu ale cerului, deci pe draci. Pentru aceea şi interzice cu desăvârşire spiritismul. Astfel, Însuşi Dumnezeu opreşte cu porunca Sa ghicirea sau „vorbirea cu morţii” prin trimişii Săi, hotărând: „Să nu alergaţi la cei ce cheamă morţii... şi să nu vă întinaţi cu ei” (Levitic 19, 31). Ghicirea cu morţii, ca şi celelalte practici superstiţioase: descântecele, ghicirea după stele, în cărţi, ghioc, bobi, cafea, cositor vărsat, papagal, şoarece, felurite păsări, animale după măruntaie, dimpreună cu cei ce le fac, şi cei ce aleargă la aceia, sunt urâciune înaintea lui Dumnezeu (2 Lege - Deuteronomul 18, 11-12). „Bărbatul şi femeia de vor chema morţii (vor ghici cu morţii) sau vor vrăji, să moară neapărat; cu pietre să fie ucişi, pentru că sângele lor este asupra lor... La fel şi cei ce aleargă la aceia” (Levitic 20, 6, 27). Marele Prooroc Isaia osândeşte pe cei ce întreabă morţii despre lucruri care interesează pe cei vii, zicând: „Nu se cuvine oare poporului să alerge la Domnul Dumnezeul său? Să întrebe oare pe morţi pentru soarta celor vii?” (Isaia 8, 19). Tot Proorocul Isaia este împotriva celor ce dorm pe morminte sau în peşteri ca să viseze (Isaia 65, 4; comp. 2 Lege - Deuteronom 18, 11-12).

Din pilda bogatului nemilostiv şi a săracului Lazăr (Luca 16, 19-31), înţelegem că prăpastia aceea mare şi neputinţa (opreliştea) sufletelor morţilor, fericiţi şi nefericiţi, „de a trece unii la alţii”, le este şi mai imposibil de a veni, spre a se arăta celor vii, aici pe pământ. Asta s-ar putea numai când Dumnezeu vrea să facă o minune, cum a făcut cu sufletul Sf. Prooroc Samuil, cum zice Sf. Ambrosie. După învăţătura generală a Bisericii, cunoaştem că, până la judecata universală, sufletele morţilor se bucură de o fericire sau osândă provizorie. În Dumnezeiasca Scriptură nu se află vreun loc în care să se spună că sufletele, cu de la sine putere şi libertate, şi-ar putea părăsi locurile lor în care s-au aşezat de Dumnezeu-Omul. Biserica primară a aruncat blestem, canonisiri şi excomunicare asupra acelora care se ocupă cu ghicirea sau vorbirea cu morţii; la fel şi asupra acelora care alergau de se serveau de ei. Pe păgânii molipsiţi de acea superstiţie,

nu-i primea la catehizare şi Botez, până nu făgăduiau în public că renunţă la aşa ceva pentru totdeauna. Sf. Împărat Constantin cel Mare a oprit cu desăvârşire „ghicirea cu morţii", ca şi magia neagră. La Paşti obişnuia a elibera pe unii din închisoare, însă pe „ghicitorii cu morţii" nu-i elibera nicidecum. Fiul său Constantin, venind la tron, îi pedepsea şi mai aspru, îi condamna la moarte chiar.

Din cele arătate vedem că spiritismul „grăirea cu morţii", a fost alungată din poporul lui Dumnezeu, israelit şi creştin, a fost aspru pedepsită de Dumnezeu Însuşi, de Dumnezeiasca Scriptură şi de împăraţii credincioşi (1 Regi 28, 3, 9; 4 Regi 23, 24; comp. Ieșirea 22, 18; Levitic 19, 31; 20, 27; 2 Lege - Deuteronomul 18, 10-11). Trebuie, deci, ca fiecare să se păzească de acea superstiţie, ca să nu se primejduiască temporal şi etern.

Spiritismul a sărăcit pe un doctor

Doctorul Vlăduţescu era medic de clasă la una din circumscripţiile rurale. Om solid în meşteşugul său, conştient şi la datorie, pe care bolnav punea mâna ca să-l examineze, punea şi Dumnezeu mila. O singură pasiune avea doctorul, care-l stăpânea până la obsesie - era spiritist. După terminarea inspecţiilor şi consultarea bolnavilor, se retrăgea la un prieten, şi gata... paharul începea să se mişte pe cadranul mesei. Evoca de obicei spiritele oamenilor distinşi, personalităţi de seamă, dintre care mai niciodată nu lipsea împăratul Napoleon. Parcă îl aud cum se adresa acestuia: „Ecoutez Napoleon". Doctorul Vlăduţescu nu era căsătorit şi econom cum era din fire, dispunea de o frumuşică sumă de bani, căreia nu prea găsea ce întrebuinţare să-i dea, ca s-o fructifice. Prilejul n-a întârziat să se arate. O persoană de seamă, căutând să plece în străinătate, voia să-şi arendeze proprietatea pentru timpul absenţei sale. Nu era departe de reşedinţa sa, iar

condiţiile erau cât se poate de convenabile. După ce a consultat, prin spiritism, pe mai mulţi gospodari de seamă şi agronomi cunoscuţi, toţi trecuţi la cele veşnice, sigur că va avea ani buni, doctorul Vlăduţescu arendează moşia pe trei ani şi, spre a obţine condiţii şi mai avantajoase, plăteşte toată arenda înainte. Era sigur că făcuse o afacere strălucită, cu care se lăuda în faţa cunoscuţilor cu prilejul inspecţiilor prin comune şi când se deda la îndeletnicirea lui favorabilă, spiritismul... Primul an a fost bunişor, dar următorii doi au fost chiar dezastruoşi, pentru că nu scosese nici impozitele, pe care trebuia să le achite din salariul lui de medic. Şi aşa, bietul om a pierdut economiile strânse, ban cu ban. Poporul, în înţelepciunea, lui zice: „Nu fac cei vii cele ce zic cei morţi”. Ce bine ar fi, dacă şi în materie de spiritism, s-ar ţine seamă de această zicală!

Cei ce s-au încrezut spiritismului, s-au rătăcit şi pierdut

Unii spiritişti spun, pe lângă felurite pozne ale duhurilor cu care ei lucrează, că multe spirite ale morţilor înjură de acolo, cum au înjurat aici... Un protestant, de neam alsacian, care încercase să vorbească cu duhurile prin ajutorul unei mese, zice: „Duhurile mi-au spus aşa murdării, că am aruncat masa pe fereastră”.

Altul, un vrednic reprezentat al nobilimii franceze, catolic după credinţa sa şi creştin model, a încercat să capete ştiri din lumea duhurilor, prin mijlocirea scrisului. Spiritele te fac să scrii sub îmboldirea lor, şi aşa afli multe de la ele şi prin scris, nu numai prin ciocăniturile meselor. Dar ce să vezi? De sub condeiul acestuia, care scria din spusele duhului, au început să se depene alte murdării, încât omul cu condeiul în mână s-a scârbit să prindă pe hârtie atâtea porcării, şi a aruncat hârtia în foc.

Iată şi pe alt mărturisitor. Acesta era un pastor francez, care făcea spiritism. Era un bărbat bine cunoscut şi preţuit. Apoi el este acela care a spus: „Se găsesc duhuri rele cu grămada, câte vrei, mai cu seamă care să spună măscării. Pentru a avea împărtăşire cu un duh bun, uneori trebuie să aştepţi câte o săptămână întreagă”. Dar dacă este aşa, dacă între duhuri găseşti atâţia porci, dacă pe cel de treabă îl găseşti abia la o săptămână, atunci mai bine lipsă (de lucrarea spiritismului). (G.M. 28-II, 1943).

Unui om îi murise nevasta, pe care o iubise mult, şi era nemângâiat. Un prieten l-a sfătuit să recurgă la spiritism, spre a se mângâia, căci va veni spiritul nevestei lui şi o să stea de vorbă cu ea. Dar în loc să se mângâie, mai rău îi ardea inima după soţia pierdută. La o şedinţă, omul a întrebat „spiritul” ce să facă spre a se consola, căci cu cât stă de vorbă cu spiritul, cu atât mai greu poate să uite durerea pentru pierderea nevestei iubite. Spiritul i-a spus să se însoare a doua oară şi se va consola, uitând pe nevasta dintâi. La auzul acestor vorbe, bietul soţ a protestat, zicând că nu face sacrificiul acesta. Atunci spiritul i-a spus ca să se însoare, fără mustrare de conştiinţă, chiar cu femeia medium, cu care se făceau şedinţele spiritiste, şi va fi mângâiat, căci ea este un înger şi nu o femeie şi repede o să uite nevasta dintâi. Omul a făcut după sfatul „spiritului” şi s-a însurat cu femeia indicată de spirit. Dar în loc de înger, a văzut că este un diavol; şi în loc de mângâiere, omul a recurs la ştreang, curmându-şi viaţa. Fapta aceasta, şi altele, arată că nu era sufletul nevestei lui care i-a dat sfatul să se însoare cu femeia aceea, ci diavolul, spre a-l duce la sinucidere, ca să-şi piardă sufletul (a.d).

Înaintea războiului acestuia, am citit în ziare cum un predicator din Polonia, făcând spiritism cu ai săi, în timpul şedinţei au înnebunit, şi unii s-au aruncat de la etaj, pierzându-se astfel cu o înfiorătoare şi cumplită moarte.

Canonisirile spiritiştilor

Spiritismul este o născocire diavolească care înşală minţile cele necredincioase şi nesupuse poruncilor lui Dumnezeu. Oare pe sufletele oamenilor le-a lăsat Dumnezeu să umble fără de nici un rost? Numai diavolului i-a îngăduit Dumnezeu să umble ca un leu răcnind, căutând pe cine să înghită... să cutreiere pământul în lung şi-n lat (1 Petru 5, 8; Iov 2, 1-10). Pentru aceasta, Dumnezeu a poruncit: „Numai Eu sunt Domnul! Să nu vă duceţi la cei ce cheamă sufletele morţilor, nici la vrăjitori, ca să-i întrebaţi şi să fiţi părtaşi cu ei, fiindcă numai Eu sunt Domnul Dumnezeul vostru". (Levitic 19, 31). „Dacă vi se va spune: *întrebaţi pe cei ce cheamă morţii şi pe cei ce spun viitorul şi bolborosesc*, răspundeţi: „Nu va întreba oare un popor pe Dumnezeul său? Va întreba el pe cei morţi pentru cei vii?" (Isaia 8, 19).

Spiritismul nu este de nici o trebuinţă pentru toţi cei care-l practică: „Dacă nu ascultă de Moise şi de Prooroci, nu vor crede nici chiar dacă ar învia cineva dintre cei morţi" (Luca 16, 31; 1 Paralipomena (întâia a Cronicilor) 10, 13). Spiritismul este o amăgire diavolească: „Nu este de mirare, căci chiar satana se preface în înger de lumină... iar slujitorii lui se prefac în slugi ale vieţii cuvioase. Sfârşitul lor va fi pierzarea" (2 Corinteni 11, 14; Efeseni 6, 12).

Cel ce nu se leapădă de această înşelăciune, nu poate fi primit la Sfintele Taine, şi se canoniseşte ca şi vrăjitoria (Pravila Bisericească, de Nicodim Sachelarie, 297-8; Levitic 20, 27; 19, 31; 2 Lege - Deuteronom 18, 10-11; 1 Regi 28, 7; 1 Paralipomena (întâia a Cronicilor) 10, 13).

Strigoii, moroii, vârcolacii, pricolicii, stafiile...

1) Strigoii (din latinul „striga” sau „strix”, buhă, un vampir femeie) superstiţioşii cred a fi nişte fiinţe omeneşti, parte bărbătească sau femeiască, care vin pe lume cu o tichie sau căiţă pe cap, având şira spinării prelungită în formă de coadă, nu prea lungă, acoperită cu păr, chiar şi două corniţe în cap, pe sub păr. Se zice că aceşti oameni, care s-au născut strigoi, vor deochea totul. La cine se vor uita cu răutate sau invidie, va muri. Copilul când este mic, dacă va fura pieptul mamei sau a fost înţărcat şi a mai supt după câteva zile, devine strigoi şi deoache totul. Aceştia, ziua lucrează ca şi ceilalţi oameni; iar noaptea, pe când trupul lor doarme, sufletele lor merg prin lume şi se adună pe la răspântii cu alţi strigoi, joacă, şi fac felurite răutăţi. În special se crede că strigoaicele sunt de o răutate neîntrecută şi neînchipuită: ucid copii şi le sug sângele (cam ca avortoarele), strică căsătoriile, sărăcesc oamenii, i-au mana de la vaci şi de la semănături. După moartea şi îngroparea lor, se crede că sufletele lor ies din morminte, prefăcute în oameni fioroşi şi în felurite animale: lupi, câini, ş.a. înspăimântând şi chinuind oamenii pe care-i întâlnesc. Vin acasă, fac treabă, dau mâncare la animale, alţii duc lucrurile de acasă, unii pot fi chiar răzbunători, strică lucrurile de prin casă. În cel mai rău caz, iau pe cineva din ai casei, adică moare sau iau pe nepoţi la plimbare în timpul nopţii. Unul s-a dus la butoiul cu vin, a scos dopul şi a curs tot vinul. O femeie venea acasă şi descuind uşile făcea dezordine prin casă şi scula nepoţii. A făcut aceasta mult timp, plecând la ora 24. Cei din casă au spălat vasele şi cu apa aceasta s-au dus la mormânt, au înfipt patru fuse în cele patru colţuri, fiind înfăşurate cu cânepă. Au dat foc la cânepă după care au stropit mormântul cu apa de la vase şi astfel nu a mai venit. Se mai credea că şi dintre ceilalţi oameni răi, sau care au murit lepădaţi din Biserică, se fac strigoi. Aceste apariţii şi tulburări s-au făcut şi se fac cu puterea drăcească, având efect numai asupra celor ce cred în strigoi.

Ciuma, holera, difteria, scarlatina şi alte boli molipsitoare doborau, rând pe rând, familia sau aproape pe toţi ai casei. Cei caree rămâneau în viaţă, în groaza lor, socoteau că acea cădere şi moarte este isprava strigoilor. Primul sau unul din cei morţi s-a făcut strigoi şi-i cară pe toţi la cimitir. În groaza ce-i stăpânea, li se părea că văd noaptea umblând prin grădină, prin curte, pe scară pe prispa casei, venind chiar şi la fereastră, cineva, o înfăţişare hidoasă, cu unghii lungi ca nişte gheare, părul lung şi încâlcit... Se mai credea, ba se şi mai crede de unii, că diavolul foloseşte cadavrele celor ce devin strigoi, cu care fac multe răutăţi celor vii. Unele din rudele acelora care se ziceau că sunt strigoi, se duceau noaptea în cimitir, descopereau cadavrele cele bănuite strigoi, îi împungeau cu furcile de fier, sau cu un ţăruş ori piron mare de fier, drept în inimă. După aceea stropeau cadavrele cu gaz mult şi le dădeau foc până ce ardeau. Rămăşiţele le aruncau în groapă şi mormântul era refăcut.

Dacă printr-o zdruncinare a sicriului sau altă cauză, se credea că mortul era strigoi, că diavolii se servesc de el şi face rău celor vii, singurul mijloc de a scăpa de arătările strigoilor credeau că este: a dezgropa morţii aceia, a le smulge inima şi a o tăia în bucăţele mici, sau a arde cadavrul. Credinţa că strigoii îşi cară rudele la cimitir, era aşa de înrădăcinată, încât a dat naştere zicalei: „Strigoiul (moroiul) îşi mănâncă mai întâi pe ai lui”.

În vremurile noastre, deşi superstiţia aceea s-a împuţinat, totuşi, mulţi oameni şi în aceste vremuri iau măsuri contra facerii strigoilor: feresc pisica să nu treacă peste mort sau peste sicriul lui, că se face strigoi. În unele părţi ale ţării... prin Moldova, se crede că strigoii ies din morminte în noaptea Sfântului Andrei şi fac multe răutăţi, atacând cu furie pe cei vii. Superstiţia sileşte pe cei vii să ia măsurile de apărare, ungând cu usturoi clanţele uşilor, pe la uşori, ferestre, scară, coş (horn)... şi toate deschizăturile prin care ar putea să intre strigoii. În seara de Sf. Andrei, toţi ai casei trebuie numaidecât să mănânce mujdei (usturoi pisat şi amestecat cu puţină apă) şi dacă strigoiul îi provoacă să vorbească, ei să nu răspundă deloc. În noaptea aceea, superstiţioşii cred că strigoii se

adună în întunericul nopţii prin cimitir, prin păduri, locuri retrase, de unde pornesc spre sate, joacă pe la răscruci de drum, se bat cu cuţitele de la meliţe...

Şi în Oltenia sunt localităţi unde se crede în strigoi şi se iau măsuri de apărare. Dacă mortul este curat, adică nu-i strigoi, i se pune în sicriu: pieptănul, oglinda, acul cu aţă, săpun, o trăistuţă anume făcută în care se pun: nouă boabe de tămâie, nouă pietricele, nouă cioburi de farfurie şi nouă seminţe de tat, pentru a nu se face stigoi. Dacă mortul este strigoi, el spune la urmaşi înainte de a muri, că s-a născut cu tichie pe cap, lucru pe care el l-a ştiut de la părinţii lui. El va fi înţepat în buric sau în inimă, de către un om specializat în aceasta. Se înţeapă cu o andrea lungă. Înţepatul se face pentru ca mortul să nu vină acasă şi să ia pe cei dragi. Dacă se refuză înţepatul de către rudele mortului, i se va pun în scriu: un porumb, făcăleţul, un ghimpe cu mulţi ţepi (rugi). El nu va mai veni acasă pentru că va număra boabele de porumb, ghimpii şi va roade din făcăleţ, într-un cuvânt, va avea de lucru până la miezul nopţii, după care vor cânta cocoşii şi va pleca în lumea de dincolo, de unde a venit. La strigoi se pune în trăistuţă: 40 boabe de tămâie, 40 pietricele, 40 cioburi de farfurie şi 40 seminţe de tat şi un ban legat de degetul mortului (pentru plata vămilor).

A fost ucisă din superstiție

Vineri, Olimpia Cosma a fost la piaţă după cumpărături. Venind acasă, se întâlneşte cu vecina ei, cu care stă de vorbă. Sâmbătă dimineaţa pe la ora opt, vecina merge la Olimpia pe care o găseşte căzută afară, cu hainele pline de noroi şi înţepenită, din cauza gerului de peste noapte. Ea cheamă imediat ajutoare, anunţă pe fiul Olimpiei şi venind cu toţii au considerat că este moartă. Au băgat-o în casă, au spălat-o, au îmbrăcat-o, dar după ce a mai stat în casă, ei au observat că este încă moale şi puţin caldă. Cu toţii fiind foarte superstiţioşi, din aceasta trag concluzia că este strigoaie. Fiind sâmbătă, fără să mai anunţe medicul care trebuia să constate decesul şi să se pronunţe, au chemat repede pe un om care înţeapă morţii şi l-au pus de au înţepat-o chiar în inimă, pentru a nu mai afla lumea că este strigoaie. Se fac pregătirile de înmormântare. Luni, feciorul merge la medic pentru a-i elibera documentul de constatare a decesului, cu care să poată scoate certificatul de deces. Medicul îl întreabă cum a murit şi el spune adevărul. Dându-şi seama de situaţie şi bănuind că femeia nu a fost moartă, el anunţă poliţia şi împreună pleacă acasă la moartă. Acolo găsesc şi sârma cu care a fost înţepată şi i-a întrebat ce-i cu ea, la care ei au răspuns fără emoţie, că aşa este obiceiul la ei. Poliţistul interzice înhumarea, până când nu se va face autopsia. După ce s-a făcut, s-a constatat că femeia a avut moarte clinică şi înţepătura în inimă i-a fost fatală. Iată unde a dus credinţa superstiţioasă.

Pravila mare bisericească (a. 1652) glava 378, arată între altele că: „Unii oameni nepricepuţi grăiesc cum că de multe ori, când oamenii mor, mulţi dintr-acei morţi se scoală de se fac strigoi și omoară pe cei vii... iar aceia ard pe fraţii lor creştini, săvârşind păcat atât de mare, îngrozeşte-te soare, acopere-i întunericule, şi tu pământule gemi şi-i înghite, nu numai pe dânşii, ci şi pe cei care-i îndeamnă... Nimeni din creştinii morţi nu se fac strigoi, ci aceia-i nălucire diavolească... Deci, cei ce dezgroapă morţii şi-i ard, comit un mare păcat. Unii ca aceia, de sunt clerici, să se caterisească şi să nu fie

împărtăşiţi decât în ceasul morţii; iar de vor fi mireni, 20 de ani să se canonisească. La cadavrele acelea, din nălucire diavolească socotite strigoi, să cheme preoţii să citească Paraclisul Preasfintei Născătoare, să facă Agheasmă mică, să slujească Liturghie, să ridice panahidă în ajutorul tuturor, să facă pomeni cu colivă, să citească molitfele de blesteme şi cele două de blesteme de la Botez, stropeşte cu aghiasmă pe oamenii aflaţi acolo, aghiasma rămasă o toarnă pe trupul acela şi cu darul lui Hristos va fugi dracul de acolo". Şi de aici vedem clar că Biserica a fost şi este, şi în această chestiune, pe linia adevărului, pe calea vieţii.

Progresele ştiinţei medicale, rărind mortalitatea, a slăbit mult şi credinţa în strigoi. În unele localităţi n-a rămas din superstiţia aceea decât un vis urât, înspăimântător. Strigoii nu sunt o realitate, ci o superstiţie, o părere mincinoasă, o halucinaţie, o nălucire diavolească, căzută peste nişte creştini de formă, necunoscători ai dreptei credinţe creştineşti, întunecaţi la minte, bântuiţi de spiritele rele, de diavolii cu care s-au înrudit prin clevetirea aproapelui, prin jocuri şi cântece curveşti, prin beţii şi felurite blestemăţii.

2) Moroii este o cumplită superstiţie demonică (în limba sârbească „mora" înseamnă demon răufăcător) strigoi mic, provenit din copil mic, nebotezat, care vine noaptea la mama sa, cerând să sugă. Şi superstiţia asta este o minciună a diavolului (Ioan 8, 44; 1 Ioan 3, 8). Asta poate fi mai degrabă păcatul nebotezării copilului, o mustrare a conştiinţei, pentru că părinţii n-au spovedit păcatul, nu şi-au luat canonul cuvenit, n-au făcut roade vrednice de pocăinţă...

3) Vârcolac sau brucolac, înseamnă vampir, lup păros, monstru care mănâncă soarele şi luna, când în realitate ele intră în eclipsă. Alţi superstiţioşi, ca şi unii greci moderni, cred că vârcolacii ar fi nişte morţi însufleţiţi şi răufăcători. Alţi greci

credeau că sunt cadavrele celor excomunicaţi de Biserică, neputreziţi şi însufleţiţi de diavoli pentru a înfricoşa şi chinui pe cei vii. Pentru aceea, unii din vieţuitori îi dezgropau, le smulgeau inimile din piept, le tăiau bucăţi, ori le ardeau trupul. Şi superstiţia aceasta nu-i altceva decât o nălucire diavolească.

4) Pricoliciul sau tricoliciul, este o superstiţie în care se crede greşit că unii morţi ies din groapă în chip de lup, câine monstruos, şi îngrozeşte pe cei vii.

5) Stafia este o superstiţie, mai mult la oraşe, în care se crede că sunt apariţii ale unora din persoanele moarte în păcate grele, nespovedite, necanonisite, ce n-au odihnă în mormânt; sau ale acelor morţi prin asasinare, sau alte morţi năpraznice, care apar prin locurile unde i-a prins moartea şi spre a atrage atenţia celor vii şi a descoperi misterul năprasnicului lor sfârşit. În realitate însă stafiile sunt nişte vedenii mincinoase, fantome părute, năluciri drăceşti, păreri bolnave, de care tot creştinul este îndatorat a se curăţi, a se păzi în viitor şi a se lepăda de ele pururea.

Dumnezeiasca Scriptură nu are nici un loc în care să arate că ar exista strigoi, moroi, vârcolaci, pricolici, stafii cu puterile diavolului în ele şi lucrătoare în acea privinţă. Locul citat din Sf. Evanghelie (Matei 14, 26-27; Marcu 6, 49-50; Ioan 6, 19-20), când ucenicii din corabie au strigat speriaţi, văzând pe Domnul Hristos venind pe apă către ei, crezându-l nălucă (fantomă), nu ne admite a crede aşa ceva, deoarece cu adevărat era El Însuşi în persoană, Care spunea: „Nu vă temeţi! Eu sunt!”. La fel nici demonizatul din Gadara, care umbla despuiat şi locuia prin morminte, nu era strigoi, ci om cu trup şi suflet, chinuit de un legheon (6.000 de draci) şi vindecat de Mântuitorul Hristos (Marcu 5, 1-18; Luca 8, 26-39).

Din cele arătate, vedem că credinţa în strigoi, moroi, vârcolaci, pricolici, stafii, este o credinţă rea, drăcească (1 Timotei 4), rătăcitoare cu privire la puterile

diavolului în trupurile morţilor, o impietate (nelegiuire) faţă de rămăşiţele pământeşti ale răposaţilor; o tulburare a liniştii şi odihnei de care morţii au trebuinţă.

Strigoiul furător

Murise bărbatul după o îndelungă şi grea zăcere, lăsând în urma lui mare jale, dar şi multă avere. Văduva, îndurerată până la disperare, era nemângâiată, fiindcă soţ ca al ei mai rar. Cu gândul mereu la el, în câteva seri prin amurg, i s-a părut că-l vede aievea, chiar aşa cum era îmbrăcat mort. Faptul s-a repetat seri de-a rândul, încât soţia a început să aibă teamă. Hotărât lucru, bărbatul se făcuse strigoi şi rătăcea noaptea împrejurul casei. Nu mai avea curaj să rămână noaptea singură în casă şi a chemat o rudenie, care să-i ţină de urât, dar şi aceasta la vremea ştiută, a început să vadă pe răposat, întocmai ca şi gazda. Vestea s-a dus repede şi, în scurt timp, nu numai cei din sat, dar şi satele de primprejur, până departe, ştiură că N. s-a făcut strigoi şi vine noaptea acasă. Tot felul de poveşti se scorniseră pe seama răposatului. Unii spuneau că el făcuse mari nedreptăţi în viaţa lui, alţii că omorâse în ascuns pe tatăl său, etc. fapte care nu-i dădeau odihnă în mormânt. De cum se însera, nimeni nu mai avea curajul să treacă pe lângă casa celui ce se făcuse strigoi. Vecinii închideau cu grijă porţile şi le încuiau ca de frica hoţilor. Nevasta, însoţită de câţiva oameni cu curaj, s-a dus la cimitir şi au examinat cu atenţie mormântul. Nici cel mai mic indiciu nu arăta că s-ar fi mişcat ceva, nici urmă nu se cunoştea că pământul de deasupra ar fi fost umblat. Nu ştiau ce să mai creadă căci misterul acesta le zăpăcise minţile.

În cele din urmă, lucrurile s-au lămurit singure, când văduva, voind să vândă grâul, a observat la măsură o lipsă importantă, prin nimic justificată. Un vecin viclean şi

fără conştiinţă, jucând el însuşi rolul strigoiului, imitând îmbrăcămintea şi mersul răposatului, a reuşit să vâre spaimă în întreg satul. Profitând de timpul când lumea stătea sechestrată în casă de teama strigoiului, lucra în voie cu chei potrivite pe încuietorile de la magazia mortului. Iată cum unii oameni abuzează de-o credinţă deşartă pentru a-şi face interesul lor... şi câte crime şi nelegiuiri nu se săvârşesc sub masca stafiilor şi a strigoilor!!!

Preziceri înșelătoare cu papagalul, șoarecele

Nenumărate sunt felurile prezicerilor mincinoase, căutatul norocului, vârstei... în care unii înşeală lumea, spunând că ei pot ghici viitorul, sfârşitul sau norocul omului.

Ţigăncile ghicesc cu bobii, cu cărţile, cu ghiocul, în palmă. Alţii ghicesc cu planeta, zodia, psaltirea, pravila. Alţi vicleni cu papagalul, cu şoarecii care sunt învăţaţi să tragă câte un bilet, mai mare sau mai mic, după punga omului prost. Privitor la acestea, putem spune, fără nici o sfială, că cei ce cred că păsările sau şoarecii pot afla şi spune viitorul omului, n-au mai multă minte decât acele vietăţi. În adevăr, cine poate cunoaşte viitorul omului afară de singur Dumnezeu? Nimeni. Numai El este Acela care vede şi cunoaşte toate: cele din trecut, din prezent şi din viitor, şi cheamă pe cele ce nu sunt ca şi cum ar fi (Evrei 4, 13). Deci, cei ce zic că pot şti viitorul, presupun nebuneşte că sunt atotştiutori ca şi Dumnezeu. Astfel, nici în glumă nu este iertat cuiva a lăsa să i se prezică viitorul, pentru că şi în felul acesta se face părtaş păcatului acelui înşelător. Dumnezeu pedepseşte foarte aspru pe cei ce caută viitorul.

În cartea Leviticului, a poruncit ca unii ca aceştia să fie lepădaţi din popor. Împăratul Ohozia fiind bolnav, a trimis nişte slujitori ai săi la Acaron să întrebe pe Baal-Zebub, dacă se va vindeca. Proorocul Ilie a întâlnit pe acei trimişi ai împăratului şi le-a poruncit, zicându-le: „Întoarceţi-vă la împăratul vostru, care v-a trimis, şi spuneţi-i: Iată ce zice Domnul: Oare nu este Dumnezeu în Israil, de vă duceţi să întrebaţi pe Baal-Zebub? Pentru aceasta - aşa zice Domnul Dumnezeu - nu te vei mai scula din patul tău, ci vei muri”. După aceasta Ohozia a şi murit în scurtă vreme, după cuvântul Domnului, rostit prin Ilie (4 Regi 1; D.C. o.c. 68-70).

Cu credința în vrăjitori şi-a pierdut viața şi sufletul

Gauter, rudă de aproape cu regele Scoţiei, Iacob I, a mers odată să-şi afle viitorul la unul care căuta de noroc. Acela i-a prezis că va fi încununat în faţa poporului. El a crezut că va fi încununat ca rege, de aceea a făcut conspiraţie ca să omoare pe rege. Dar a fost descoperit şi osândit la moarte... (d.c. 70).

Ghicirea cu obiectele bisericii este un păcat monstruos

Ghicitorii aceştia, care amestecă în ghicitoriile lor şi obiecte bisericeşti, chiar şi rugăciuni, semnul Sf. Cruci, numele lui Dumnezeu, al Maicii Domnului şi al sfinţilor, păcătuiesc foarte greu. Se canonisesc 20 de ani; iar cei ce aleargă la ei să le ghicească, 6 ani se canonisesc... pentru că „ce legătura poate să aibă dreptatea cu fărădelegea? Sau ce împărtăşire are lumina cu întunericul? Sau ce unire are Hristos cu, Veliar? Sau ce tovărăşie poate fi între un credincios şi un necredincios? Sau ce legătură poate fi între Biserica lui Dumnezeu şi idoli?" (2 Corinteni 6, 14-16; comp. Levitic 19, 26, 31; 20, 2, 6; 2 Lege - Deuteronomul 18, 10-11; 4 Regi 21, 6). Astfel păcătuiesc groaznic toţi aceia care îndrăznesc să ghicească cu cheia Bisericii, cu Psaltirea şi cu alte obiecte sfinte, ca nişte necredincioşi. Aceia se înşeală amarnic, crezând că pot să bea totodată şi paharul Domnului şi paharul dracilor, că pot lua parte şi la masa Domnului şi la masa dracilor! (1 Corinteni 10, 21).

De-asemenea, unii cred în ghicirea cu: ceară, plumb, cositor, legarea bărbaţilor pentru a nu se uni cu femeile lor, în legarea gurii lupilor, care sunt condamnate de Sfânta noastră Biserică. Astfel, canonul 65 al Marelui Vasile porunceşte ca: vrăjitorul şi cel ce varsă ceară, plumb, cositor, sau care leagă bărbatul şi muierea să nu se unească, sau va face alt fel de vrăji, acela 20 de ani să nu se cuminece (p.m.b. gl. 328).

Idolatrizări cu roşu de deochi, baiere de junghi, ţiduli de brâncă

Aceste credinţe deşarte sunt păcate grele, fiindcă abat pe cei ce se ţin de ele de la dreapta credinţă şi din calea vieţii, în prăpăstiile pierzării. Sf. Ioan Gură de Aur, încurajând dreapta credinţă în Dumnezeu, înfierează cu mare asprime credinţele deşarte: în ţiduli, descântece de deochi, etc. „Dacă, suferi durerile - zice el - şi mulţumeşti lui Dumnezeu, te-ai învrednicit de cununa muceniciei. Copilul tău este bolnav poate, şi mulţumeşti lui Dumnezeu pentru aceasta? Ei bine, în această mulţumire îţi stă cununa. Ce durere poate fi mai mare decât aceasta? Şi totuşi, această durere nu te poate sili nici măcar a scoate un cuvânt din limba ta. Poate că a murit copilul tău, şi totuşi tu îi mulţumeşti? Ai devenit atunci fiica lui Avraam, căci şi el, dacă nu cu propria sa mână a sacrificat, cel puţin nu s-a scârbit când i s-a cerut de a sacrifica pe fiul său, ceea ce este deopotrivă. El nu s-a întristat luându-i-se înapoi darul ce-i-l acordase Dumnezeu. Poate că şi copilul iarăşi s-a îmbolnăvit şi tu nu i-ai atârnat la gât hârtiuţe băbeşti? Ei bine, acest fapt ţi se va calcula ca o jertfă, căci ai jertfit copilul tău voinţei (lui Dumnezeu) celei sănătoase. Că ce este dacă toate acele vrăji nu folosesc la nimic, ci sunt bune numai de înşelăciune şi ridiculizare? Şi, cu toate acestea, au fost şi sunt încă femei care dau crezământ la asemenea nimicuri, zicând că folosesc vrăjile şi descântecele, şi poate mai degrabă ar prefera ca să-şi vadă copilul mort, decât să fie împiedicată de la această idolatrie. Deci, după cum acea babă care descântă sau face vrăji - fie copilului, bărbatului, fie femeii sau altuia dintre cei iubiţi - este idolatră, tot aşa idolatră este şi aceea care a chemat-o, pentru că şi ea ar fi jertfit idolilor, dacă trebuia să jertfească şi chiar a făcut cele premergătoare jertfei; pentru că acele hârtiuţe atârnate de gâtul bolnavului - oricât de mult ar filozofa cei ce profită din aceste nimicuri, zicând că: „Noi invocăm pe Dumnezeu, şi nimic alta nu facem”, şi că este creştină şi credincioasă acea babă şi altele de acest fel - nimic alta nu sunt decât idolatrie. Eşti creştină şi credincioasă? Fă semnul Sfintei Cruci şi zi: „Această armă o am numai, aceasta îmi este doctoria, altceva nu ştiu!”. Fă rugăciuni,

Aghiasma cu molitfele contra deochiului, de desfacerea farmecelor, pentru izbăvirea din orice boală sau rău.

Spune-mi, te rog: dacă ar veni doctorul, şi în loc să prescrie doctorii, el ar descânta, oare l-am mai numi doctor? Nicidecum, pentru că nu vedem doctoriile cele obţinute în medicină. Tot aşa şi în cazul de faţă, când nu vedem cele ale Creştinismului. Altele iarăşi adaugă în descântecele lor nume de râuri, şi în fine, cutează a face multe înşelăciuni de acestea. Ei bine, iată o spun şi vă previn pe toate, că dacă se va mai descoperi cineva făcând de acestea, fie că ar lega hârtiuţe la gâtul bolnavului, punând (roşu de deochi la copii, pisici, căţei, purcei, miei, oi, iezi, capre, viţei, vaci, boi, cai...), fie că ar descânta, fie, în fine, orice din meşteşugul acesta murdar, nu voi cruţa deloc.

„Dar ce - zici tu - să-mi moară copilul?”. Dacă el trăieşte în urma acestora, atunci a murit; dacă însă fără acele descântece a murit, atunci trăieşte. Acum când tu vezi pe fiul tău ducându-se la curve, doreşti ca să-l înghită pământul de viu, şi zici: „Ce folos dacă trăieşte?” şi când îl vezi că se primejduieşte în mântuirea lui, voieşti să-l vezi încă viu? N-auzi pe Hristos, care zice: „Cine-şi va pierde sufletul său pentru Mine, îl va afla pe el; şi cine va vrea să-l mântuiască, pierde-l-va pe el?” (Matei 16, 25). Crezi tu celor zise aici, sau poate că le consideri de mituri (nimicuri)? Spune-mi, te rog: Dacă cineva ţi-ar zice: „Du copilul (bolnav) în templul idolilor, şi va trăi”; oare ai primi? „Nu” - zici tu. De ce? „Pentru că acolo - zici tu - îl vor sili să se idolatrizeze, pe când aici nu este idolatrie, ci un simplu descântec”. Aceasta este judecată satanicească, aceasta este meşteşugire diavolească, ca să astupe rătăcirea, şi doctoria cea otrăvitoare să o dea în miere, fiindcă diavolul nu poate să momească pe altă cale, a apucat pe calea aceasta a descântecelor şi a aţişoarelor la grumaz. Cu chipul acesta Crucea se necinsteşte, iar zgardele şi descântecele sunt cinstite; Hristos este defăimat, iar în locul Lui este introdusă o babă beată şi neroadă. Taina noastră creştinească este călcată în picioare, iar rătăcirea şi înşelăciunea diavolului dănţuiesc...

„Şi pentru ce - zici tu - nu ceartă Dumnezeu pe cei ce caută ajutor în asemenea lucruri?”. De multe ori te-a certat şi totuşi nu te-a convins, iar la urmă te-a lăsat în rătăcire, după cum zice şi fericitul Pavel: „I-a dat pe ei Dumnezeu în patimi de ocară, a face cele ce nu se cade” (Romani 1, 26). Asemenea fapte nu le-ar putea suferi nici chiar un elin, de va avea minte.

Se spune că în Atena era un demagog, care purta la gât asemenea zgarde. Într-una din zile, văzându-l un filozof - dascălul său - l-a înfruntat în drumul mare, l-a dojenit, l-a muşcat cu vorbele şi l-a ridiculizat. Aşa de prost ne găsim şi noi faţă de morală şi credinţa noastră creştină, încât am ajuns a crede şi în asemenea nimicuri! De ce nu sunt şi astăzi - zici tu - din cei ce vindecă bolile şi înviază morţii? Însă te întreb şi eu: De ce nu mai sunt şi azi din cei ce dispreţuiesc viaţa prezentă? Ce? Oare noi slujim lui Dumnezeu cu leafă? Când natura omenească se găsea mai slabă şi mai neputincioasă, când trebuia a se sădi credinţa, erau mulţi şi de aceştia; astăzi însă Dumnezeu nu mai voieşte ca noi să depindem de asemenea minuni; ci să fim gata spre moarte. De ce te încrezi în viaţa prezentă? De ce nu le vezi pe cele viitoare? Pentru cele din viaţa prezentă primeşti să faci chiar şi idolatrie, iar pentru cele din viaţa viitoare nu poţi suferi nici măcar o întristare? De aceea nu mai sunt astăzi care să facă minuni, pentru că viaţa viitoare nu are nici o valoare înaintea noastră, pentru ea nu facem nimic, pe când pentru viaţa de faţă nu ne dăm în lături de a suferi orice.

Ce voi zice apoi şi de altă batjocură, când asemenea babe aduc ca leac spuza, funinginea şi sarea? Iarăşi aduc pe baba vrăjitoare la mijloc. Copilul a fost deochiat - zici tu. Cu adevărat că este de râs şi ruşinos acest lucru. Dar până când oare cu asemenea copilării? Până când cu asemenea drăcii? Cum să nu râdă de noi elinii? Cum să nu ne ia în bătaie de joc, când le spunem că puterea Crucii este mare? Cum or să creadă ei, când ne văd întrebuinţând asemenea mijloace de care şi dânşii râd? Pentru aceea Dumnezeu a lăsat doctori şi doctorii? „Dar ce? - zici tu - să las copilul să moară, dacă ei nu-l pot vindeca?”. Dar unde se duce copilul tău, nefericitule, (nefericit-o)? La ce tiran se duce?

Spre care demoni pleacă de aici? Oare nu se duce la cer? Oare nu se duce la Stăpânul său? De ce plângi? De ce te vaieţi? De ce te jeleşti? De ce iubeşti pe copilul tău mai mult ca pe Stăpânul? Oare nu de la El ai copilul? De ce eşti nemulţumitor? Iubeşti darul mai mult decât pe cel ce ţi l-a dăruit? „Dar sunt prea slab, zici tu, şi mi se zguduie cele dinăuntru ale mele”. Pune însă în faţa acestor contrarietâţi frica de Dumnezeu, pentru că dacă în relele corporale, ceea ce este mai puternic, scoate şi astupă ceea ce este mai slab, ca de ex.: antidotul care astupă efectele otrăvii, cu atât mai mult în relele spiritului, frica de Dumnezeu, alungă frica şi supărarea” (Omilia VIII-a către Coloseni).

Pentru a combate deochiatul, cei superstiţioşi procedează astfel: de la copiii născuţi cu pieliţă pe ei, se ia pielea aceea, se usucă şi se păstrează la un loc sigur. Dacă cinva este deocheat, adică îl doare capul rău, vomită, se ia pielea uscată, se pune în puţină apă şi se dă celui bolnav să bea apa aceea. Se zice că îşi va reveni imediat. Pentru acest lucru se şi descântă de către o femeie care zice următoarele cuvinte de blestem: „Plecai pe drum la vale, mă întâlnii cu o tigvuliţă în cale, băgai mâna în tigvuliţă şi plesni tigvuliţă în patru, plesn-i-ar ochii cui a deocheat pe (N.). De o fi deocheat de o femeie neagră, necurată (strigoaie), să-i plesnească ţâţele, să-i curgă laptele, să-i moară copilul de foame, să se mire lumea de ea, cum s-a mirat ea de (N.). De o fi deocheată de o fată neagră, necurată, să-i cadă cosiţele, să rămână cheală, să se mire lumea de ea, cum s-a mirat şi ea de (N.). De o fi de bărbat negru, necurat, să-i plesnească maţele, să-i curgă udul, să se mire lumea, cum s-a mirat şi el de (N.). De-o fi din vânt, să intre-n pământ. De-o fi din soare, să piară în raze. Să rămână (N.) curat, cum Dumnezeu l-a lăsat, ca podoaba Maicii Precista, ca argintul strecurat”. Din cele de mai sus, se vede clar că şi deochiul este o lucrare drăcescă, care vine asupra celor superstiţioşi şi tot cu puterea drăcească pleacă.

Vrăjitoria

Meseria vrăjitoriei, a conlucrării vrăjitorilor sau vrăjitoarelor cu diavolul, este foarte străveche. S-a crezut şi se mai crede că: între vrăjitori şi toţi dracii din iad, cu care se unesc şi lucrează, se încheie o alianţă, un fel de învoială, legătură, cu obligaţii reciproce. Diavolul, care s-a obrăznicit a ispiti chiar şi pe Mântuitorul, zicându-I: „Toate acestea Ţi le voi da Ţie, dacă Tu - căzând - Te vei închina mie" (Matei 4, 9; Luca 4, 5-8), pentru câştig necurat, atrage pe vrăjitori de partea sa, ca să se muncească cu el în iad. Vrăjitoarele se dau diavolului cu sufletul, spre muncire veşnică în iad; iar acela le pune la dispoziţie puterile lui drăceşti, de care ele se folosesc, pentru un câştig blestemat. Răutatea, vrăjitoria, ambiţia, lăcomia, zavistia, gelozia, vanitatea şi alte patimi rele, îi fac pe mulţi să alerge la ajutorul vrăjitorilor. Din tovărăşia vrăjitorilor cu diavolul, curg blestematele isprăvi infernale: schimonosirea, pocirea feţelor, oprirea creşterii copiilor, provocarea dragostelor păcătoase (anormale), spargerea caselor (căsniciilor), luarea rodului holdelor, fructul vitelor, puterii oamenilor, căderea în felurite primejduiri, boli şi morţi năpraznice. O parte foarte rea şi primejdioasă sunt şi feluritele otrăvuri date acelora pe care-i vrăjesc. Vrăjitoria, nu atât prin efectul ei, ci prin perturbările produse în omenire, este una din cele mai groaznice superstiţii. Biserica Vechiului şi Noului Testament opreşte cu desăvârşire vrăjitoria şi alergarea la meşteşugirile ei satanice. Dumnezeiasca Scriptură opreşte categoric orice fel de vrăjitorie. „Să nu alergaţi la vrăjitori, să nu vă întinaţi cu ei" (Levitic 19, 31; Numerii 23, 23). „Să nu vrăjiţi, nici să ghiciţi" (Levitic 19, 26; 2 Lege - Deuteronom 18, 10-13; 2 Paralipomena (a doua a Cronicilor) 33, 5). Dacă vreun suflet va alerga la vrăjitori, Eu - zice Domnul - voi întoarce faţa Mea împotriva sufletului aceluia şi-l voi pierde din poporul său... Bărbatul sau femeia care vor merge de vor vrăji, să moară neapărat, cu pietre să fie ucişi, căci sângele lor este asupra lor" (Levitic 20, 6, 27). „Vrăjitorii vor fi batjocoriţi" (Miheia 3, 5-8).

În vechime, oamenii învăţaţi se numeau magi (Facerea 41, 8; Matei 2, 1), însă cu timpul au fost umbriţi de magii falşi, vrăjitori, şarlatani şi înşelători, încât astăzi prin magie se înţelege totalitatea mijloacelor oculte de a lucra misterios în sânul naturii, şi de a supune spiritele nevăzute, ba chiar folosindu-se de numele lui Dumnezeu la comanda vrăjitorului ca să facă lucruri supranaturale, neobişnuite. Magia prin care se face binele vicleşugului, se numeşte magia albă, iar cea prin care se face răul se numeşte magia neagră. În realitate este o aceeaşi lucrare drăcească, prin care diavolul se pune în slujba omului vândut lui, pentru ca apoi acest om să-i aparţină cu totul în muncile veşnice (Ieșirea 7, 11-12; 22, 8-18; 2 Timotei 3, 8; Luca 10, 18; Apocalipsa 12, 8-10; Pravila Bisericească, Nicodim Sachelarie, 2048).

În Biserica creştină ni se arată în mai multe locuri ale Noului Testament cum vrăjitorii sunt pedepsiţi şi vrăjitoria a fost părăsită de bunăvoie.

Simon Magul, vrăjitorul, botezându-se, dar umblând tot cu amăgiri în popor, e înfruntat de Apostoli şi chemat la pocăinţă (Faptele Apostolilor 8, 9-24).

Baar-Isus sau Elima, iudeu vrăjitor, întâlnind pe Apostoli în insula Pafos, voia să reţină pe proconsulul Serghie-Pavel de a se converti la Creştinism. Sf Apostol Pavel observând, îl mustra aspru, numindu-l: „Fiul diavolului, plin de toată viclenia”, şi-l pedepseşte cu orbirea (Faptele Apostolilor 13, 6-12).

Mulţi din cei care se îndeletniceau cu vrăjitoria, auzind propovăduirea Apostolilor şi minunile care se făceau, credeau, se mărturiseau, îşi descopereau faptele lor, şi aducându-şi cărţile de vrăjitorii (care probabil conţineau formule de chemarea dracilor şi ritualul vrăjitoresc) le ardeau înaintea mulţimii noroadelor. Cărţile acelea vrăjitoreşti trebuie să fi fost multe sau voluminoase, căci costul lor se urca la suma colosală de 50.000 de bani de argint (Faptele Apostolilor 19, 18-19). Oamenii aceia, cufundaţi în vrăjitorii, înţelegând că vrăjitoriile sunt o piedică şi primejduire şi numai în Hristos este mântuirea, au suferit, de bunăvoie şi din convingere, acea mare pagubă.

Ucigaşă prin vrăjitorie

Nu ştiu cum se făcuse, că Frusina, fată chipeşă şi cu oarecare avere, rămăsese nemăritată. Pierzând nădejdea că o va mai lua vreun flăcău, ca să nu îmbătrânească de-a binelea, a pus ochii pe Nicolae Dosanu, bărbat însurat, cu un copil şi altul pe drum. Pentru aducerea la îndeplinire a acestei dorinţe, și-a pus toată nădejdea în baba Floarea, vrăjitoare vestită primprejur, care lucra cu necuratul şi izbutea în toate. Orice şi oricât va cere, îi va da, numai să-şi ajungă scopul. S-a dus la vrăjitoare, pe care a găsit-o tare ocupată, cu o mulţime de oale şi crătiţi, care fierbeau înfundat pe vatră. Tocmeala a fost scurtă, tot astfel şi planul de lucru. Gheorghiţa, căci aşa se numea nevasta lui Dosanu, va muri din naştere sau la naştere, iar gândul bărbatului va fi îndreptat spre Frusina.

Trei nopţi la rând, baba Floarea dezbrăcată şi cu părul despletit, după ce se potolea lumea, îşi lua biciul în mână şi pornea spre gârlă. Ajunsă aici, intra sub pod şi bătând apa cu biciul, rostea cu voce plângătoare: „Tu scaraoschi, tu aghiuţă, tu michiduţă, cu toată ceata să v-adunaţi şi să plecaţi, să căutaţi ţara în lung şi-n lat şi aici în sat, pe Gheorghiţa s-o găsiţi şi s-o pociţi, s-o îmbolnăviţi şi s-o omorâţi”. Rostind aceste vorbe, i se părea babei Floarea, că apa începe să clocotească şi din ea ieşeau mulţime de diavoli, negri ca păcatul şi cărbunele. După ce se adunau pe pod, porneau spre sat. În acele nopţi, Gheorghiţa a fost apucată de durerile naşterii şi, după multă pătimire, a născut un copil mort. Durerile în loc să se aline, mai mari s-au făcut şi pântecele s-a umflat şi întărit. Lehuza a fost apucată de ferbinţeală mare, iar faţa i s-a roşit ca sfecla.

De la un timp a început să vadă nişte ţapi cu coarne, care căutau să intre pe uşă şi să se repeadă la ea. Vorbind parcă în neştire, Gheorghiţa speriată strigă: „Nu mă lăsa taică, ţine-te taică, uite necuraţii se reped să mă împungă”. Bietul tată-său îndurerat şi neputincios, îi spunea că nu se vede nimic, dar ea continua să strige şi să facă gesturi de apărare. O săptămână întreagă a dus-o astfel, luptându-se cu moartea şi cu duhurile rele, până ce şi-a dat sfârşitul. După trei luni, Frusina a ajuns nevasta lui Nicolae. Îşi ajunsese

scopul. Născând în necurăţenie şi cu moaşă empirică, Gheorghiţa s-a infectat de febră puerperală. În timpul căldurilor mari, aiurind şi potrivit mentalităţii superstiţioase a satelor, în aceste halucinaţii vedea numai diavoli. N-a fost mare greutate ca Frusina să-i ia locul rămas liber; iar părerea generală a fost că ea i-a pricinuit moartea.

Încrezându-se în vrăjitor, şi-a pierdut: banii, viața şi sufletul

În anul 1617 s-a întâmplat un caz foarte înfiorător. Trăia în Belgia un om foarte bogat, care avea un duşman în ţara vecină. El voia să-şi răzbune pe duşmanul său, dar nu putea merge la el. Atunci s-a dus la un vrăjitor şi l-a rugat să-i stea în ajutor, ca să-şi omoare vrăjmaşul din depărtare, prin farmece. Acela s-a învoit pentru o sumă mare de bani. Astfel, l-a dus într-o pădure, unde vrăjitorul a făcut un cerc pe pământ şi l-a pus să se culce pe pământ, după ce mai întâi îi legase mâinile şi ochii ca să nu vadă. Când totul a fost gata, a luat securea şi-l lovi în cap, încât a murit în acea clipă! (D.c. 70-71).

Călușul

Călușul este un dans popular care se practică în părţile Olteniei dar în acelaşi timp este şi un ritual pentru vindecarea celor „luaţi din căluş”. Ce se întâmplă? În săptămâna Rusaliilor, superstiţioşii nu lucrează mai nimic. Pot lucra în aceea săptămână doar numai la câmp până la ora 12, după care trebuie să lase totul şi să stea. Când cineva încalcă această regulă şi va lucra, cu siguranţă va fi „luat din căluş”. Ce înseamnă aceasta? Cel luat din căluş, cade inconştient, se zbate în toate felurile şi dă din picioare ca şi căluşarii. Pe vremuri, căluşarii umblau toată săptămâna aceasta în grup, din casă în casă şi jucau, lumea plătindu-le pentru aceasta. Acum se fac căluşari numai dacă este un caz în sat. Căluşarii sunt însoţiţi de lăutari care cântă mereu cântece vesele. Ei au un comandant care ştie tot ritualul moştenit de la părinţii lui. Acesta are un steag format dintr-un băţ pe care se pun fâşii de materiale viu colorate, iar în vârf „un cioc de pasăre” şi cu clopoţei la picioare. Mai au cu ei şi o oală de pământ în care se pune apă. Cel luat din căluş este pus jos şi căluşarii încep a cânta şi a dansa în jurul lui. Lângă bolnav se pune şi oala cu apă. Când încep ei a cânta şi juca, apa în oală fierbe fără foc. Ei ţin în gură usturoi, şi sar peste bolnav de trei ori, iar la sfârşit conducătorul dă cu băţul în oală, care se sparge şi bolnavul sare drept în picioare. Dacă nu se reuşeşte din prima zi, se încearcă în mai multe zile, până se reuşeşte. Bolnavul plăteşte căluşarilor şi cu toţii fac masă mare cu petrecere. La sfârşitul săptămânii, vineri spre seară, se îngroapă ciocul la câmp unde merg numai ei, după care se poate relua munca. Din cele de mai sus se vede clar că şi aceasta este o formă de vrăjitorie, deci o lucrare drăcească.

Superstițiile

Toate popoarele, indiferent de gradul de cultură şi civilizaţie, practică superstiţiile, care în genere sunt cam aceleaşi. Deosebirile reprezintă nota specifică a regiunilor şi popoarelor, iar asemănarea genetică indică o origine comună - păgânismul. Noi românii, ca urmaşi ai unor popoare păgâne, păstrăm din politeismul lor, ca moştenire strămoşească, credinţa în iele, zmei, vârcolaci, vântoase, rusalii, muma-pădurii, muma-ploii...

Gruparea superstiţiilor. Ca manifestări ale unor credinţe deşarte, cu mare înrâurire (influență) în viaţa omenească, superstiţiile se pot grupa după diferitele relaţii ale omului cu:

Dumnezeu - destinul, norocul, aflarea viitorului.

Sănătatea sa - descântecele, talismanele (amuletele).

Spiritul rău - venerarea diavolului, invocarea şi colaborarea cu el în vrăji, farmece, animarea strigoilor.

Morţii - invocarea şi consultarea spiritelor celor morţi (necromanţia, spiritismul).

Cultul religios - anumite abuzuri cu Sfintele Taine şi rituri creştine. Practici nejustificate în cult : cămăşi de bolnavi ori pentru noroc... băgate în Sf. Altar, puse pe sub poalele Sfintei Mese, ori pe Sf. Proscomidie, aşa cum sunt ele, când mirenilor le este interzis a intra în Sf. Altar. De asemenea, şi altele. Felurite întâmplari şi acte independente: strănutat, sughiţat, zbaterea ochiului stâng sau drept... ori a altor părţi ale trupului, răsturnarea solniţei cu sare sau piper, vărsarea untdelemnului din candelă, călcarea cu stângul, felurite întâlniri în cale cu: preot, iepure, cu vase goale, şi altele...

Femeilor lesne crezătoare, şi mai ales celor leneşe, atâta le trebuie: să audă că în cutare sat a orbit cutare Sandă ori Mandă pentru că a prins cu acul, într-o vineri, o

spărtură sau un nasture la cămaşa copilului ori a bărbatului. Că Siţei i-a căzut viţelul în puţ pentru că n-a ţinut joile! Atât le trebuie, ca să se jure pe Sfântul Haralambie, pe marele Mucenic Trifon, blestemând că n-au să mai pună mâna pe lucru în anumite zile lucrătoare, câte zile vor mai trăi. Bat-o Dumnezeu de muncă! Nu poţi tu, creştine, nici cu gândul să gândeşti, câtă pacoste este pe o femeie! Ar vrea să muncească şi n-are când, că în fiecare zi este „legat" câte un lucru cu „legătură mare"; iar cu legătură mică sunt legate aproape toate.

1) Lunea este capul săptămânii. Nu este bine - zic superstiţioşii - să dai nimic din casă că este bucluc, şi ai să tot dai săptămâna întreagă. Nu e bine nici să lucrezi nimic afară din casă. N-ai să sapi, n-ai să seceri, nici să aduni fân, nici măcar să culegi surcele. Vai de mine, nu ştii surată că lunea este rea de apă? Aduce ploaie şi înecuri; şi de lucrezi lunea, de eşti fată, nu-ţi mai creşte părul, şi-ţi cade de eşti nevastă. Ş-apoi ce să mai lucrezi lunea? Nu eşti destul de obosită de la hora de ieri, şi nu ţi-e capul ca oala spartă de la puiul de chef ce s-a încins la cârciumă? Las-că este mare săptămâna, este destulă vreme şi de lucrat!

2) Marţea nu este bine de plecat la drum, nici să ieşi la câmp, că este rea de boală şi de lupi. Să mă fi tăiat şi eu n-aş fi crezut că vine marţolea şi ia mintea şi glasul nevestelor care torc marţea. Te pui cu necuratul? Ba şi muma pădurii se ţine de tine, şi Drăgaica, ba te umflă şi Rusaliile, şi rămâi oloagă. Bată-te pustia furcă, da să nu mai vezi în casă fir de aţă în viaţa ta şi să n-ai cămaşă cu ce să te îmbraci când îi muri, şi mâna pe furca marţea să n-o pui.

3) Să trăieşti cinstită miercuri, că este zi mare şi mijloc de săptămână. Cine-o pune mâna pe sită să cearnă, focul lui Dumnezeu cerne pe capul ei. Şi bube să facă pe cap, albe ca tărâţele ce rămân în sită şi junghiuri prin cruce, şi să nu aibă astâmpăr, ca şi făina când o cerni, şi frământată să fie de necazuri şi de rele ca aluatul din albie, când îl frământi. Nu este bine miercurea nici să baţi porumb, nici să alegi fasole s-o pui la foc, nici să speli hainele, nici să întinzi pânza la soare, căci toate aşa ţi se întâmplă, cum le

faci pe senmul lucrării, şi bătută ai să fii de draci în beznă, ca porumbul în saci, şi întinsă pe cărbuni aprinşi, ca o pânză la soare, şi învârtită în cazanul iadului, ca o cămaşă pe care o învârţi în mâini să scoţi murdăria din ea, şi cum storci cămaşa udă după ce o învârteşti sul, aşa te-or stoarce balaurii între ghiare în cealaltă lume.

4) Joi este zi legată: Cine fierbe cămăşi ori face leşie joia, ori cine pune cloşcă ori ia ouăle din cuibar, vai de ea şi de satul ei, că peste capul ei se vor aduce junghiuri şi săgetături; iar peste sat piatră cât nucile, fulgere şi trăsnete. Cine se spală joia îşi aduce boală în oase şi urât în casă. Numai cheful este bun joia şi peţitul, apoi logodnele şi nunţile cu ospeţele, ca de obicei! Cine-o zice că nu-i aşa, să dea joimăriţa peste el!

5) O, d-apoi Vinerea, sfânta sfintelor şi ziua luminilor. Vinerea nu este bine să lucrezi nimic pe sfânta lume, că toate relele din lume stau în mâna sfintei Vineri. Cine coase, îşi coase gura, cine toarce, îşi toarce maţele, cine ţese, îşi scoate singur ochii pe cealaltă lume... ei, dar astea sunt nimicuri! Cine-şi taie unghiile, îşi pune spini pe drumul pe care va merge ea desculţă la judecată, cine se spală pe mâini, n-are parte de colivă; iar cine aţâţă focul, îşi aţâţă focul de sub cazanul în care va fierbe ea în iad. Mai poftim, dacă eşti femeie cuminte, să lucrezi vinerea.

6) Sâmbăta este ziua morţilor. Cine mătură prin casă, cine aşterne patul, cine aduce apă... supără pe morţi, căci ei cred că le stai cu mătura de pază şi-i alungi, şi că nu le dai voie să se odihnească în casa ta şi în patul tău. Să nu te puie Dumnezeu să pleci la drum sâmbăta ca şi marţea, căci în aceste două zile a fost urzeala lumii: marţea s-a pornit lumea şi sâmbăta s-a încheiat şi este rău de te pui cu Dumnezeu la întrecere. Moarte năpraznică îţi vine, dacă te apuci să coşi cămaşa sâmbăta! De cinstit este bine să te cinsteşti sâmbăta, că de bei ceva, bei pentru sufletul morţilor, că este ziua pomenilor; încolo, sâmbăta de-o lucra moaşa, oi lucra şi eu şi naşa.

7) Singură biata Duminică este zi cu îngăduială. Vineri n-ai putut cârpi ceva la haine şi cămăşi, că este cu primejdie. Sâmbăta n-ai putut să te speli şi să te piepteni pe

cap, că „scormoneşti morţii”. Duminica de!... mai coşi ici-colea, că doar Dumnezeu ştie că ai copii şi trebuie să le cârpeşti peticele, şi te iartă. Şi să te speli pe cap este bine; dar când o fi preotul în Biserica - dar când vrei? Ca după sfânta slujbă să fii şi tu gata de cârciumă, că se adună creştinii (de formă goală) şi începe şi hora ş-apoi, trebuie să fii şi tu acolo de la început.

Şi aşa, cu poznaşele astea de zile, ai mai lucra câte ceva şi n-ai când!

Când iese înainte un preot, iepure sau cu vase goale – este semn rău?

Aceasta-i o credinţă deşartă, primejdioasă, care periclitează mântuirea sufletelor. Credinţa unora că le merge rău dacă le iese un preot în cale, este o manifestare a vrăjmăşiei păgânilor şi mai cu seamă a evreilor fanatici care pentru Talmud au nesocotit cuvântul lui Dumnezeu şi mântuirea lor. Evreii, în cursul vremurilor, au persecutat şi omorât pe trimişii lui Dumnezeu, pentru că luptau să-i scoată din întuneric la lumină, din capcanele diavolului în libertatea sfântă. Aceasta au făcut-o ei şi cu Mântuitorul Hristos, Fiul lui Dumnezeu şi cu Sfinții Apostoli. Aşa au făcut şi fac ei şi cu Biserica lui Dumnezeu în toate vremurile. Multe curse şi eresuri de pierzare au gândit şi gândesc ei, mai ales prin acele organizaţii secrete. Una din ramurile activităţii lor infernale este magia neagră din care izbucnesc şi se alimentează feluritele manifestări jignitoare prestigiului preoţilor, defăimarea Bisericii străbune Ortodoxe, nesocotirea şi abandonarea divinelor învăţături existente în Tezaurul Ortodoxiei, profanarea celor sfinte, etc. Fiara aceasta apocaliptică (Apocalipsa 12; 13) prin magia neagră şi felurite mijloace infernale, a lucrat şi lucrează tacit şi camuflat la descreştinare, ateizare şi abrogare prin felurite rituri, în aparenţă neînsemnate, mărunte, stupide, şi pline de otravă ucigătoare sufletelor.

Iată pricina slăbirii simţământului religios la noi românii; şi iată de unde vine că preoţii noştri nu sunt băgaţi în seamă, ba ceva mai mult, tot prin cei nebotezaţi, păgâni, superstiţioşi, s-a vârât în popor credinţa falsă că; „de-ţi iese popa înainte, nu-ţi mai merge bine deloc”, şi câte alte ponoase la adresa preoţilor, pe când pentru rabini şi hahami, se zice că este mare păcat a-i vorbi de rău!

Adeseori s-a observat de mulţi, cum unii creştini şi creştine, cruzi la minte, în aparenţă oameni în toată firea, îşi manifestă superstiţiile lor şi prin felurite ciudăţenii satanice când se întâlnesc cu preoţii în calea lor. Rămâi uimit când vezi, oameni şi femei în toată firea, creştini botezaţi (dar goi înăuntrul lor de învăţătura, credinţa şi vieţuirea creştinească, ca şi cucuta şi nucile seci) că-şi pierd cumpătul când în calea lor dau cu ochii de un preot creştin. Unii se strâmbă şi-l bodogănesc. Alţii drăcuie şi înjură ţigăneşte, scârbos. Unii blesteamă, ocărăsc, îi scuipă, ori îşi fac fel de fel de noduri la fulare, la batiste, bombănind cu nervozitate şi înfrigurare de te face să crezi că nu sunt în toate minţile. Alţii mai necioplіţi, întorc neted spatele preoţilor, sfidându-i cu felurite maimuţăreli, trec repede pe dinaintea preoţilor întâlniţi, tăindu-le calea, ori se ţin cu degetele de un nasture de la haină, alţii mai întunecaţi, de părţile ruşinoase. Unii la întâlnirea cu preot, dau doi, trei paşi înapoi, ori se reazimă de zid sau de gard, alţii şi mai necioplіţi, fără a se mai sinchisi de privirile lumii mai luminate şi cu bun simţ, se dedau cu obrăznicie infernală la unele mişcări spurcate, despre care, după cuvântul Apostolului, este ruşine numai a le spune: „Cele ce se fac de către dânşii, ruşine este a le și grăi” (Efeseni 5, 12; comp. 2 Petru 2).

S-au văzut uneori şcolari şi şcolăriţe ce veneau gălăgioşi pe stradă şi la întâlnirea cu preotul, despărţindu-se în doua tabere, l-au ocolit de departe, după care reunindu-se, râdeau cu hohot, asemenea copiilor din Betel care batjocoreau pe preotul Elisei, zicându-i: „Sus, chelule, sus” pentru care au fost blestemaţi şi sfâşiaţi de doi urşi (4 Regi 2, 23-24). Dispreţul dat preoţilor se întoarce în blestem asupra acelor nesocotiţi creştini, fără să ştie: când, unde şi cum.

Creştinilor! Creştinelor, care mai aveţi minte în cap şi suflet viu în corpul vostru, luaţi seama bine de voi înşivă că nu întâlnirea cu preoţii bisericii este piază rea sau semn rău; ci întâlnirea cu păcatele, petrecerea în păcate. Aşadar, când ieşiţi din casă şi porniţi în cale, să vă păziţi, nu de a vă întâlni cu preotul lui Dumnezeu, ci de a vă întâlni cu vreun păcat, ori de a săvârşi vreun păcat. Iată de ce trebuie să vă păziţi şi ce trebuie să ocoliţi...

Aceşti îmbătaţi de magia neagră sunt vrăjmaşii şi profanatorii Crucii lui Hristos (Filipeni 3, 18-19). În loc de a se îngrădi creştineşte în timpul rugăciunilor cu semnul Sfintei Cruci, după rânduiala Ortodoxiei noastre (Vezi m o. o.c. p. i-a întreb. 51), ei batjocoresc semnul Sfintei Cruci. Unii din aceştia mişcă mâna dreaptă pe piept, ori pe pântece, de parcă s-ar apăra de muşte, sau ar imita pe ţiganii care cântă cu cobza. Alţii, după ce pogoară mâna dreaptă de la frunte în jos, n-o mai ridică să o pună după rânduială la umărul drept şi stâng; ci o pun acolo jos, în dreapta şi în stânga pântecelui. Eu mă gândesc cum or fi privind adevăraţii creştini, luminaţi de sus, şi mai ales Domnul nostru Iisus Hristos cel răstignit, acele caricaturi cu pretenţie de semnul Crucii?! Aceştia ce caricaturizează semnul Sfintei Cruci pe feţele lor, ignoră adevărata credinţă, înlocuind-o cu felurite superstiţii, idolatrii sistematizate şi rituri secrete, sfidează chiar şi pe preoţii cei mai zeloşi, încurajează şi impun creştinilor felurite păgânisme şi rămăşiţe ale idolilor şi ale organizaţiilor lor anticreştine.

O! Cât de mari şi camuflate sunt meşteşugurile diavolului! - Cum se osteneşte el zilnic a depărta lumea de preoţii trimişi ai lui Dumnezeu! Cine poate descrie compătimirea, mâhnirea şi suferinţa preoţilor, când observă pe unii din creştini că se ţin de astfel de satanice rituri de stradă ale magiei negre!

Fraţilor şi surorilor în Domnul, (din baia Botezului şi împărtăşirea cu Sfintele Taine)! Cine v-a amăgit pe voi a vă răzvrăti contra adevărului creştinesc şi a crede că vă merge rău când vă întâlniţi cu preotul Bisericii, când printr-însul vă vine sfinţenia, iertarea păcatelor şi fericirea de la Dumnezeu? Oare nu cumva vă tulbură şi vă chinuiesc

şi pe voi diavolii când vă întâlniţi cu preoţii Bisericii, aşa cum îi chinuiau pe îndrăciţii despre care ne vorbesc Sfintele Evanghelii, atunci când se întâlneau cu Mântuitorul, şi-L apostrofau cu cuvintele: „Ce este nouă şi Ţie, Iisuse, Fiul lui Dumnezeu? Ce? Ai venit aici să ne munceşti mai înainte de vreme?... Ce este mie şi Ţie, Iisuse, Fiul lui Dumnezeu Celui Preaînalt? Rogu-Te pe Tine cu Dumnezeu, să nu mă munceşti pe mine!" (Matei 8, 29; Luca 8, 28). Credinţa aceea, aşa deşuchiată a unora, că la plecarea în cale, dacă le iese înainte o faţă bisericească (preot, călugăr, ete.), un iepure sau cu gol, este semn rău şi din contra, este bine dacă le iese înainte un lup, un ţigan, etc., este o credinţă bolnavă, deşartă, păgubitoare de suflet şi vrednică de tot râsul (Vezi Teol. Morală de Dr. Arh. Atanasie Mironescu, pg. 475).

Dumnezeiasca Evanghelie ne spune despre o femeie ce suferea cumplit de o boală grea de 12 ani, pentru care cheltuise averea la doctori, fără a se folosi, că s-a tămăduit de boala (scurgerii sângelui) ei, numai prin atingerea de marginea veşmintelor Mântuitorului, când mergea pe cale (Matei 9, 20-22; Marcu 5, 24-34; Luca 8, 43-48). Prin atingerea de hainele Lui s-au vindecat şi alţi bolnavi. Umbra Sfântului Apostol Petru, tămăduia pe bolnavii peste care umbrea, şi ştergarele Sfântului Apostol Pavel tămăduiau de felurite boli pe aceia deasupra cărora se puneau (Faptele Apostolilor 5, 15; 19, 11-12).

Creştinilor! Nu vă depărtaţi de darul lui Dumnezeu; ci oricând vă va trimite El înainte un slujitor al Său, aduceţi-vă aminte de cuvintele Lui: „Cel ce primeşte un Prooroc (preot), în nume de Prooroc (preot), plata Proorocului va lua. Cel ce primeşte Drept, în nume de Drept, plata Dreptului va lua. Cel ce vă va adăpa pe voi (trimişii Mei) numai cu un pahar cu apă rece în nume de ucenici ai Mei, nu-şi va pierde plata sa... şi orice aţi făcut unuia din aceşti mai mici ai Mei, Mie aţi făcut" (Matei 10, 40-42; 25, 40). „Cel ce vă ascultă pe voi, pe Mine Mă ascultă şi cel ce se leapădă de voi, de Mine se leapădă. Dar cel ce se leapădă de Mine, se leapădă de Cel ce M-a trimis pe Mine" (Luca 10, 16). „În oricare cetate sau oraş veţi intra, cercetaţi cine este acolo vrednic, şi la el să

rămâneţi până când veţi ieşi şi, intrând în casă, să-i uraţi, grăind: Pace casei acesteia! Şi de va fi casa aceea vrednică, pacea voastră va veni peste dânsa; iar de nu va fi vrednică, pacea voastră se va întorce la voi. Şi oricine nu vă va primi pe voi, nici va asculta cuvintele voastre, ieşind din casa sau din cetatea aceea, scuturaţi praful de pe picioarele voastre. Amin grăiese vouă că mai uşor va fi pământului Sodomei şi Gomorei în ziua judecăţii, decât cetăţii aceleia" (Matei 10, 11-15).

Superstițiile sunt credințe drăcești

(1 Timotei 4, 1; Daniel 7, 25; 1 Ioan 2, 18-19; Iuda 1, 18-19)

Superstiţiile sunt nişte credinţe de prisos, prin care se defaimă Dumnezeu. Ele sunt moştenite de la strămoşii păgâni şi s-au păstrat de poporul neştiutor. Cine crede în ele, săvârşeşte un păcat căci prin ele se falsifică adevărul dumnezeiesc şi se canonisesc ca şi vrăjitoria. „Aşa zisele Calende, Bota, Brumalia şi prăznuirea care se săvârşeşte în prima zi a lui martie (azi păcăleala de la 1 aprilie, 1 mai, ş.a.), hotărâm ca îndată să înceteze din auzul credincioşilor. De asemenea, lepădăm şi dansurile publice ale femeilor, că fiind necuviincioase, pot aduce multă stricăciune (în poporul creştinesc) şi pierzare. La fel lepădăm dansurile şi ceremoniile executate de bărbaţi sau de femei după un obicei vechi şi străin de viaţa creştinilor, în cinstea celor ce, în chip mincinos, se numesc zei de către păgâni" (Sinodul VI ecumenic, canonul 62).

Superstiţiile sunt credinţe demonice, susţinând - după cum am mai văzut - că: Nu este bine să mături prin casă seara. Nu este bine să dai foc împrumut lunea. Nu este bine a da focul în cuptor, nici a coase vinerea. E bine a pune potcoave de cai la uşa prăvăliei pentru a aduce clienţi. A se ţine joile de după Paşti, a purta în portofel o monedă

oarecare, cu credinţa greşită că le aduce noroc şi parale. A purta diferite obiecte ca talismane. A tăia drumul preoţilor... ş.a. Toate acestea sunt fapte care dau dovadă de necredinţă la cei ce le ţin (Pravila Bisericească, Nicodim Sachelarie, 304-305).

Diavolul a tras baba la iad prin superstiții

O bătrână superstiţioasă s-a îmbolnăvit greu, aşa că atât medicul, cât şi cei din casă o îndemnau cu stăruinţă să se împărtăşească. Totuşi, bătrâna n-a vrut nici să audă de preot, zicând că puţin mai înainte a auzit cucul cântând în grădină de douăsprezece ori şi că aceasta înseamnă că ea ar mai avea de trăit încă doisprezece ani, tocmai destul ca să se împace cu Dumnezeu. De fapt însă, a murit chiar în ziua aceea fără a primi Sf. Împărtăşanie.

Superstiţiile inspiră adeseori oamenilor o purtare nebună şi le ruinează fericirea vremelnică şi veşnică.

Felurite superstiții strecurate în cultul și ceremoniile religioase

Am văzut că Sf. Scriptură, atât a Vechiului cât şi a Noului Testament, condamnă şi interzice superstiţiile, ca elemente dăunătoare dreptei credinţe, fiind influenţe păgâne. Poporul evreu, prin aşezarea lui în mijlocul neamurilor păgâne, a alunecat în idolatrie, şi s-a molipsit şi de practicile superstiţioase în legătura cu ea. Dumnezeu, prin Moise şi ceilalţi prooroci, îl mustră, îl ameninţă şi chiar îl pedepseşte pentru abaterile acelea de la lege.

În Noul Testament, care cuprinde activitatea Fiului lui Dumnezeu şi a Apostolilor Săi, precum şi învăţătura dată de El şi răspândită în lume de Apostoli, partea sau lucrările cele mai convingătoare sunt minunile. Faţă de acestea, superstiţiile apar ca nişte lucrări neputincioase şi mincinoase. În cartea „Faptele Apostolilor" - cum s-a arătat la locurile respective - se vorbeşte despre vrăjitori şi ghicitori care, încercând să reziste Apostolilor, au fost demascaţi şi pedepsiţi. Mulţi din ei, recunoscând în lucrarea Apostolilor puterea lui Dumnezeu, s-au lepădat de apucăturile lor, iar alţii şi-au distrus ei singuri cărţile vrăjitoreşti. Prin răspândirea Creştinismului şi întemeierea Bisericii Creştine, superstiţiile s-au împuţinat, au pierdut din intensitate, dar n-au dispărut cu totul. Întrebaţi de ce?

Pentru că în această lume biruinţa binelui asupra răului nu este completă. Ori câtă silinţă îşi dă agricultorul ca să cureţe semănăturile sale de neghină şi buruieni, ele tot se strecoară într-o mică măsură, de unde vine şi zicătoarea: „Iarba rea nu se prăpădeşte". Cu toată supravegherea Bisericii şi silinţa slujitorilor ei, ceremoniile religioase şi actele de cult, nu sunt lipsite de elemente străine şi păgubitoare, introduse pe nesimţite de popor după sugestii păgâne şi socotinţe proprii (Matei 13, 24-30, 37-43).

După mentalitatea poporului, justificarea superstiţiilor mărunte, cum sunt şi cele în legătură cu cultul, este sumară şi categorică. Se frânge miresei o turtă de pâine pe cap, fiindcă „aşa este bine" zice superstiţia. „Nu trebuie să se mături în casă când este un

mort în apropiere, fiindcă „nu este bine”, adăuga iarăşi superstiţia. O justificare foarte deasă sunt şi cuvintele: „Aşa am pomenit”. „Nu trebuie dat gunoiul vinerea afară, fiindcă aşa am pomenit”; cuvinte care ne indică originea păgână a superstiţiei moştenită. Lupta dusă de preoţime contra superstiţiilor, oricât de susţinută va fi fost, n-a reuşit decât să înăbuşe vremelnic manifestarea lor şi nicidecum nu le-a dezrădăcinat. Iată unele din aceste superstiţii, în legătură cu manifestările religioase, care se observă în aceste părţi, şi desigur că ele sunt multe şi felurite după regiuni: în unele biserici, spre ruşinea multora, este patima de a pune pe faţa sfintelor icoane ale Maicii Domnului cu pruncul Iisus în braţe, zărzămuri: mărgele, salbe, lănţişoare şi alte zorzoane ale sataniceştii trufii femeieşti. Aceea este o rămăşiţă idolatră. Idolatrii puneau felurite zorzoane pe idolii lor şi pe trupurile lor. Deci, şi păgânizarea aceea trebuie scoasă din acele biserici, pentru totdeauna... când unei femei nu-i trăiesc copiii, care mor îndată după naştere, sau îi naşte morţi, se zice că nu are parte de copii. În loc de a recurge la tratamentul medical foarte indicat în asemenea cazuri, lumea satelor se serveşte de superstiţii. În consecinţă, caută a boteza cât mai repede, dacă se poate chiar şi în acea zi, pruncii nou dobândiţi. Acest botez grăbit se cheamă „după pierit”, adică consecutiv unor prunci morţi curând după naştere. Tot în acest scop, în unele părţi se cere preotului să boteze pruncul în pântece, rostind formula sacramentală: „Botează-se robul lui Dumnezeu, N”. Mortalitatea infantilă se împiedică - zic superstiţioşii - dacă pruncului botezat „după pierit” i s-ar da Sfânta Împărtăşanie printre foarfecele deschise, sau se dă de pomană pe fereastra bisericii unei femei, căreia îi trăiesc copiii şi care primeşte pruncul în braţe!!! Naşa gravidă nu poate asista pe fini la Botez şi nici la cununie, fiindcă nu este bine. De ce? Aşa porunceşte superstiţia.

Nu este colţ de ţară unde superstiţiile să nu fie răspândite şi nu este moment din viaţa creştinului, de la naştere până la moarte, de la care ele să lipsească. Astfel în unele localităţi din partea de sud a ţării, de cum se naşte copilul, superstiţiile îl şi iau în primire. Moaşa este aceea care are un rol covârşitor în viaţa superstiţioasă a copilului şi a

mamei. Ea va merge în ziua naşterii la Biserică cu o sticlă cu apă având legat cu aţă roşie în jurul gâtului, busuioc şi flori, pentru a se sfinţi apa de preot. Făcând o turtiţă de azimă, îi va da mamei să mănânce cu ceapă şi sare pentru a-i veni piept, iar cu apa sfinţită îl spală pe copil şi mama se spală până la brâu. Când copilul este adus acasă, se face o petrecere cu lăutari, numită „panuda", când i se taie unghiile copilului petru a nu avea „bubat". Duminică după botez se face petrecere cu lăutari şi joc şi se încheie cu darurile ce se dau pentru copil. Luni, moaşa scaldă copilul şi-i strigă de trei ori numele de botez, care n-a fost rostit până atunci. Cei prezenţi aruncă bani în baia copilului, moaşa se spală şi ea în acea apă, după care se aruncă la un pom roditor. O altă superstiţie este tăiatul moţului la băieţi, şi ruperea turtei la fete. Băiatul se leagă la ochi cu o basma şi i se taie câteva şuviţe de păr care fiind legate cu aţă roşie se îngroapă la un pom roditor. După aceea i se întinde o tavă cu diferite lucruri pe ea şi spre care va întinde mâna să ia, de aceea va avea parte în viaţă. Pentru fete se face o turtă care se rupe deasupra capului ei.

Pe măsură ce copilul creşte, este însoţit şi de alte superstiţii. În ziua de 1 ianuarie a fiecărui an până la vârsta de patru-cinci ani ai copilului, părinţii merg la moaşă, să dea „copilul la grindă". Părinţii au obligaţia să pregătească toate cele necesare pentru petrecere. Când ajung la moaşă, la pragul casei se opresc, vine moaşa cu moşoiu (soţul ei), pun pe o bucată de fier, grâu şi bani şi un colac pe capul copilului, cu bani, dulciuri şi cadourile ce-şi dau unii la alţii. Moşoiu ia copilul, îl ridică sus de trei ori şi spune: „Să fie tare ca fierul şi roditor ca grâul". Se intră în casă, se pune masa şi se petrece până seara. În ziua următoare, dacă nu s-au consumat toate cele aduse, iar merg la moaşă şi dacă e cazul mai merg şi a treia zi, până când socotesc că s-a mâncat şi băut tot ce s-a adus. Din cele de mai sus se vede clar că obiceiurile superstiţioase sunt practici păgâneşti, care îndepărtează pe om de adevărata cinstire de Dumnezeu.

În timpul oficierii cununiei, unele mirese îşi calcă soţii pe picior, fiindcă aşa este bine - zic ele - ca să asculte bărbatul de nevastă, deci invers de cum este firesc, nesocotind şi călcând porunca lui Dumnezeu, ca îngerii revoltaţi care au căzut din cer, ca

Eva şi Adam în Rai, după care au fost canonisiţi şi izgoniţi din locul fericirilor... cufundându-se astfel şi ele în neascultare şi osândă! Femeia este îndatorată să asculte de Dumnezeu, de sfinţii Lui şi de bărbat, să fie supusă bărbatului ei (Facerea 3, 16; 1 Corinteni 14, 34; Efeseni 5, 22-24; Coloseni 3, 18 ; 1 Timotei 2, 11-15; 2 Timotei 2, 5; 1 Petru 2, 1). Aşa zice Domnul, Apostolul, Sfinţii Părinţi, Sfintele Sinoade, Sfintele Pravile şi dreapta raţiune, în tot ce-i bun şi mântuitor de suflet. Mireasa în loc de a face prostia aceea, mai bine atunci să se roage în gândul ei: „Doamne, ajută-mi să devin, să fiu şi să rămân pentru totdeauna: o soţie bună, model, o mama bună, model, o adevărată creştină bună, model. Ajută-mi, Doamne, să cuget, să vorbesc şi să fac cum va fi mai bine după buna Ta plăcere şi binele soţului şi al meu”.

Lumânările de la cununie, când nunta a venit de la biserică, sunt fixate într-un vas cu grâu, şi după ce ard câtva timp, sunt stinse în prag de un copil, căruia îi trăiesc părinţii.

În unele părţi se pretinde preoţilor să citească Taina Cununiei lângă sicriu, când moartea a despărţit perechea înainte de cununie. Superstiţia aceasta poate fi o sugestie eretică când considerăm faptul că marcioniţii şi cerintienii oficiau un botez simulat, introducând o persoană vie sub patul celui mort nebotezat şi căruia îi puneau anumite întrebări, iar acela răspundea în numele mortului. Despre acest fapt face amintire şi Sf. Apostol Pavel în epistola I-a către Corinteni (cap. 15, 29; vezi tâlculuirea de Teofilact la acest loc).

Dacă moartea desparte soţii curând după cununie, se rupe deasupra celui mort şi pus în coşciug o cunună, fapt care semnifică desfacerea cununiei, pentru ca cel rămas în viaţă, să poată intra în o nouă căsătorie. Ca o măruntă superstiţie în legătură cu nunta, este şi obiceiul de a consuma ce a rămas din paharul cu vinul şi pâinea din care au gustat mirii. Lucrul acesta îl fac tinerii care doresc să grăbească căsătoria, mai ales fetele uitate.

Nu este mult timp de când tinerii, înainte de a merge la cununie, trebuiau să ceară cu insistenţă iertare părinţilor, ca şi când prin căsătorie săvârşeau un păcat, o faptă

nelegiuită. Unii părinţi stăpâniţi de prejudecăţi, se purtau vitreg cu copiii lor, încât îi bruscau şi chiar îi puneau în genunchi, ca pe şcolarii neascultători. E bine că a dispărut acest obicei nesocotit, adevărată superstiţie, care probabil este o influenţă eretică a acelor secte (marcioniţii, saturninii, valentinienii) care vedeau în căsătorie un act condamnabil, menit să perpetueze răul în lume. Obiceiul de a contracta căsătoria prin răpirea soţiei, care se menţine cu destulă tărie şi îndărătnicie tenace pe la unele sate, nu este un fapt izolat şi de circumstanţă cum s-ar crede, ci o adevărată superstiţie cu rădăcini adânci în păgânism. Nu numai răpirea sabinelor stă la originea acestei practici nesocotite, ci chiar un episod din ritualul căsătoriei la romani. Tânărul se prefăcea că îşi răpeşte soţia care scotea ţipete şi avea loc o luptă simulată între răpitori şi însoţitoarele soţiei. În cele din urmă soţul învingea şi ducea pe sus soţia la locuinţa sa. Reaua deprindere a căsătoriilor, concubinajele, care nu dispar (cu toate măsurile luate de Biserică, în înţelegere cu autoritatea de stat), sunt un păcat din punct de vedere moral. Prin faptul că persistă şi caută a înlătura una din Tainele însemnate ale Bisericii, sunt adevărate superstiţii de origine păgână. La romani, pe lângă căsătoria legală cu formalităţi civile şi ceremonii religioase, săracii (plebeii) obişnuiau o căsătorie fără nici una din aceste forme, şi bazată numai pe o înţelegere între partea bărbătească şi femeiască. Ca şi la noi însă, acea căsătorie era socotită nelegală şi nevalabilă.

Cu toate că au trecut aproape două mii de ani de creştinism, totuşi urmărind ceremonialul popular care însoţeşte nunta, ne vom convinge că el este mai mult păgân decât creştin. Iată, spre exemplu, cum se face o nuntă în împrejurimile Corăbiei, şi care sunt obiceiurile superstiţioase din această parte a ţării. Tinerii care se hotărăsc să se căsătorească, fac logodna. Părinţii copiilor se întâlnesc în general la băiat. La logodnă, fata dă băiatului un „odor" (covoraş ţesut în război) pe care dimineaţa, băiatul îl pune la vedere pe gard sau pe sârmă, să se ştie că s-a logodit. După logodnă, fata rămâne la băiat până la nuntă. Se tocmesc lăutarii şi bucătarul. Aceştia hotărăsc data nunţii. Ei au o programare a nunţilor pe tot anul, ei fixează data. Ziua fiind stabilită, părinţii băiatului şi

cu mirii merg la naşi să se înţeleagă pentru banii pe care îi dau şi fiecare ce cadou primeşte, în aşa fel ca la urmă să iasă chit pe chit. La naşi se vine cu plocon: zece litri vin, şapte pâini, trei păsări (două vii şi una tăiată), urmează o mică petrecere între ei, ziua preferată fiind tot duminica sau la sărbători. Sosind ziua hotărâtă, se petrece în felul următor: sâmbătă se face cununia civilă cu mult tineret, urmată de o scurtă petrecere. Spre seară se adună lume multă, vin şi lăutarii, iar băieţii şi fetele necăsătoriţi fac „bradul”. Fetele fac boboci din hârtie creponată de diverse culori pe care îi pun în sită. Băţul pe care se montează boboci trebuie să fie de lemn de măr. Bradul ce urmează a fi împodobit se aşează pe o masă rotundă cu trei picioare şi se pun în el numai trei boboci sâmbătă seara. În timp ce lăutarii cântă, se iese cu bradul afară, purtat de băieţi şi se joacă bradul, fiind prezentă lume multă, după care se pune într-un pom până duminică dimineaţa. Petrecerea continuă până spre miezul nopţii.

Duminică dimineaţa se continuă împodobitul bradului, în prezenţa tinerilor, dar acum cei care împodobesc bradul nu sunt decât trei fete. Ele primesc pentru aceasta câte un măr de la cei din casă. Se pun ceilalţi boboci în brad, o oglindă, o batistă, un prosop, cozonac şi pâine. „Cumnatul de mână”, care are un rol important la nuntă, ia în gură vin din ploscă şi stropeşte bradul de trei ori. Bradul se pune din nou în pom, unde va rămâne până la sfârşitul petrecerii. Între timp se face o horă mare şi mireasa prinde florile la mire şi la lumea prezentă. La mire se pun alături de floare şi bani.

Mireasa, purtând în mână o cană de sticlă în care are două mere, cana fiind împodobită cu mărgele şi funde viu colorate, însoţită de „cumnatul de mână”, lăutari şi o fată anume aleasă, care duce o tavă cu dulciuri, mere tăiate felii, miez de nucă, pleacă prin sat până ajunge la o fântână la răscruce. Pe tot parcursul acesta, toţi care o întâlnesc pe mireasă sunt obligaţi să-i dea ceva bani. La fântână, „cumnatul de mână” scoate trei ciuture (găleţi) de apă şi pune în cana miresei, câte puţin din fiecare ciutură. La urmă, mireasa se închină şi varsă apa în semnul crucii. Lăutarii cântă şi se joacă o horă. Fata cu

tava împarte la cei prezenţi dulciurile. Acum depinde de mireasă, dacă vrea poate să meargă la mai multe fântâni, unde se repetă acelaşi ritual.

La întoarcerea acasă, vine pe alt drum, decât pe cel pe care a plecat. Ajunsă acasă, în faţa porţii o aşteaptă soacra cu un colac şi o ocoleşte de trei ori. Cei prezenţi intră la masă. Aici lăutarii se împart în două cete şi pleacă, unii la moaşă, alţii la naşi. Cei ce au fost la apă cu mireasa, i-au masa (că au flămânzit între timp). La moaşă se merge cu plocon: pâine şi una-două păsări, lăutarii cântă şi se face joc, după care vin la nuntă. Sunt aduşi şi naşii la fel ca moaşa, cu lăutari şi joc şi vin cu toţii la nuntă. După aceea, cei numiţi să aducă zestrea, purtând o pâine pusă într-o basma roşie şi ploscă cu vin, merg cu tot alaiul la socrii mici (părinţii fetei), pentru a lua zestrea fetei, care se trece din mână în mână, ca să vadă lumea ce zestre ia fata. În chiote şi cântec se întorc la mireasă. Aici se repetă primitul zestrei de către ceilalţi. În cele din urmă, destul de târziu, se pleacă la cununia religioasă. Înainte de plecare la cununie, naşa şi soacra pun pe capul miresei un cozonac, ocolesc mireasa de trei ori, beau câte puţin vin şi naşa rupe cozonacul de pe capul miresei (aceasta se face să fie gura copilului mică). La urmă, naşa aruncă paharul de vin în faţa mirelui, împarte cozonacul în patru părţi şi-l aruncă la lume. Tot alaiul pleacă la cununie, având bradul în faţă, apoi tava cu grâu şi două pahare cu vin şi pişcoturi, urmând lăutarii, mirele şi mireasa şi toţi ceilalţi. La întoarcere, soacra scoate cadourile pe o masă. Lăutarii cântă şi se face o horă numită „năşească”, în care timp se împart cadourile la naşi, la rude şi la cei veniţi la nuntă. La „năşească” joacă numai cei ce vin la nuntă şi seara, după care urmează petrecerea.

Luni dimineaţă, cei ai casei taie o oaie, nuntaşii rămaşi prind păsări de prin curte pe care le taie. De aceea înainte de nuntă se adună păsările şi animalele şi se pun sub cheie. Din carnea rezultată se face grătar, se scoate o masă în mijlocul drumului, se mănâncă şi se bea și toţi care trec pe drum iau parte la „târnă”. În timpul acesta, nuntaşii îmbracă socrii în haine murdare, îi mâzgălesc pe faţă cu funingine, le pun şirag de ardei la gât, îi urcă în „droagă” sau în căruţ şi îi plimbă pe drum, să râdă lumea. Răstoarnă

căruţul, fac glume, bat în tinichele, tot alaiul merge cu mireasa la apă. Acum mireasa ia cobiliţa cu cadourile puse pe ea şi se plimbă prin sat. Când ajunge la fântână, repetă ritualul de mai înainte, când a mai fost cu cana la apă. Când se întoarce acasă, ia pe naşi şi îi conduce acasă, unde se mai petrece până seara. La înapoierea miresei acasă, se pun în calea ei, la poartă, scaune şi de felul cum dă ea cu piciorul aşa va fi, rea sau bună. Tinerii îşi iau iertare de la naşi, socri şi toţi cei prezenţi. După care soacra ia floarea ginerelui şi o calcă în picioare şi aşa se mai petrece o oră-două, după care nunta ia sfârşit.

Tot în legătură cu nunta, se practică următorul obicei. În zilele Sf. Paşti, cei tineri, necăsătoriţi, adună poze (tablouri) de la fetele care doresc să se căsătorească. Se face o scenă în aer liber şi pozele sunt expuse la vedere. Fetele şi lume multă vin la petrecerea cu lăutari. Câţiva tineri numiţi „garanţi" i-au fiecare poză în parte şi arătându-o la lume, strigă: „Areci, areci, a cui e poza?". Fata a cărei poză este arătată răspunde şi pentru a şi-o recupera, va plăti băiatului un preţ pe care îl cere. Astfel se procedează cu fiecare poză expusă. În urma acestui lucru, se crede şi se speră că fata respectivă se va căsători cât de curând. În continuare se cântă şi se face „hora de pomană" pentru tinerii morţi necăsătoriţi şi se împarte, de către părinţii mortului, ouă roşii şi cozonac.

Urmărind cele arătate mai sus, vedem clar că tot ceremonialul popular practicat la o astfel de nuntă, este fără nici un sens creştin, deci este păgânesc şi foarte costisitor pentru cei care trebuie să-l împlinească. Singurul lucru creştin de la o astfel de nuntă este cununia religioasă oficiată în Biserică, în rest toate sunt practici păgâneşti.

Cu prilejul înmormântării, superstiţiile abundă. Aşa, banul care se leagă la degetul sau mâna răposatului şi pe care apusenii obişnuiesc a-l pune în gura mortului, aminteşte de obolul pe care sufletele răposaţilor trebuiau să-l plătească luntraşului Ilarion, ca să le treacă cu barca peste râul Steyx.

Bocetele şi cântecele de jale, care la sate ating proporţii scandaloase, nu sunt numai nişte mijloace de exprimarea durerii, ci adevărate superstiţii, fiindcă au

convingerea că mortul le aude şi poate să ducă celor trecuţi în cealaltă lume, adevărate mesaje din partea rudelor. Practica aceasta aminteşte de bocitoarele luate cu plată de păgâni, care obişnuiau să-şi smulgă părul în semn de durere mare.

După înmormântare, un preot păgân stropea poporul cu apă în semn de curăţire, iar sătenii noştri obişnuiesc a-şi spăla mâinile la cea mai apropiată fântână. Ruperea legăturii de la picioarele mortului este în legătură cu vieţuirea subpământeană a mortului, care n-ar putea merge cu picioarele legate.

Banii ce se aruncă pe mort înainte de închiderea coşciugului, sunt o superstiţie izvorâtă din greşita concepţie a judecăţii particulare. Cu aceşti bani (dictează superstiţia satanică) răposatul îşi răscumpără trecerea prin cele 24 de vami ale văzduhului, care sunt tribunale de judecarea faptelor.

Pe alocurea este obiceiul a scoate din fiare pe cei născuţi în aceeaşi lună sau zi cu răposatul, superstiţie bazată pe credinţa deşartă că cei lunatici sau zilatici sunt predestinaţi a urma curând în mormânt pe răposat. Prin scoaterea din fiare, cu rostirea unor anumite vorbe, se credea de superstiţioşi că s-ar înlătura fatalitatea. În unele localităţi se obişnuieşte ca la ieşirea mortului din casă, un părinte sau o rudă apropiată, să tragă de sicriu de trei ori, simulând că vrea să-l reţnă. Cuvintele „noi ţinem de tine, tu să nu ţii de noi”, rostite cu acest prilej, au o îndoită semnificaţie: celor rămaşi în urma mortului le pare rău de el, îl regretă şi ar dori să-l împiedice a pleca. Mortul însă este rugat să nu-i regrete şi să nu caute a-i chema după el, să-i cruţe, în cazul că s-ar face strigoi.

Spargerea unei oale sau a unui vas în urma mortului, este o superstiţie, care simbolizează spargerea, nimicirea relelor, dintre care moartea este cel dintâi.

Aruncarea de pământ peste coşciug, cu rostirea cuvintelor „să-i fie ţărâna uşoară”, după cum am văzut, este o moştenire strămoşească, romanii având credinţa fermă în subvieţuirea răposaţilor. Convingerea aceasta o scriau prescurtat pe mormintele funerare S.T.T.L.

Cocoşul cu găina care se dau de pomană peste groapă sunt moştenire păgână, socotindu-se că prin cântatul cocoşului, care vesteşte orele timpului, se izgonesc spiritele rele.

Tot între superstiţiile rituale se poate număra şi obiceiul de a cere preotului să citească în cimitir exorcismele Sfântului Vasile, asupra celor bolnavi ce suferă de această boală și sunt bântuiţi de duhurile rele, socotesc, probabil, că în cimitir mai uşor pot fi alungate, fiind ispitite să intre în trupurile celor ce se fac strigoi; sau se face legătura cu cele expuse de Evanghelistul Luca (8, 27), despre demonizatul din Gadara, care locuia prin morminte.

Dacă la botez şi la nuntă se practică atâtea superstiţii, la moartea creştinului superstiţiile sunt mult mai multe şi unele practici depăşesc limitele absurdului, fiind chiar diabolice. În cele ce urmează, vă vom prezenta obiceiurile ce se practică în aceeaşi zonă de sud a ţării, cu ocazia morţii, îngropării şi pomenirii creştinilor.

Când omul cade la pat, „trage să moară”, cei ai casei îl spală, îl îmbracă în hainele cele mai bune şi cineva îl păzeşte. De se lungeşte zăcerea, bolnavul este schimbat în alte haine, dar nu se lasă în hainele de casă (capot sau pijama) trebuie să fie în haine bune. De multe ori poate să dureze zile sau săptămâni până ce omul moare şi hainele bune se murdăresc. După ce moare, este scăldat de trei femei sau trei bărbaţi, şi se îmbracă iarăşi cu haine bune. Până să vină preotul, se face „turta de subsuoară” pentru ieşirea sufletului. O femeie mai în vârstă face din făină şi apă o „azimă” pe care o coace pe plită. După ce s-a copt, se pune zahăr pe ea, femeia o pune puţin să stea sub braţul ei (subsuoară), după care împarte la toată lumea prezentă în casă. Întrucât atunci când omul este în agonie, oamenii se anunţă unul pe altul şi vin la mort să vadă cum moare, aşa se face că se adună mai toţi vecinii, căci se crede că trebuie să moară cu lume multă, că aşa este bine. După moarte, cineva din bătrâni, prieten sau rudă, stă în permanenţă lângă mort. Nu-l lasă singur să nu se facă strigoi, să nu treacă pisica pe sub mort, să nu se dea nimica peste mort. Lumea care doreşte, vine la mort cu multe lumânări, fiecare socoteşte

câţi morţi are şi aduce atâtea lumânări, mai aduce: vin, pâine, dulciuri, fiecare ce are şi ce vrea să aducă şi acestea le dă celor ai casei, după care într-o cameră alăturată, se mănâncă din cele aduse şi se bea mult, făcându-se glume şi rostindu-se cuvinte necuviincioase. Lumânările aprinse se pun deasupra mortului şi în mâna lui, şi după aceea se pun în sfeşnic să ardă şi cu un vas în care sunt cărbuni aprinşi se pune puţină tămâie şi se tămâiază în formă de cerc, de trei ori. Cei veniţi la mort, în general femeile, bocesc cu vorbe, după durerea pe care o are fiecare. De exemplu: „Mama mea... buna mea... vrednica mea... cum m-ai lăsat pe mine... de te vei întâlni cu Filimon sau cu ai noştri să-i spui că suntem bine toţi. Mama mea, buna mea, etc”. Se aduce aminte de lucrurile pe care le cunosc din timpul vieţii. Aşa ţine una-două zile, până în ziua îngropării.

Conform tradiţiei locului, pentru mort se fac următoarele pregătiri, foarte costisitoare:

- Trei colaci mari, numiţi „cap de colaci”: „o napurojnie”, „o läturghie” şi „un colac de Dumnezeu”.
- 33 de chifle sau colăcei, o farfurie, o cană, o batistă, fiecare cu câte o lumânare, o farfurie de colivă.
- Pometţii: nouă batiste cu câte o lumânare şi câte un ban legat în batistă, care se vor împărţi la copii în biserică în timpul prohodirii.
- O găleată cu vin, cu cană şi o batistă, pe care o duce un om, ultimul în urma mortului, când se pleacă cu el la groapă. Din găleata cu vin beau toţi cei care sunt pe drum în acel timp.
- Prosoape, batice, batiste, care se dau: la preot un prosop mare pluşat, un cearşaf sau o faţă de masă. La dascăl un prosop mare pluşat; la cei ce duc mortul, capacul, boboteaza (steagul), sfeşnicele, crucea: câte un prosop mare pluşat. La femeile rude cu mortul, câte un batic la fiecare. La restul lumii prosoape mai ieftine (de bucătărie), la copii batiste. Fiecare persoană care participă la înmormântare primeşte câte un prosop care se pune pe umărul stâng, acestea trebuiesc purtate până la groapă.

Afară pe un suport se pune o cană cu apă şi o batistă, de unde sufletul va bea apă timp de 40 de zile. Apa se schimbă în permanenţă. Acestea la 40 de zile se dau de pomană unei fete.

Se caută o fată care cară apă în tot timpul cât mortul este acasă. Fata aduce câte două găleţi de apă dimineaţa, la prânz şi seara. Ea va fi aceea care în ziua înmormântării va turna apă să se spele lumea când vine de la cimitir. Fata va primi un batic şi trei-patru metri material pentru o rochie. Ea va purta baticul pe cap şi cu materialul se va încinge în diagonală.

În ziua înmormântării, tot cortegiul pleacă de acasă. O femeie sparge o oală când iese mortul din casă, rudele ţin de sicriu, ca semn că doresc a rămâne răposatul în casă. În drum spre biserică, preotul se opreşte de trei ori la răscruce de drumuri, până ajunge la biserică. În căruţa sau maşina cu care pleacă mortul, se urcă cei apropiaţi ai lui, care îl vor boci permanent. Ajunşi la biserică are loc slujba, după care vor pleca la cimitir, pe drum se mai opresc de trei ori şi se aruncă bani peste mort de fiecare dată, pentru vămi. La fântânile întâlnite în cale se pun bani pe care îi iau copii. Dacă nu se cunoaşte clar originea mortului, dacă este strigoi sau nu, fiind venit din altă localitate şi nu va fi înţepat, de la biserică sunt luate toate florile ce sunt aduse şi vor fi înşirate pe drum în urma mortului, ca acesta fiind ocupat cu strângerea florilor de pe drum, să nu mai aibă timp să vină acasă.

Dacă cel mort va fi tânăr, cei ai casei fac tot posibilul şi aduc lăutari la înmormântare. Dacă va fi şi necăsătorit, se va proceda astfel: se pregăteşte un brad în care se pun patru boboci de hârtie creponată, făcuţi de o fată (numită mireasă), o oglindă, un prosop şi în prosop se pun dulciuri şi o pâine. Fata, („mireasa”) cu „cumnatul de mână” (un băiat necăsătorit) şi cu lăutarii, repetă ritualul de la nuntă. Merg la o fântână la răscruce, cu cana de sticlă şi lumânarea, băiatul scoate apă de patru ori şi aruncă apa în cele patru puncte cardinale, dar nu se închină. Lăutarii cântă o horă, numită „hora ginerelui”, fără ca cei prezenţi să joace. Lumea adunată în cerc va sta în jurul celor ce

cântă. La reîntoarcere continuă a se face boboci de către patru fete, care să fie domnişoare şi să aibă tată şi mamă. Celor patru fete li se dau patru batice iar la patru băieţi, prosoape. În brad bobocii trebuie să fie cu soţ. Acasă, băieţii şi fetele plimbă bradul în jurul unui pom roditor, în timp ce lăutarii cântă, după care se pleacă cu mortul la biserică. Dacă se face pomană, se merge cu bradul la cimitir însoţiţi de lăutari şi lume, unde se cântă o horă, dar fără să joace şi se lasă bradul la mormânt.

De când moare omul, se practică o serie de obiceiuri superstiţioase. În tot timpul cât stă mortul în casă nu se mătură, ca să nu înghită mortul praful pe lumea cealaltă. Se mătură abia în ziua următoare de către o femeie străină de casă. Pe prag vor fi puşi bani, pe care îi ia ca plată, femeia care mătură. Gunoiul cu mătură cu tot, se aruncă la baltă sau la câmp.

După mort, timp de un an de zile, nu ai voie să vărui în casă şi dacă totuşi vărui, laşi undeva un colţ nevăruit, pentru că aşa-i bine.

Când cineva moare în afara localităţii şi este adus acasă, când se pleacă cu el la cimitir, se udă roţile la maşină sau căruţă, pentru ca să atragă ploaia.

În ziua de după înmormântare, trei femei numite „sâmbecioare”, dinainte stabilite, merg de dimineaţă la tămâiat. Cu lumânarea cu care omul a murit şi o oală nouă în care se pun cărbuni încinşi şi tămâie, pleacă spre cimitir. Ele stabilesc mai dinainte, de unde până unde va duce fiecare oala, pentru că pe drum nu au voie să vorbească între ele. Când ajung la mormânt, tămâiază fiecare în ordinea în care au dus oala. Ultima femeie după ce tămâiază, izbeşte oala de pământ să se spargă, pentru ca să audă mortul că l-au tămâiat. Se întorc acasă pe alt drum, fără să vorbească între ele, păstrând distanţă una de alta. Ajunse acasă, tămâiază locul unde a murit omul. Tămâiatul se face numai în formă de cerc, iar cei ai casei pun masă pentru femeile ce au fost la tămâiat.

La trei săptămâni de la moarte, o fată numită, cară 27 de găleţi cu apă, la trei case, cu o săptămână înainte. Când aduce apa, pune şi câte două lumânări să ardă la fiecare casă. În ziua stabilită, fata ce a cărat apa, se duce la baltă cu doi copii: „băiatul de

Dumnezeu” şi „fata de mărturie”, cu două pahare, două batiste, o tigvuliţă, lumânare şi bani. Fata zice către copii: „Fiţi mărturie că am cărat apa pentru (N.)”, la care copii răspund „fiu”, aceasta se spune de trei ori. Copiii primesc câte un pahar şi batistă, iar fata dă drumul la tigvuliţă pe apă, cu lumânare aprinsă şi bani în ea. Acest ritual se numeşte „slobozitul apei”, pentru ca să aibă mortul apă de băut în lumea de dincolo. Fata care a cărat apa va primi, pentru osteneală, o cană de sticlă cu mărgele, batic şi trei-patru metri de material pentru rochie. Cei ai casei fac 44 colăcei (pitişoare), 22 cu semnul crucii pe ele şi 22 fără şi se împart, 22 cu lumânări şi 22 fără lumânări. Se pune un batic nou în sită, se pun o parte din colăcei şi se duc de pomană la trei case, care trebuie să fie pe aceeaşi parte de drum cu casa mortului. În sită se mai pune şi o cană cu apă cu zahăr. Cei care primesc colăceii, trebuie să guste şi din apa îndulcită, iar la ultima casă se lasă şi cana şi baticul.

După şase săptămâni se face parastas la biserică, unde se duce colivă, vin şi hainele noi, care se dau de pomană, în general la rudenii. Se cară apă la fel ca la trei săptămâni, cu acelaşi ritual. Se mai fac capete de colaci după posibilităţi, cel puţin unu şi se cheamă lumea, de regulă rudeniile şi cei mai apropiaţi.

La o jumătate de an se repetă toate ca la şase săptămâni.

La un an se face la fel, numai că acum se cheamă lume mai multă, se cumpără multe vase şi se fac mai multe capete de colaci.

Cei ce primesc hainele se vor îmbrăca imediat cu ele şi se vor plimba pe drum, vor face 40 sau 100 de paşi, vor rămâne îmbrăcaţi până la sfârşitul parastasului. Se vor face parastase de acum în fiecare an, până la şapte ani, fiecare după posibilităţile lui.

Cei ce mor fără lumânare sunt în negură şi rudele vor trebui să facă 44 de liturghii, adică în fiecare duminică vor da preotului la Sf. Altar câte o pâine şi puţin vin. În Joia Mare se face o lumânare sub formă de colac, care se va pune pe masa unde va fi aşezat vineri Sf. Epitaf, iar rudele celor morţi, de regulă femei, stau în jurul mesei, fiind îmbrăcate în bluze albe şi batice albe, în tot timpul slujbei. Se mai aduce cozonac, ouă

roşii, care se împart la urmă. Cei ce vor primi haine de pomană, în seara de vineri, stau în biserică îmbrăcaţi cu ele, chiar şi cu pălăria pe cap. Se mai duce şi un cocoş. Dacă cocoşul cântă imediat după ora 24 (în noaptea de înviere), sufletul respectiv a ieşit la lumină.

Urmărind obiceiurile şi ritualul popular ce se săvârşeşte cu ocazia morţii şi înmormântării unor creştini, aşa cum am văzut mai sus, se nasc semne de întrebare şi nedumeriri, asupra rostului şi semnificaţiei acestora. În rânduielile bisericeşti, toate ritualurile au semnificaţii sfinte şi se cunoaşte clar pentru ce sunt făcute. Pe câtă vreme obiceiurile superstiţioase sunt absurde şi dubioase. Cei care le practică, le susţin şi le recomandă, de cele mai multe ori nu cunosc nici ce înseamnă, nici ce puteri lucrează prin acelea. De vei întreba pe cineva de ce face aşa şi ce înseamnă, va răspunde: „aşa e bine" şi „aşa am apucat", aceste cuvinte justificând orice practică, fie ea oricât de absurdă şi de păgânească. Astfel, facerea „turtei de subsuoară", credinţa că mortul este strigoi sau că se poate face strigoi prin trecerea pisicii pe sub el, tămâierea de trei ori în formă de cerc, punerea unui vas cu apă, din care sufletul să poată bea, spargerea unei oale la plecarea mortului de acasă, aruncarea banilor peste mort, pentru vămi, apoi, acompanierea mortului cu lăutari, facerea bradului pentru cei ce au murit necăsătoriţi, recomandarea de a nu mătura cât timp mortul este în casă şi a nu se vărui un an de zile după înmormântare, şi alte multe obiceiuri, sunt lucruri păgâneşti şi în ceaţa necunoaşterii şi absurdităţii acestora lucrează puterea satanei, căruia îi place să pescuiască în ape tulburi.

Un exemplu din care luăm cunoştinţă cum vrăjmaşul diavol încearcă să batjocorească noţiunea de sărbătoare şi chiar pe unii sfinţi, se vede din cele ce urmează. În prima săptămână a Postului Mare, numită săptămâna „Sfântului Toader", după învăţătura superstiţioasă nu se lucrează mai nimic. În fiecare seară se face foc (bobotăi) şi se strigă unii pe alţii cu glume nesărate. Luni este „tivicul", adică cei care au câini şi vor să scape de ei, îi omoară din bătaie sau le dau drumul şi îi bat copiii. Marţi este „marţea ciorilor", se mănâncă boabe fierte, să nu mănânce ciorile cultura de porumb. Miercuri,

este „miercurea strâmbă”, îi strâmbă pe cei ce lucrează în această zi. Joi este „joia iepelor”, cine lucrează în această zi se scurge ca ele. Vineri este „vinerea strâmbă”, să nu lucrezi pentru a nu fi strâmbat. Sâmbătă a ieşit „Sf. Toader” cine lucrează în această zi, li se încurcă caii. Cei mai tineri călăresc caii pe drum şi lumea aruncă cu usturoi printre picioarele cailor, după care îl adună şi-l mănâncă. Duminică toată lumea se spală cu apă, în care se pune iarbă mare, şi se pune şi în păr la copii. Toată săptămâna nu se spală rufe. Noaptea nu ai voie să ieşi afară, pentru ca să nu te ia Sfântul Toader. Această formă de manifestare a oamenilor este păgânească, şi chiar dacă li se întâmplă unele tulburări, sau părute vindecări, acestea sunt provocate de puterea celui rău.

Unele obiceiuri superstiţioase sunt determinate de anumite împrejurări ale vieţii. În cazul în care cineva se îmbolnăveşte de pojar, în zilele de 4, 5 şi 6 decembrie trebuie să ducă la moaşă trei turte (azime), pe fiecare se face câte o cruce, numindu-le bubat mic, mijlociu şi mare. Se pun în coşniţă cu o strachină cu fasole, o pungă cu zahăr, mere, dulciuri şi vin şi se duc la moaşă, după care se face petrecere. Tot în aceste zile nu se mănâncă fasole, grâu, tot felul de seminţe, nu se umblă cu foarfeca şi nu se taie unghiile. Toate acestea se fac pentru a nu avea bubat.

La lăsatul secului de brânză, joi, se face o turtă cu brânză care se mănâncă afară pe bălegar.

Femeile care fac covoare şi pregătesc urzeala, trebuie să facă aceasta foarte de dimineaţă, când nu trece lume. Cei ce trec pe drum nu spun :„Bună ziua”, ci spun: „Aşte ziuă”.

Vinerea nu se lucrează în vie, nici nu se adună buruiană pentru a nu bate piatra.

Dacă cineva cere iertare, nu i se răspunde cu :„Dunmezeu să te ierte”, decât numai la cei ce sunt pe moarte, întrucât dacă spui la cei tineri, ei mor, adică îi iartă Dumnezeu.

Pentru a scăpa de şobolani, în una din zile, la miezul nopţii, femeia se dezbracă, se despleteşte la păr, încalecă pe un sul de la războiul de ţesut şi cu un băţ bate într-o tablă, înconjurând casa de trei ori şi zicând: „Hai ieşiţi, ieşiţi şi plecaţi, fugiţi”, după care băţul cu care bate în tablă îl aruncă în stradă.

Pentru a nu muri păsările în gospodărie, se pun în vasul de apă al păsărilor, banii care se aruncă peste mort când pleacă la cimitir.

Printre alte obiceiuri este şi acela al „tăiatului locului”. Într-o zi la drum, mai multe femei stăteau de vorbă, una din ele fiind însărcinată. Când a plecat acasă, una care avea necaz pe ea, a tăiat cu mâna locul unde a stat femeia, zicând: „Nu tai locul unde a stat Miţa, ci tai mâna copilului”. Copilul s-a născut fără degete la mână. De aceea se cere - zice supestiţia - când te ridici să îndrepţi locul sau acoperământul unde ai stat.

Această diversitate de obiceiuri şi credinţe populare superstiţioase, nu au nimic comun cu creştinătatea, iar pe cei care le practică şi transmit mai departe, îi acuză şi dovedesc a fi creştini numai cu numele şi păgâni cu faptele.

În ce priveşte Taina Sf. Împărtăşiri, observăm iarăşi deprinderea superstiţioasă a majorităţii creştinilor de a cere să fie împărtăşiţi numai în ultimile momente ale vieţii. Ei pretextează că în timpul vieţii nu se pot abţine de la rele şi împărtăşirea cu Sfintele Taine le-ar fi vătămătoare, sau mai degrabă o ocolesc, spre a trăi în voia patimilor. Prin aceasta se ignoră cuvintele categorice ale Mântuitorului: „Amin, amin grăiesc vouă, de nu veţi mânca Trupul Fiului Omului, şi de nu veţi bea sângele Lui, nu veţi avea viaţă în voi” (Ioan 6, 53).

Când se dă Sfânta Împărtăşanie bolnavilor, poporul cel înclinat spre superstiţii, crede că din felul cum sfintele miride cad la fundul linguriţei, trag spre vârf sau spre coadă, poate găsi un indiciu privitor la soarta bolnavului, dacă moare, ori se scoală.

Când se oficiază Taina Sf. Maslu, înainte de a se pune Sf. Evanghelie peste capul bolnavului spre a citi rugăciunea: „Împărate Sfinte...”, se obişnuieşte a da

bolnavului să deschidă Sfânta carte unde va voi el. În vechime, cărţile erau scrise şi cu anumite litere roşii pe unele pagini. Dacă bolnavul deschidea cartea la o asemenea pagină cu caractere roşii, era semn bun pentru el; era însă semn rău, dacă o deschidea la o pagină scrisă numai cu litere negre. De când nu mai sunt în uz asemenea cărţi, concluziile se trag din interpretarea textului unde este deschisă Sf. Evanghelie. Aceasta este indiscutabil o practică superstiţioasă, o prezicere, pe care preoţii autoritari au reuşit s-o înlăture. Pe lângă faptul că deprimă moralul bolnavului, căruia îi prezice boală lungă, patimă sau moarte, această superstiţie aminteşte de o anumită sectă eretică din timpurile primare, care căuta să afle voia lui Dumnezeu, prin deschiderea şi interpretarea unui anumit loc din Sfânta Scriptură.

Unii creştini obişnuiesc a aduce uneori cămăşi de ale bolnavilor: parte bărbătească şi femeiască, unde se face Sf. Maslu, ca să se ungă cu untdelemn Sfinţit; aduc cămăşi de ale bolnavilor... ori de ale altora cu felurite meniri, cu pretenţia superstiţioasă de a le pune preotul sub Sf. Masă ori la Sf. Proscomidie!!! Ăsta-i un păcat mare! Se ştie că în Biserica Vechiului Testament nimănui nu-i era iertat a intra în Sfânta Sfintelor, fără numai Arhiereului, o dată în an. În Biserica Noului Testament nu-i iertat mirenilor şi mai mult femeilor, a intra în Sf. Altar... Şi superstiţioasele vor să le băgăm cămăşile, rochiile... În Sf. Altar!!! şi unele din acelea spălate cum se întâmplă, la un loc cu cămăşile femeilor murdare.

În legătură cu viaţa religioasă este nevoie să menţionăm felul superstiţios, cum majoritatea creştinilor înţeleg şi ţin postul. La sate mai cu seamă, postul este ţinut riguros în ceea ce priveşte abţinerea de la mâncărurile interzise, dar nu este nici o restricţie în ce priveşte băutura. Având în vedere că postul este un mijloc de înfrânare, de spiritualizare, se înţelege că efectul lui este anulat prin abuzul de băutură.

În ce priveşte cercetarea Sf. Biserici, s-a format deprinderea că tineretul să stea departe şi să se bucure din plin de viaţă, iar la biserică să se ducă bătrânii şi aceia pentru care viaţa nu mai prezintă interes. A apuca calea bisericii echivalează cu

îmbătrânirea, potrivit acestei socotinţe superstiţioase, prin care se nesocotesc poruncile Bisericii şi se neglijează mântuirea individuală. Putem face aluzie şi la unele capricii ale creştinilor, care în fond sunt superstiții. Unii înţeleg să se ducă numai la anumite biserici, la anumite ore, ignorând că Dumnezeu este pretutindeni şi în tot locul. Alţii au preferinţe faţă de unii preoţi, pe consideraţii de rudenie, prietenie sau destoinicie. Sf Apostol Pavel dezaprobă acest lucru când spune Corintenilor (1 Corinteni 1, 12), că Hristos este Unul şi nu e bine să se dezbine, sub cuvânt că unul este al lui Pavel, altul al lui Apolo şi altul al lui Petru.

În multe localităţi din Moldova se obişnuieşte până astăzi, ca în ajunul Naşterii Domnului, să se facă din făină bună nişte turtiţe subţiri care se coc pe plită şi care se pun în straturi, între care se intercalează „julfă" ce se obţine prin fierberea seminţei de cânepă pisată, amestecată cu zahăr sau miere, care se numesc „pelincile Maicii Domnului". Acestea sunt foarte gustoase şi la prima vedere nu lasă a se înţelege că acest obicei ar avea ceva rău în sine. Dar dacă cercetăm, vom găsi că acest obicei exista şi pe vremea Sf. Părinţi ai Sinodului VI ecumenic, într-un mod asemănător şi care a fost combătut şi sancţionat foarte aspru în canonul 79. Textul acestui canon prevede următorele: „Mărturisim că Dumnezeiasca naştere cea din Fecioară a fost fără lehuzie şi că a răsărit fără sămânţă, lucru pe care îl propovăduim la întreaga turmă, îndrumăm spre îndreptare pe cei ce din neştiinţă fac ceea ce nu trebuie. De aceea, întrucât unii, după sfânta zi a naşterii lui Hristos, Dumnezeul nostru, se nevoiesc a fierbe semidale pe care le împărţesc între dânşii sub cuvânt că cinstesc lehuzia Maicii Domnului, poruncim ca nimic din acestea să nu se mai facă de către credincioşi, căci acest lucru nu-i spre cinstea Fecioarei care a născut trupeşte, mai presus de minte şi de cuvânt, pe Cuvântul cel neînchipuit, judecând şi însemnând naşterea ei cea nespusă, în chip obişnuit şi după a noastră înţelegere. Deci, dacă cineva de acum înainte se va afla făcând una ca aceasta, de va fi cleric să se caterisească, iar de va fi laic să se afurisească" (Sinodul VI ecumenic, canonul 79).

Pe vremea aceea se obişnuia a se duce dar femeilor lehuze, o mâncare fiartă, preparată din făină bună de grâu, numită semidale. După obiceiul acesta ce se practica în lume, creştinii obişnuiau de zilele Naşterii Domnului, să împartă asemenea „semidale” unii altora. Obiceiul acesta, care era practicat de creştini, închipuia lehuzia Născătoarei de Dumnezeu. Deoarece noi credem că Mântuitorul Hristos s-a născut fără sământă şi fără ca Mama Sa să se asemene cu celelalte femei obişnuite când nasc prunci, de aceea nu este îngăduit a-şi imagina cineva că Mama Mântuitorului a lehuzit la naştere. Prin faptul că unii practicau, după ziua Naşterii Domnului Hristos, împărţire de preparate din făină de grâu, închipuind prin aceasta lehuzia Maicii Domnului, dădeau dovezi că nu cred în fecioria ei după naştere, din care pricină Sf. Părinţi caterisesc pe clericii vinovaţi, iar pe laici îi afurisesc (Pidalion, ed. Mănăstirea Neamţ 1844).

Cercetând atent acest obicei (mai vechi sau mai nou) ne dăm seama că prin el se aduce o mare jignire adevărului şi Maicii Domnului personal, care este asemănată cu orice femeie lehuză, negând indirect fecioria ei din timpul naşterii şi de după naştere.

Pentru aceasta, în Pidalion la comentariul canonului 79 al Sinodului VI ecumenic, se aminteşte şi de faptul că fac o mare greşeală pictorii care pictează în icoana Naşterii Domnului, pe Maica Domnului culcată, ca şi cum ar fi născut cu dureri, sau fiind reprezentate câteva femei care scaldă într-un vas pe Pruncul nou-născut. Toate acestea sunt greşeli grave care, la prima vedere, par nevinovate. Maica Domnului a născut mai presus de fire, rămânând Fecioară, fără să aibă dureri fireşti şi nevoie de ajutor la înfăşarea dumnezeiescului Prunc (Luca 2, 7).

În zilele noastre mai circulă şi alte învăţături absurde ce se referă la persoana Maicii Domnlui şi anume că Dânsa atât de mult se roagă pentru noi, în ghenunchi, încât a făcut „răni” sau că Maica Domnului stă în genunchi cât timp noi „stăm la masă” şi că trebuie să măturăm cât mai repede fărâmiturile căzute de la masă, că altfel Maica Domnului stă tot în genunchi. Aceste învăţături înjosesc pe Maica Domnului ca şi cum ea ar fi slujnica noastră şi nu „împărăteasa Cerului şi a pământului”, care este „mai cinstită

decât heruvimii şi mai mărită fără de asemănare decât serafimii" şi stă de-a pururea de-a dreapta Fiului său, în calitate de Născătoare de Dumnezeu!

Netemeinicia afirmaţiilor acestora este atât de clară, încât nici nu mai cere a fi dovedită prin argumente, totuşi vom aduce numai unul singur. Canonul 20 al Sinodului I ecumenic ne hotărăşte: „Deoarece unii stau în genunchi duminica şi în zilele Cincizecimii, Sf. Sinod a hotărât ca spre a se păzi în toate parohiile aceeaşi regulă, rugăciunile către Dumnezeu să se facă stând în picioare". Dacă aici pe pământ se cere a face rugăciunile noastre stând în picioare, şi a nu face plecări de genunchi (metanii) în toate duminicile şi în perioada Cincizecimii, în cinstea Învierii Domnului, prin care noi am fost ridicaţi din robia satanei, la lumina împărăţiei lui Dumnezeu, cu atât mai mult, cei ce au câştigat intrarea în această împărăţie, nu mai au nevoie de îngenuncheri asemănătoare celor de pe pământ, când îşi înalţă cântările de slavoslovie către Dumnezeu. Cu mult mai mult, Maica Domnului nu are nevoie de aşa ceva, ba să mai facă şi răni la genunchi!

În tipicul popular mai apar şi alte avertizări în legătură cu Maica Domnului şi anume, să nu se spele rufe sâmbăta până la ora zece dimineaţa, că în acest timp se slujeşte Sf. Liturghie, în care timp Maica Domnului se împărtăşeşte şi noi spălând şi aruncând lăturile în acest timp, spurcăm Sf. Împărtăşanie. Această învăţătură nu a putut izvorî decât dintr-o minte bolnavă şi întunecată. Această învăţătură se potriveşte unor persoane păgâne, care au auzit câte ceva despre credinţa creştină, şi din cauza ignoranţei lor, se pronunţă foarte confuz asupra unor învăţături de credinţă creştină. A lucra sau a nu lucra în anumite zile, pentru un creştin drept-credincios este foarte clar. În orice zi a săptămânii putem lucra tot ceea ce este necesar pentru vieţuirea noastră pe pământ, în afară de duminici şi sărbătorile bisericeşti de peste an. Cât priveşte împărtăşirea sfinţilor sau a Maicii Domnului cu Trupul şi Sângele lui Hristos, nu avem nici un temei să credem că se mai întâmplă ca aici pe pământ, în Biserica Luptătoare. În lumea de dincolo, pentru cei ce

ajung în împărăţia lui Dumnezeu, comuniunea şi unirea cu Hristos nu se mai face în chip mijlocit, ci direct prin iubire desăvârşită.

De asemenea, fac o mare greşeală persoanele care se apropie cu oarecare silă de Sfântul Potir, când se gândesc că trebuie să se împărtăşească cu aceeaşi linguriţă cu care s-au împărtăşit fel de fel de oameni. Prin aceste gânduri, aceşti creştini fac o mare greşeală căci uită sau se îndoiesc de faptul că „Dumnezeu este foc mistuitor" (Deuteronomul 4, 24) şi că: „.Foc înaintea lui va merge şi va arde împrejur pe vrăjmaşii Lui" (Psalmi 96, 3), deci ca drept urmare, El poate distruge orice germen al bolii sau al morţii, care din întâmplare s-ar atinge de Sfânta Împărtăşanie. Pentru aceasta Mântuitorul ne asigură că Trupul şi Sângele Său euharistic este dătător de viaţă, declarând: „Eu sunt Pâinea vieţii... care se pogoară din cer şi care dă viaţă lumii" (Ioan 6, 35, 33). Deci, susţinerea unor credincioşi de a se întrebuinţa duzine întregi de linguriţe, pentru a împărtăşi pe fiecare persoană în parte cu câte o linguriţă sau ştergerea linguriţei după fiecare şi punerea în practică a acestui lucru, pentru motivele mai sus arătate, este un sacrilegiu şi o abatere de la tradiţia noastră bisericească care se va răzbuna cândva.

Printre creştinii superstiţioşi circulă şi alte învăţături greşite, şi anume: vinerea să nu coşi, să nu speli, să nu spoieşti să nu tai pâine cu cuţitul căci este Trupul Domnului şi să nu consumi urzici fierte şi oţet în Sfânta şi Marea Vineri. Toate aceste practici care par a spori respectul faţă de ziua în care Domnul nostru Iisus Hristos a pătimit şi a fost răstignit, căci altfel i-am spori pătimirea, este un vicleşug al diavolului care lucrează la înlocuirea dreptei cinstiri de Dumnezeu, cu o falsă cinstire. Noi nu cinstim pe Dumnezeu numai prin ferirea de anumite lucrări sau de anumite alimente, ci prin transformarea nostră, din oameni vechi în oameni noi. Nu împungând cu acul vineri, împungem pe Mântuitorul, ci prin faptele noastre cele rele îl şi împungem, îl şi pălmuim, scuipăm şi răstignim. Nu mâncând urzici şi oţet, îi provocăm suferinţe, ci atunci când fără milă îl lovim cu cuvinte neîndurătoare pe cel ce ne-a greşit sau pe cel subordonat nouă şi-l adăpăm cu oţetul răutăţii şi al răzbunării. Noi creştinii nu avem voie să adoptăm nici un

fel de învăţătură, mai veche sau mai nouă, dacă nu are temei în Sf. Scripturi, în Sf. Canoane ale Sf. Biserici şi în învăţăturile Sf. Părinţi.

Mulţi creştini cuprinşi de râvnă exagerată, încep să se arate nemulţumiţi de rânduielile bisericeşti, moştenite de la Sf. Părinţi şi scornesc diferite rânduieli mai riguroase. Astfel ei susţin următoarele: Să nu se facă niciodată dezlegări în posturi, căci Dumnezeu n-a lăsat zile de „harţi”, să nu se mănânce niciodată peşte în post, şi anume, în postul Naşterii Domnului, în postul Sf. Apostoli Pentru şi Pavel, de Bunavestire şi Florii şi nici chiar în săptămâna brânzei, pe motiv că peştele este tot carne. În legătură cu zilele de harţi găsim în Tipicul Mare bisericesc, următoarea hotărâre: „Se cuvine a şti că dacă s-ar întâmpla praznicul Naşterii Domnului Hristos şi al Botezului Domnului, miercuri sau vineri, monahii dezleagă la brânză şi ouă, iar mirenii la carne. Iar în cele 12 zile după Naşterea lui Hristos şi în săptămâna a doua dinaintea lăsatului sec de carne (a Vameşului şi Fariseului), în săptămâna cea luminată (după Sf. Paşti), în săptămâna penticostarului (după Rusalii), monahii dezleagă la brânză şi ouă, iar mirenii la carne. Iar în săptămâna brânzei dezleagă şi monahii şi mirenii la brânză şi la ouă, cu deosebirea că miercurea şi vinerea întru al nouălea ceas dezlegăm o dată în zi (Tipicul Mare pg. 43-44). Acesta este aşezământul Bisericii referitor la zilele de harţi. Cine vrea să rămână în ascultare de Biserică, trebuie să respecte aceste rânduieli. Cine face altfel, iese din ascultare şi îl pândeşte căderea.

În legătură cu obiecţiunile că nu se mănâncă peşte în nici un post şi nici chiar de Buna Vestire şi Florii, găsim următoarele: „În Postul Naşterii Domnului şi în al Sfinților Apostoli, luni, miercuri şi vineri se ajunează până la ora 9-a (3 după amiază), când se mănâncă hrană uscată. Marţi şi joi se mănâncă legume fierte cu untdelemn şi se bea vin; apoi sâmbăta şi duminica se mănâncă peşte (în Postul Naşterii Domnului până la 20 decembrie). Dacă se întâmplă luni, marţi şi joi (în cele două posturi) serbarea vreunui sfânt cu slavoslovie, se dezleagă la peşte; iar miercuri şi vineri numai la untdelemn şi vin, o dată în zi. Dacă se întâmplă miercuri sau vineri un sfânt cu priveghere, ori hramul

Bisericii, atunci se dezleagă la undelemn şi peşte şi se bea vin” (Tipicul Mare pg. 184). Iar pentru Bunavestire a Maicii Domnului, Tipicul Mare hotărăşte: „Bunavestire a Maicii Domnului, în oricare din zilele Sf. Post până la duminica Floriilor de va cădea, dezlegăm la peşte şi la vin şi mâncăm o dată în zi, iar sâmbăta şi duminica de două ori. În Săptămâna cea Mare, de se va întâmpla până în Joia Mare, dezlegăm la vin şi la untdelemn. Iar în Vinerea cea Mare numai la vin” (Tipicul Mare pg. 43).

Susţinerea de a nu se mânca peşte în săptămâna brânzei, că ar fi tot carne, este o exagerare. În ordinea stricteţii, ouăle şi brânza sunt înaintea peştelui, ele fiind produse animaliere şi mult mai hrănitoare decât peştele. Ca drept dovadă, la peşte există dezlegări în posturi, dar la ouă şi lactate, niciodată, decât în situaţii de boală. Cine vrea să rămână în cuminţenia ascultării de hotărârile Sf. Biserici, se va conforma lor, iar cine va depăşi hotarul celor rânduite, va fi pândit de riscul poticnirii şi căderii.

O altă învăţătură ce susţin acei creştini nemulţumiţi de rânduielile moştenite este şi aceasta: „Că nu trebuie să stea nimeni pe scaun în Sf. Biserică, pentru că nici Mântuitorul şi nici Maica Domnului nu s-au rugat niciodată în picioare, ci numai în genunchi. De aceea - zic ei - nici chiar cei bătrâni nu trebuie să stea pe scaun, ci în genunchi, căci Dumnezeu nu primeşte rugăciunile celor ce stau pe scaun sau în picioare”. Iar mai departe susţin că: „Aceia care vin în Sf. Biserică nepregătiţi şi stau în genunchi, mai bine să nu mai vină, că degeaba vin”. Dacă Mântuitorul şi Maica Domnului au stat în genunchi când s-au rugat, nu ştim, căci nu avem documente nici într-un sens nici în altul. Dar de un lucru suntem siguri, că nici Mântuitorul, nici Maica Domnului n-au avut nevoie să stea în genunchi cum avem noi cei păcătoşi. Iar a susţine că nici bătrânii şi nici cei bolnavi nu au voie să stea în strană sau pe scaun în Sfânta Biserică, este un fapt al cruzimii şi al absurdului. Din cele mai vechi timpuri s-a avut în vedere ca bătânii şi bolnavii să fie ajutaţi a lua parte şi a rămâne la Sfânta Liturghie, construindu-se acele strâni, care se montează pe lângă pereţii bisericii, pe ambele părţi şi care sunt concepute în aşa fel, ca cel neputincios să poată să stea jos şi chiar şi în picioare, sprijinindu-se.

Dumnezeu, cu siguranţă, nu cere lucruri mai presus de fire şi de puterea omenească. În definitiv, nu poziţia în care stai (la nevoie) este osândită, ci dispoziţia sufletească cu care vii şi stai. Iar a recomanda că mai bine este să nu mai vii la Sfânta Biserică, dacă nu stai în genunchi, această învăţătură este drăcească, pentru că îndepărtează pe unii oameni de darul lui Dumnezeu, de darul Sf. Liturghii.

Deasemeni, a susţine că este obligatoriu a sta numai în genunchi, contravine sfintelor canoane care hotărăsc ca sâmbăta şi duminica (în cinstea Sf. Învieri) să aducem rugăciunile noastre lui Dumnezeu stând în picioare. Îngenuncherile din timpul Sf. Liturghii sunt de scurtă durată, şi acestea se fac pentru a cinsti în mod deosebit anumite momente, iar în rest, după învăţătura Sf. Părinţi, se stă în picioare.

Paparudele, fierăritul, caloianul

În timp de secetă, când se încuie izvoarele cerului, după regiuni, se practică unele superstiţii care au ca scop pornirea ploilor şi care ajung să ia aspectul unei idolatrii.

Paparudele. Cel mai generalizat este jocul paparudelor care, după regiuni, se numesc: paparudă, paparugă, papalugă, babarugă. Paparudele sunt de obicei ţigănci, sub vârsta de 12 ani, în număr de trei care, în timp de secetă, cutreierau satele şi periferiile oraşelor, sub conducerea unei ţigănci mai bătrâne. Dezbrăcate complet, în jurul mijlocului au corpul acoperit cu boji sau alte verdeţuri. Mergând pe la casele locuitorilor, în timp ce sunt udate cu apă, cântă: „Paparudă rudă, vino de mă udă, cu găleata rasă, ploile se varsă. Adu, Doamne, ploile, paparudele”, etc. Cântecul paparudelor, care variază după regiuni, este un fel de invocare a lui Dumnezeu, ca să dea ploaie.

Fierăritul. În părţile Olteniei, pe lângă paparude, tot în scopul pornirii ploilor, se practica „fierăritul”, numire care probabil îşi trage originea de la obiectele de fier şi metal cu care se produc zgomote: clopotele Bisericii şi toaca, clopote de oi, clopote de acioaie, etc. Flăcăii, legându-şi clopote la picioare sau purtându-le în mână, pleacă noaptea prin sat, sunând din clopote şi udând cu apă din găleţile pline ce le poartă cu ei, pe oricine întâlnesc, mai ales fetele. În acest timp se trag cu furie clopotele Bisericii, se bate toaca, iar flăcăii şi cu cei ce îi însoţesc, strigă din toate puterile: „Ploaie, Doamne!”. Cu acest prilej, prin părţile unde sunt în apropiere ape, uneltele de muncă: care, căruţe, grape şi altele, sunt ridicate de proprietarii lor şi aruncate în gârlă. Superstiţia aceasta cu aspect tipic păgân, este şi un prilej de distracţie pentru tineri şi de mici răzbunări, prin excesele şi abuzurile care au loc.

Caloianul. Tot în timp de secetă prin unele părţi ale Moldovei, se practică superstiţia numită „Caloianul” sau „Caluianul”. Acea superstiţie moştenită de la slavi, ca numire, ne aminteşte de împăratul româno-bulgar Ioniţu Caloianu. Ea constă dintr-un chip de om, făcut din lut, cu mâinile pe piept, ca omul mort... Acea închipuire, numită şi „muma-ploii”, este pusă pe o blană şi purtată în procesiune de flăcăi, cu steag, lumânări aprinse şi fete bocitoare, întocmai ca un mort. La o fântână este udat cu apă şi apoi i se pierde urma, lăsându-l uitat prin bălării. În alte părţi acel idol este aruncat în fântână sau este îngropat. Bocetele cu care se însoţeşte această datină superstiţioasă sunt variate, şi din ele se desprinde rugămintea ca acest Caloian să mijlocească către Dumnezeu spre a ploua: „Caloiene, Ene, du-te în cer la Dumnezeu ca să plouă tot mereu”.

În legătură cu pornirea ploilor se mai fac şi alte isprăvi, de dimensiuni mai mici. Se aruncă tiparele cărămidarilor în fântâni, fiind credinţa că ţiganii cărămidari, prin farmece - solomonii - opresc ploile spre a nu le strica cărămida. Se fură cărămizi noi şi se aruncă noaptea prin fântâni. Se aruncă ţeste furate în apă, se omoară broaşte, etc.

Analizând cele trei superstiţii de mare răsunet - paparudele, fierăritul şi caloianul - găsim în ele urme indiscutabile de păgânism şi chiar idolatrie. Caloianul,

numit şi muma-ploii, prin chipul de lut este un adevărat idol, reminiscenţă a cine ştie cărui idol sau spirit al apelor. Udarea cu apă şi diferitele aruncări în apă ce se observă în aceste superstiţii, preînchipuie, pesemne, jertfele ce le aduceau zeităţilor - idolilor - în care păgânii credeau în deşert că: stăpâneau apele şi distribuiau ploile. În cântecele paparudelor şi bocetele Caloianului, trebuie să vedem rămăşiţe din formulele de invocare către zeităţile bune, ca să aducă ploi. Zgomotele barbare ce se produc cu ocazia fierăritului, ne amintesc mijloacele teroriste cu care păgânii credeau că alungă spiritele rele, de la care se socotea că provin calamităţile. Procedeele amintite mai sus, ne amintesc de strigătele preoţilor păgâni către Baal, ca să pogoare foc peste jertfă, în vremuri de seceta şi de ironiile Proorocului Ilie, ca să strige mai tare, căci poate zeul lor doarme, sau este ocupat (3 Regi 18, 26-29).

O constatare dureroasă trebuie să facem în legătură cu cele expuse mai înainte. La rugăciunile şi procesiunile de ploaie, făcute de slujitorii Bisericii, când se scot sfintele icoane şi moaştele sfinţilor, rugăciuni urmate aproape întotdeauna de milostivirea lui Dumnezeu, în unele părţi ia parte mai puţin popor, decât la manifestările amintite, măcar că sunt barbare şi idolatre! Aceasta ne arată pe de o parte rădăcinile adâncite în sufletul poporului ale rămăşiţelor superstiţiilor păgâne; iar pe de altă parte superficialitatea convingerii creştine. Acestea sunt superstiţiile de care bolesc şi mulţi creştini nelămuriţi.

Parcurgând până aici textul acestei modeste lucrări, am putut observa şi a ne convinge că puterea potrivnică a satanei a luptat şi luptă să submineze şi să răstoarne dreapta credinţă şi cinstirea lui Dumnezeu şi să o înlocuiască cu credinţe, obiceiuri şi practici păgâneşti şi absurde, care să fie considerate şi cinstite ca tradiţie moştenită din moşi-strămoşi. Cei ce odinioară au fost îngeri luminaţi şi în urma căderii s-au transformat în dracii întunecaţi, vor ca iarăşi să se arate celor înşelaţi în chip de îngeri de lumină, binevoitori şi binefăcători ai oamenilor. Dar toate aceste aparenţe ascund răzbunare şi ură

de moarte. Din paginile ce urmează ne vom convinge de acest adevăr, din ceea au pătimit, în urma înşelării, oameni cu viaţă îmbunătăţită.

„Și va amăgi și pe cei aleși de va fi cu putință”

Împlinirea voii şi a gândurilor sale, l-a dus la lepădarea de credință

Era un mare sihastru, care trăia în pustie şi care se închisese pe sine într-o peşteră şi cu multa lui înfrânare şi cu postul, cu privegherea în rugăciuni, cu alte nevoinţe, ostenele şi fapte bune, întrecea şi covârşea pe alţii. Dar nepăzindu-se şi nesocotind înşelăciunea vicleanului diavol, a fost batjocorit de vrăjmaşul şi a căzut în cumplită cădere. Amăgindu-l pe el vrăjmaşul, îi arăta lui în vis felurite vedenii şi arătări. Şi cele ce vedea el în vis, se izbândeau aievea, până s-a încrezut bine viselor. Şi după ce s-a încrezut el bine viselor, într-o noapte i-a arătat lui diavolul în vis, neamul şi soborul creştinesc cu apostolii şi cu mucenicii, fiind la un loc întunecat, ponegrit, pedepsit, lipsit de tot binele şi plin de toată ruşinea şi necurăţia şi erau toţi mâhniţi şi scârbiţi. Iar în dreptul lor era neamul evreiesc, cu Moise şi cu toţi proorocii, într-un loc luminat, liniştit, plin de lumină şi de toată mângâierea, bucuria şi veselia, şi îl sfătuia pe el înşelătorul, zicând: „Iată, acum vezi în ce chip se află neamul vostru creştinesc, şi în ce loc neamul evreiesc. Deci, de vei vrea să fii părtaş fericirii şi bucuriei neamului evreiesc, te sfătuiesc să mergi şi să primeşti tăierea-împrejur şi legea, şi credinţa evreiască”. Iar el, după cum am zis, fiind foarte încrezător viselor, a făcut aşa precum l-a sfătuit vrăjmaşul în vis. Deci ieşind din peştera lui şi lăsând pustia şi viaţa pustnicească, a venit în lume, fiind 60 ani de când nu

mai ieşise. Şi mergând la şcoala şi soborul evreiesc, le-a spus lor cum a văzut în vis neamul creştinesc la loc întunecat şi pedepsit, iar neamul evreiesc la loc luminat, plin de bucurie şi de veselie. Evreii auzind aceasta, s-au bucurat foarte şi l-au îndemnat să primească legea lor. Iar el cu mare bucurie a primit tăierea-împrejur pe trupul său şi toată legea lor şi aşa a pierit. Aceasta i s-a întâmplat lui, pentru că n-a câştigat dreapta socoteală, şi s-a deprins din tinereţele sale, a se supune numai voii, sfaturilor şi gândurilor sale, iar de sfatul cel bun şi folositor al părinţilor şi al fraţilor, niciodată nu a ascultat.

Trezvia şi smerenia l-au salvat de la pieire

Avva Or ne spunea nouă, zicând: „Eu, fiilor, ştiu pe un om oarecare în pustia aceasta, care zece ani n-a mâncat mâncare pământească, ci îngerul lui Dumnezeu îi aducea lui odată la trei zile mâncare cerească şi-i da lui în gură şi aceea îi era în loc de mâncare şi de băutură. Şi ştiu pe un om ca acela, la care a venit un pâlc de diavoli luminaţi, strălucind în chipul unei cete de îngeri şi o căruţă de foc, cu cai de foc şi mulţime de ostaşi înarmaţi, întocmai cum ar veni un oarecare împărat mare şi apropiindu-se de dânsul, i-au zis lui: „Omule, tu ai isprăvit toate faptele cele bune, acum dar vino şi te închină mie şi te voi lua în căruţa aceasta şi te voi înălţa de pe pământ la cer, ca pe Ilie Tesviteanul şi te voi aşeza la un loc împreună cu dânsul”. Iar el auzind acestea, zicea în gândul său: „Eu în toate zilele şi nopţile mă închin Împăratului şi Dumnezeului meu; iar acesta cine este de-mi zice mie să mă închin lui?”. Acestea socotindu-le în gândul său, a răspuns aceluia ce-i zicea lui să i se închine: „Eu am pe Domnul Iisus Hristos, Împăratul şi Dumnezeul şi Mântuitorul meu, căruia pururea mă închin ziua şi noaptea. Iar ţie ţi se închină aceia ce sunt cu tine”. Acestea auzind diavolul, îndată a pierit şi s-a făcut nevăzut

cu căruţa cu cai şi cu toate oștile lui. Acestea le spunea bătrânul ca despre altcineva, tăinuindu-şi viaţa sa. Iar părinţii, care erau cu dânsul, ne-au spus nouă, că el însuşi era acela, căruia i s-au întâmplat acestea.

Cerând de la Dumnezeu cele mai presus de puterile sale, aceasta l-a dus la cumplită cădere şi pieire

Un călugăr se ruga lui Dumnezeu să-l învrednicească să fie ca Isaac Patriarhul. După multă rugăciune, i-a venit glas de la Dumnezeu, grăind lui: „Nu vei putea să fii ca Isaac Patriarhul”. Călugărul a zis: „De nu voi putea să fiu ca Isaac, măcar să fiu ca Iov”. Şi glasul a grăit iar către dânsul: „De vei birui pe diavolul ca şi el, vei putea să fii ca el”. Şi s-a făgăduit călugărul aşa şi a auzit glas: „Mergi în chilia ta şi petrece în trezvie!”. Iar după câteva zile, s-a închipuit diavolul în asemănarea unui ostaş şi a venit la călugăr, zicând: „Părinte, rogu-mă sfinţiei tale, fie-ţi milă de mine, că sunt un ostaş gonit de împăratul şi ia acestea de la mine, adică două sute de litre de aur, o fată şi un fecior, şi-i păzeşte la tine, la un loc ascuns, că eu mă voi duce în altă ţară”. Călugărul neştiind vânarea diavolului, a zis: „Fiul meu, nu voi putea să-i iau eu, că sunt un om slab şi nu voi putea să-i păzesc”. Şi-l îndemna vicleanul ostaş pe călugăr, iar el i-a zis ostaşului: „Mergi, fiul meu, la acea piatră de le ascunde”. Iar mai pe urmă 1-a ascultat călugărul şi a luat aurul, copilul şi fata, batjocorit fiind de dracul. Iar după puţin timp a ridicat război asupra călugărului spre fată şi fiind biruit a necinstit-o şi căindu-se de lucrul ce a făcut, a ucis-o. Iar după aceea i-a zis lui gândul: „Ucide şi pe fecior, să nu ţi se vădească fapta”. După aceea a ucis şi pe fecior şi i-a zis lui gândul iarăşi: „Ia aurul ce ţi-a dat şi fugi în altă ţară, pentru gâlceava celui ce ţi-a dat aurul”. Şi sculându-se de acolo, s-a

dus într-alt loc şi a început cu aurul acela a zidi o biserică. Sfârşind el lucrul, iată a venit diavolul în chip de ostaş şi a început a striga acolo: „Nevoie mare am păţit, ajutaţi-mi! Acest călugăr din aurul ce i-am dat eu, a ridicat biserica aceasta”. Şi s-a sculat poporul acelui loc şi cu toată ocara a gonit pe acel ostaş viclean. Iar el lăudându-se, a mers de acolo grăind că ce va face călugărului, nici prin minte nu i-a trecut vreodată şi aşa lăudându-se s-a dus. Iar călugărul nu se odihnea nici noaptea, nici ziua, luptându-se cu cugetele, până ce l-a biruit cugetul a se duce de la acel loc, zicând: „A ajuns a se vădi lucrurile mele, voi lua aurul ce mi-a rămas şi mă voi duce în altă cetate mai departe, unde ostaşul acela nu va mai putea veni”. Deci a mers în altă cetate şi a căzut acolo în curvie cu fata unui gâde, pe care stăpânitorul locului aceluia îl folosea la decapitarea vinovaţilor; şi vorbind cu tatăl ei, a luat-o lui de femeie. Iar după câtăva vreme a murit tatăl fetei şi a venit şi un nou stăpânitor în locul celui vechi şi după rânduiala statornicită, a căutat un om care să-i slujească la tăierea celor vinovaţi şi au zis oamenii: „La noi aşa este obiceiul. Cel ce a luat fata gâdelui mort, acela să primească şi slujba, măcar de n-ar şi voi şi este la noi unul ca acela, care şi cinul călugăresc ni se pare că l-a primit”. Iar el a zis: „Mergeţi de-l aduceţi la mine”. Şi-l aduseră la stăpânitor, şi i-a zis să-i slujească neapărat. Şi a căzut un om oarecare în osândă de moarte şi a primit poruncă să-l decapiteze, acela care odinioară fusese călugăr, iar acum ucigător. De mă veţi crede, firea cea miloasă nu mă lasă a povesti fără de lacrimi, despre acest sărman călugăr. Şi i-a poruncit lui stăpânitorul să adune smoală şi să pedepsească cu diferite munci, pe cei osândiţi. Şi făcând el aceasta, iată după aceea şi satana a venit în chip de ostaş şi a început a striga cu glas mare, cerând de la stăpânitor „dreptate şi izbândire cu stăruinţă”, încât şi popor mult se strânsese la strigarea lui. Răspuns-a stăpânitorul şi a zis către dânsul: „Conteneşte, ostaşule, şi ia aminte şi mai cu înţelegere spune de tine; nu striga aşa, lătrând ca un câine”. Iar voinicul a grăit către domn: „Acest muncitor era odată călugăr. Iar eu fiind gonit de vrăjmaşii mei, i-am dat aur mult, un copil al meu şi o fată a mea; deci porunceşte să-mi iau înapoi ce i-am dat”, iar domnul a primit cu plăcere cele spuse de dânsul şi a întrebat pe cel ce era

odinioară călugăr, iar acum muncitor. „Oare cuvintele grăite de acest ostaş sunt adevărate?”. Iar el zise: „Aşa este”. Şi ispitindu-l a întoarce cele date lui, a spus de uciderea feciorului şi a fetei şi de cheltuirea aurului şi neavând stăpânitorul ce lua de la dânsul, a poruncit a i se aplica pedeapsă de moarte, acelui gâde blestemat. Ducându-l pe dânsul la locul de pierzare, i-a ieşit înainte ostașul şi vrăjmaşul lui şi a zis către dânsul: „Oare ştii, părinte, cine sunt eu?”. Iar el a zis: „Adevărat, tu eşti ostaşul de la care acum cunosc tot răul”. Ostaşul a zis către dânsul: „Eu sunt cel de care ai auzit, satana, care am înşelat pe Adam şi Eva, cei întâi zidiţi şi bat război cu oamenii şi nu las pe niciunul să se mântuiască, sau să fie ca Isaac, sau ca Iacob, ci mă nevoiesc să-i fac ca Ahitofel, ca Iuda Iscarioteanul, sau Cain şi ca bătrânii cei din Babilon şi ca cei ce sunt asemenea lor. Şi să mă crezi că şi tu ai fost batjocorit de mine şi nu ai ştiut să te lupţi în războiul cel ascuns”. Şi dracul zicând acestea, numaidecât s-a făcut nevăzut. Iar acel sărac călugăr şi mai vârtos ucigaş, a pătimit moarte de spânzurătoare, batjocorit fiind de dracul, pentru mărirea deşartă şi înălţarea minţii lui.

Descoperirea celor întâmplate la distanță, e lucrare drăcească

Doi fraţi s-au dus în pustia cea mai dinăuntru şi şase zile se despărţeau unul de altul, iar în a şaptea zi întâlnindu-se, făceau rugăciunile şi mâncau împreună, nimic mai mult vorbind între dânşii. Deci, mergând dracii la unul dintr-înşii, îl amăgeau pe el în multe feluri şi îi arătau mai înainte venirea de fraţi şi cele ce se făceau în multe locuri. Acestea văzându-le şi auzindu-le el că se fac întocmai, credea lor, socotind că sunt îngeri cei ce îi vestesc lui mai înainte acestea. L-au oprit încă pe el să se ducă şi la fratele său în ziua cea orânduită. Deci, s-a dus odată să cerceteze pe un frate în mănăstire şi a arătat

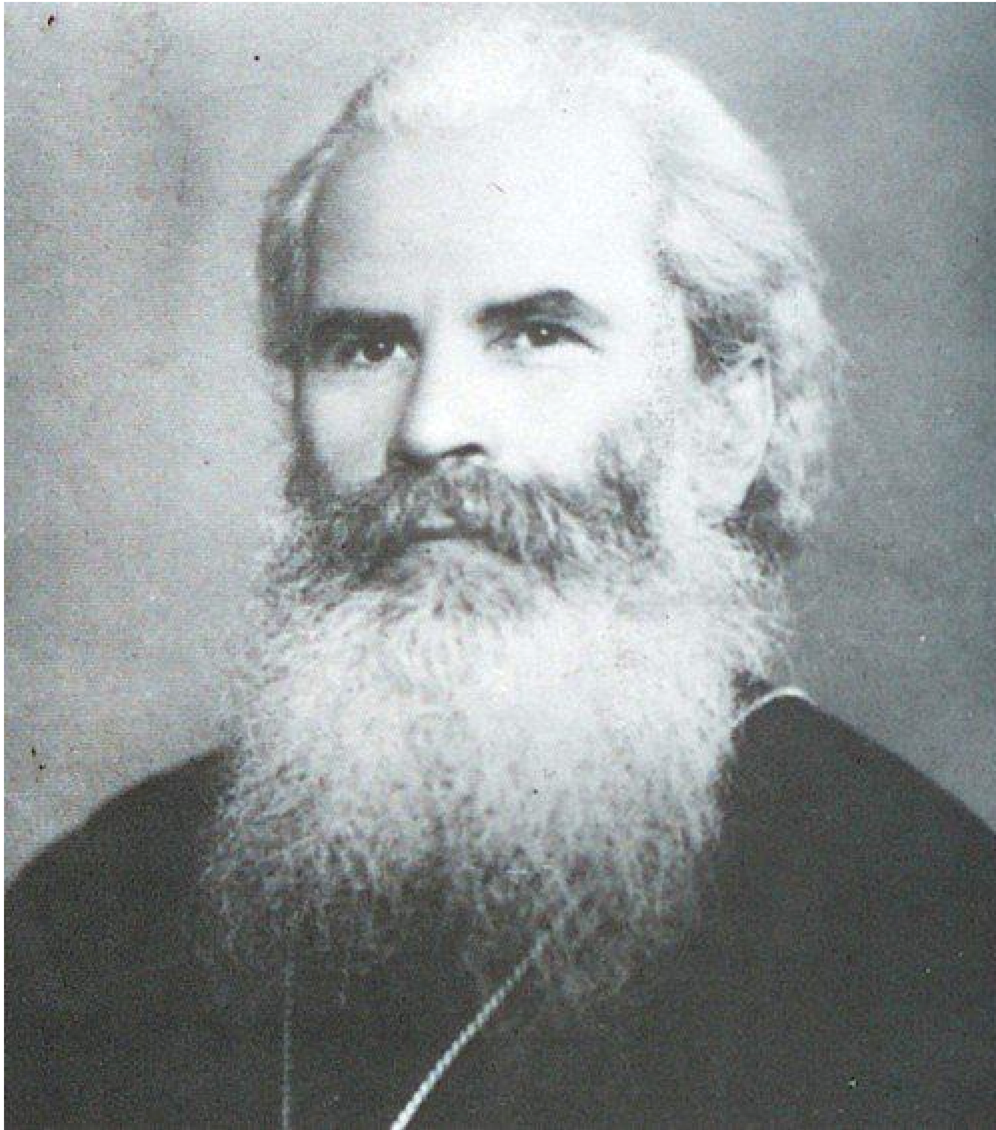
unora din mănăstire, întrebând ca pentru altul: De este cu putinţă ca cineva să ştie cele din lume. Iar ei auzind şi cunoscând, că el este cel înşelat, l-au certat pe el, zicând: Dacă te îndeletniceşti cu acestea, să nu mai vii la noi. Şi îndată s-a pocăit, lepădând acelea toate. Şi întorcându-se la locul său, au venit iarăşi dracii după obicei, ca să-l amăgească, iar ei îi numeau mincinoşi şi îi certau pe ei. Şi îndată s-au prefăcut în dobitoace necuvântătoare şi îngrozindu-i, s-au dus.

Dracii îndrăznesc să se arate şi în chipul lui Hristos

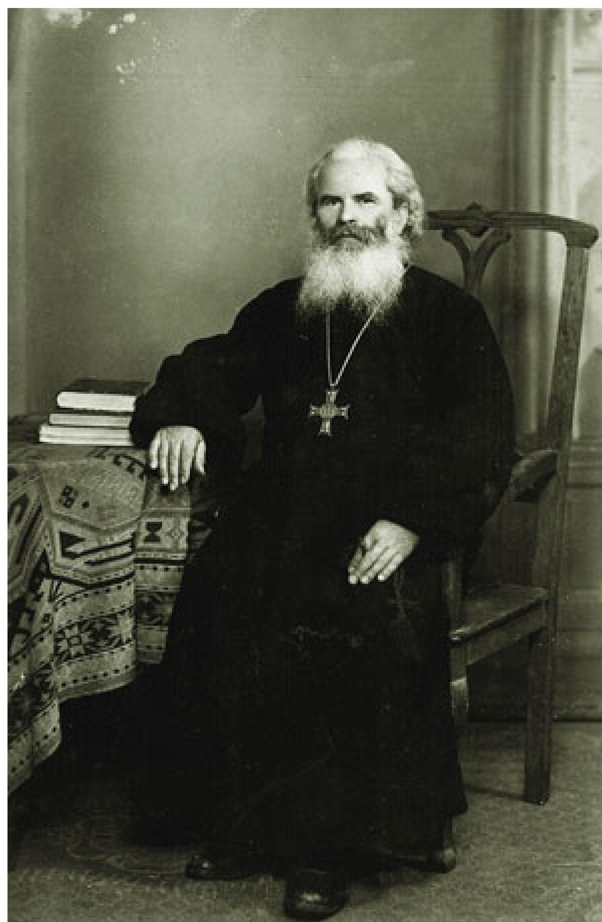
Spuneau unii pentru un bătrân că, şezând în chilia sa şi nevoindu-se, vedea pe draci aievea şi îi defăima pe ei. Iar diavolul văzându-se biruit de bătrânul, a venit şi s-a arătat lui, zicând: „Eu sunt Hristos”. Iar bătrânul văzându-l, şi-a închis ochii săi, iar diavolul a zis: „Pentru ce îţi închizi ochii? Eu sunt Hristos”. Răspuns-a bătrânul: „Eu nu voiesc să-L văd pe Hristos aici”. Iar demonul, auzind aceasta, s-a făcut nevăzut.

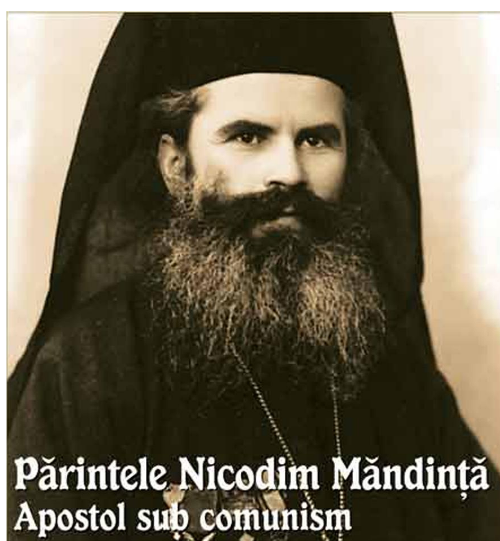
Către alt bătrân au zis dracii: „Voieşti să vezi pe Hristos?”. Şi le-a răspuns lor: „Anatema vouă şi aceluia pentru care ziceţi că Hristosului meu cred, care a zis: De va zice vouă cineva, iată aici este Hristos, iată acolo, să nu credeţi”. Și auzind dracii, s-au făcut nevăzuţi (Patericul egiptean, cap VII).

Poze

Părintele Nicodim Măndiță
Apostol sub comunism